ROMÂNIA
JUDEȚUL BOTOȘANI
CONSILIUL JUDEȚEAN
Botoșani, Piața Revoluției 1-3, Cod poștal 710236, Tel: +40 231 514712, +40 231 514713, +40 231 514714;
Fax: +40 231 514715, +40 231 515020, +40 231 536155, +40 231 529220;
Web: www.cjbotosani.ro; E-mail: consiliu@cjbotosani.ro

ROMÂNIA

HOTĂRÂRE
privind aprobarea *Strategiei Județene de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru perioada 2019-2024*

Consiliul Județean Botoșani, întrunit în ședință ordinară la data de 19.12.2018,

urmare a adresei nr. 26755 din 23.11.2018 a Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, înregistrată la Consiliul Județean Botoșani cu nr. 16833 din 26.11.2018,

analizând Expunerea de motive a președintelui Consiliului Județean Botoșani nr. 17383 din 04.12.2018 privind aprobarea *Strategiei Județene de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru perioada 2019-2024*

văzând:

- Raportul de specialitate al Direcției Juridică, Administrație Publică Locală nr. 17384 din 04.12.2018

- Raportul de avizare al Comisiei pentru activități economice, buget, finanțe, administrarea domeniului public și privat al județului, servicii publice și agricultură;

- Raportul de avizare al Comisiei pentru învățământ, sănătate, familie, muncă și protecție socială, culte, activități social-culturale, sportive, tineret și de agrement;

- Raportul de avizare al Comisiei pentru administrația publică locală, juridică, disciplină, apărarea ordinii publice, respectarea drepturilor și libertăților cetățenilor, cooperare și parteneriate;

- Avizul Comisiei Județene privind Incluziunea Socială Botoșani nr. 15864 din 15.11.2018;

- Hotărârea nr. 5 din 22.11.2018 a Colegiului Director al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani privind avizarea Proiectului Strategiei Județene de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru perioada 2019-2024;

în conformitate cu art. 117 alin. (1) și (2) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, art. 4, art. 15 alin 4 lit. c) și art. 16 alin. (3) lit. d) din Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor-cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal;

în temeiul art. 91 alin. (1) lit. f) și art. 97 alin. (1) din Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu modificările ulterioare,

h o t ă r ă ș t e:

Art. 1. Se aprobă **Strategia Județeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru perioada 2019-2024,** conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. Președintele Consiliului Județean Botoșani, prin direcțiile din cadrul aparatului de specialitate, și Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani vor duce la îndeplinire prevederile prezentei hotărâri.

PREȘEDINTE,
Costică Macaleți

CONTRASEMNEAZĂ:
SECRETAR AL JUDEȚULUI,
Marcel – Stelică Bejenariu

Botoșani,
Nr. 190 din 19.12.2018

ROMÂNIA
JUDEȚUL BOTOȘANI
CONSILIUL JUDEȚEAN
Botoșani, Piața Revoluției 1-3, Cod poștal 710236, Tel: +40 231 514712, +40 231 514713, +40 231 514714;
Fax: +40 231 514715, +40 231 515020, +40 231 536155, +40 231 529220;
Web: www.cjbotosani.ro; E-mail: consiliu@cjbotosani.ro

ROMÂNIA

Anexă
la Hotărârea nr. 190 din 19.12.2018
(Nr. pagini = 192)

Strategia Județeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru perioada 2019-2024

PREȘEDINTE,
Costică Macaleți

ROMÂNIA 2 CONSILIUL JUDEȚEAN JUDEȚUL BOTOȘANI

CONTRASEMNEAZĂ:
SECRETAR AL JUDEȚULUI,
Marcel – Stelică Bejenariu

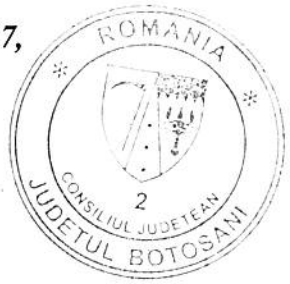
CONSILIUL JUDEŢEAN BOTOŞANI

DIRECŢIA GENERALĂ DE ASISTENŢĂ SOCIALĂ ŞI PROTECŢIA COPILULUI

Botoşani, strada Maxim Gorki nr.4 ,tel: 0231537993, fax:0231511047,

e-mail:dgaspcbt@yahoo.com

www.dgaspcbt.ro

STRATEGIA JUDEŢEANĂ
DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE

JUDEŢUL BOTOŞANI

2019-2024

1. INTRODUCERE

1.1.CONTEXTUL STRATEGIC

Strategia Judeţeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru perioada 2019 – 2024 continuă şi dezvoltă demersul iniţiat de actualele strategii judeţene :

- ✓ *Strategia Judeţeană în domeniul protecţiei si promovării drepturilor copilului pentru perioada 2014 – 2020, aprobată prin Hotărârea Consiliului Judeţean Botoşani nr. 25 din 27.02.2014*
- ✓ *Strategia Judeţeană privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilităţi pentru perioada 2014 -2020, aprobată prin Hotărârea Consiliului Judeţean Botoşani nr. 26 din 27.02.2014.*

Astfel, direcţiile de acţiune şi obiectivele Strategiei sunt ancorate în contextul social local, al judeţului Botoşani şi au fost corelate cu documentele programatice de la nivel naţional, european şi regional – la care România a aderat.

- Programul de guvernare: 2018 -2020;
- Convenţia ONU cu privire la drepturile copilului;
- Convenţia ONU cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilităţi;
- Convenţiei ONU privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor;
- Convenţia Consiliului Europei privind prevenirea şi combaterea violenţei împotriva femeilor şi a violenţei domestice (Convenţia de la Istanbul);
- Strategia Europa 2020 – o strategie europeană pentru o creştere inteligentă, ecologică şi favorabilă incluziunii;
- Strategia Europeană 2010 -2020 pentru persoanele cu handicap: un angajament reînnoit pentru o Europă fără bariere;
- Strategia Consiliului Europei pentru drepturile copilului (2016-2021);
- Strategia naţională privind incluziunea socială şi reducerea sărăciei (2015 -2020);
- Strategia naţională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilităţi" 2016 – 2020 precum şi Planul operaţional privind implementarea Strategiei naţionale „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilităţi" 2016 – 2020;
- Strategia naţională pentru protecţia şi promovarea drepturilor copilului 2014-2020, precum şi Planul operaţional de implementare pentru perioada 2014-2016;
- Strategia naţională privind promovarea egalităţii de şanse între femei şi bărbaţi şi prevenirea şi combaterea violenţei domestice pentru perioada 2018-2021 şi Planul operaţional privind implementarea strategiei naţionale privind promovarea egalităţii de şanse între femei şi bărbaţi şi prevenirea şi combaterii violenţei domestice 2018-2021;
- Strategia naţională pentru promovarea îmbătrânirii active şi protecţia persoanelor vârstnice 2015–2020.

Strategia Europa 2020 reprezintă strategia UE de creştere economică pentru următorii ani. Aceasta permite UE să devină o economie inteligentă, durabilă şi favorabilă incluziunii. Uniunea a stabilit cinci obiective majore privind ocuparea forţei de muncă, inovarea, educaţia, incluziunea socială şi mediul/energia care urmează să fie îndeplinite.

Conform *Strategiei naţionale privind incluziunea socială şi reducerea sărăciei (2015 - 2020),* obiectivul Guvernului României este ca toţi cetăţenii să aibă oportunităţi egale de a

participa în societate, să fie apreciaţi şi valorizaţi, să trăiască în demnitate, iar nevoile lor elementare să fie satisfăcute şi diferenţele respectate. În acest context, incluziunea socială a grupurilor vulnerabile şi reducerea numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune socială cu 580.000, până în anul 2020, faţă de anul 2008, conform ţintei asumate de Romania în vederea îndeplinirii obiectivelor Strategiei Europa 2020 - este un deziderat principal.

1.2.METODOLOGIE

Elaborată în conformitate cu *Legea Asistenţei Sociale 292/2011* (publicată în M.Of. al României, nr. 905 din 20 decembrie 2011) respectiv *Hotărârea de Guvern nr. 797/2017* pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare şi funcţionare ale serviciilor publice de asistenţă socială şi a structurii orientative de personal – cu modificările ulterioare, **Strategia Judeţeană de Dezvoltare a Serviciilor Sociale Botoşani** îşi propune să contureze **arhitectura unui sistem de servicii sociale unitar, coerent, care să asigure incluziunea socială a unora dintre cele mai vulnerabile categorii de populaţie din judeţul Botoşani: copii, persoane cu dizabilităţi, persoane vârstnice , victime ale violenţei în familie**

Reforma în domeniul serviciilor sociale necesită viziune şi consecvenţa politicilor publice, dar şi reţele de parteneriat mult mai diversificate decât în prezent.

Pentru a crea premisele inovării serviciilor sociale şi dezvoltării reţelei de servicii existente prin accesarea unor surse de finanţare extrabugetare, prevederile Strategiei sunt aliniate şi cu priorităţile tematice ale programelor de finanţare[1] anunţate pentru perioada 2014-2020, precum şi cu recomandările formulate de Coaliţia ONG uri pentru Fonduri Structurale.

În scopul elaborării Strategiei Judeţene de Dezvoltare a Serviciilor Sociale pentru perioada 2019 -2024 (5 ani) a fost definit şi implementat un demers calitativ, considerat a fi cel mai potrivit pentru îmbunătăţirea situaţiei sociale a grupurilor vulnerabile de la nivel judeţean.
Procesul de elaborare a Strategiei a inclus o componentă de evaluare a sistemului de asistenţă socială şi protecţia copilului, o etapă de consultare a serviciilor din cadrul DGASPC, a furnizorilor publici si privaţi de servicii sociale, a organizaţiilor reprezentative ale beneficiarilor respectiv asociaţiile profesionale din judeţul Botoşani.

Astfel, în data de *07 august 2018*, a fost organizată la DGASPC Botoşani o *Întâlnire de consultare*, la care au fost invitate să participe 12 organizaţii reprezentative ale beneficiarilor şi asociaţii profesionale (au fost prezente 10 persoane din 6 organizaţii) iar în 09 august 2018, a fost organizată la DGASPC Botoşani o *Întâlnire de consultare*, la care au fost invitaţi să participe furnizori publici si privaţi din judeţul Botoşani (conform Registrului naţional al furnizorilor de servicii sociale au fost trimise peste 100 de invitaţii) - au fost prezente *20 persoane din 17 instituţii publice şi private – furnizori de servicii sociale*. Ambele Întâlniri de consultare s-au desfăşurat într-un mediu participativ, constructiv, s-au prezentat obiective pentru noua strategie. Moderarea celor două activităţi a fost realizată de către un reprezentant din cadrul DGASPC Botoşani. În cadrul acestor activităţi s-a prezentat şi Harta serviciilor sociale – Judeţul Botoşani (actualizată la luna august 2018).

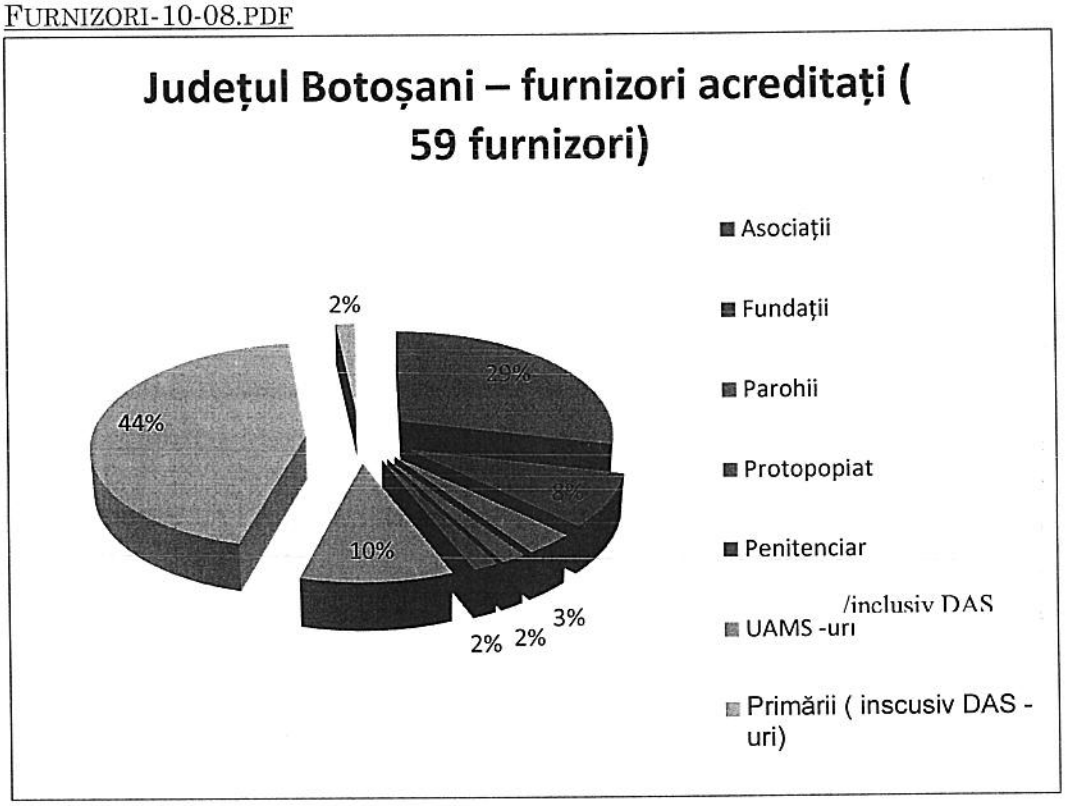
---

[1] *Acordul de parteneriat pentru exerciţiul financiar 2014-2020* între România şi Comisia Europeană;
Mecanismul Financiar al SEE 2014-2021- Fondul ONG în România;
Coaliţia ONG uri pentru Fonduri Structurale - *Nevoi de finanţare 2014-2020*

FURNIZORII DE SERVICII SOCIALE ACREDITAȚI DIN JUDEȚUL BOTOȘANI (ULTIMA ACTUALIZARE A REGISTRULUI: AUGUST 2018)

Nr crt	Categoria de furnizori acreditați	Județul	Numărul
1	Asociații	Botoșani	17
2	Fundații	Botoșani	5
3	Parohii	Botoșani	2
4	Protopopiat	Botoșani	1
5	Penitenciar	Botoșani	1
6	UAMS -uri	Botoșani	6
7	Primării (inscusiv DAS - uri)	Botoșani	26
8	DGASPC	Botoșani	1
	total		**59**

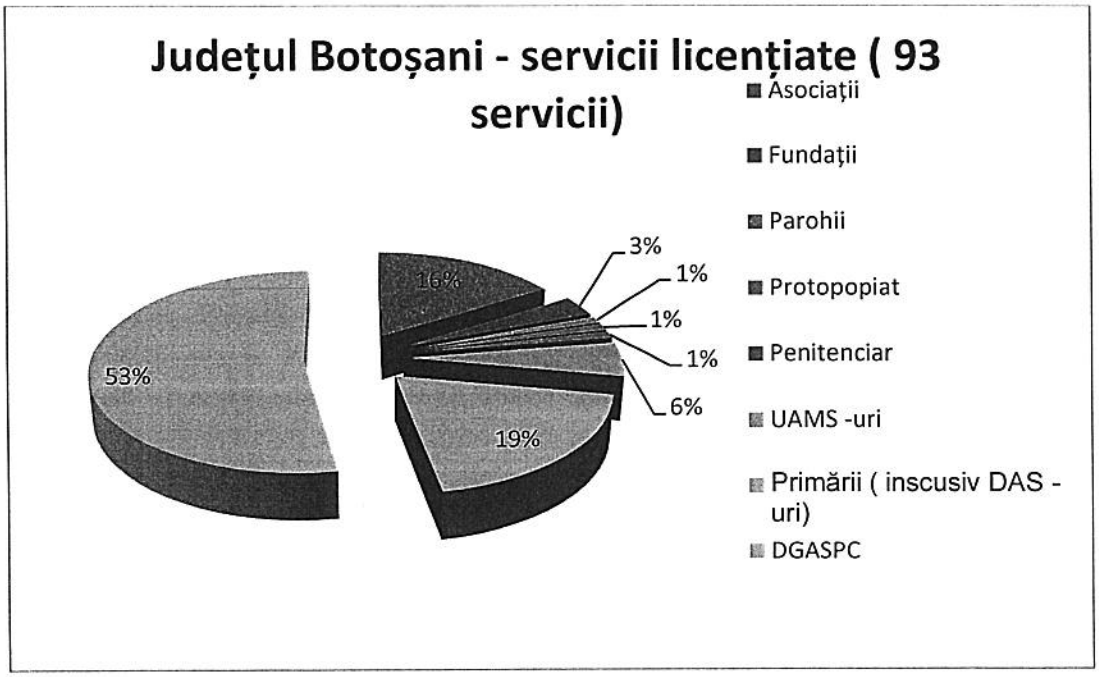
HTTP://WWW.MMUNCII.RO/J33/IMAGES/DOCUMENTE/FAMILIE/2018/10072018-FURNIZORI-10-08.PDF

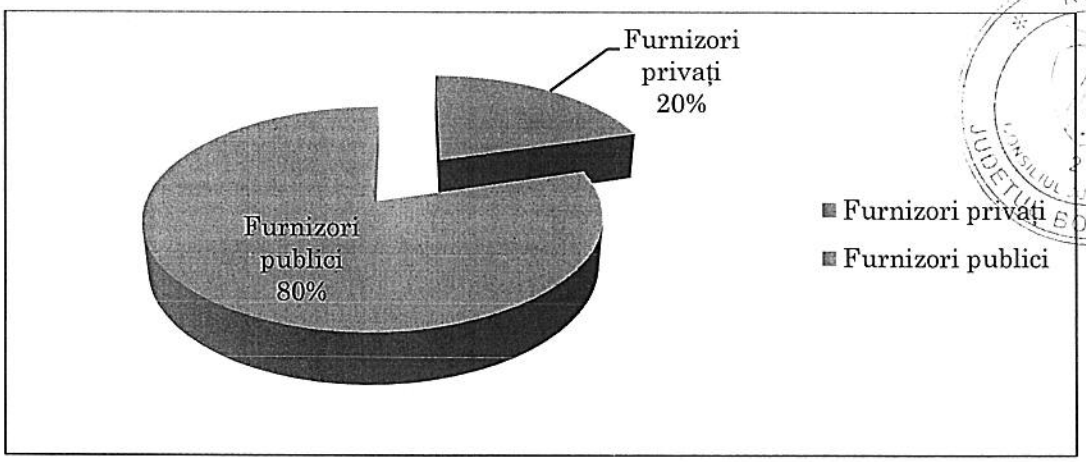

JUDEȚUL BOTOȘANI – SERVICII LICENȚIATE (ULTIMA ACTUALIZARE A REGISTRULUI: AUGUST 2018)

Nr crt	Categoria de furnizori acreditați	Județul	Numărul de servicii licențiate	
1	Asociații	Botoșani	15	
2	Fundații	Botoșani	3	
3	Parohii	Botoșani	1	
4	Protopopiat	Botoșani	1	
5	Penitenciar	Botoșani	1	
6	UAMS -uri	Botoșani	5	
7	Primării (inscusiv DAS - uri)	Botoșani	18	10 +8 (DAS –uri)
8	DGASPC	Botoșani	49	
	total		93	

HTTP://WWW.MMUNCII.RO/J33/IMAGES/DOCUMENTE/FAMILIE/2018/10072018-FURNIZORI-10-08.PDF

Tot în cadrul procesului consultativ, au fost formulate și trimise către autoritățile locale *(78 de APL –uri)* solicitări privind transmiterea Strategiei locale de dezvoltare a serviciilor sociale (așa cum prevede legislația în domeniu). Urmare acestui demers a urmat etapa de evaluare a documentelor strategice existente la nivelul fiecărei localități.

Centralizarea informațiilor de la autoritățile publice locale reflectă următoarea situație:

- au răspuns solicitării un nr de 22 autorități publice locale
- 17 primării au transmis Strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale sau capitolul privind serviciile sociale/incluziunea socială din cadrul Strategiei de dezvoltare a comunei (Dorohoi, Cristinești, Curtești, Dângeni, Drăgușeni, Leorda, Manoleasa, Mileanca, Mihălășeni, Ripiceni, Românești, Trușești, Ungureni, Unțeni, Vorniceni, Vlăsinești, Vf. Câmpului);
- 5 primării au transmis faptul că în prezent nu există o Strategia locală de dezvoltare a serviciilor sociale;
- nu au răspuns solicitării un nr de 58 autorități publice locale.

Serviciile de specialitate și unitățile rezidențiale si de zi din structura DGASPC Botoșani au formulat și transmis propuneri utile pentru stabilirea obiectivelor operaționale aferente perioadei 2019 -2024.

Obiectivele și activitățile propuse în această Strategie au avut la bază și o evaluare detaliată a principalelor evoluții privind sistemul de asistență socială și protecția copilului pentru perioada 2014 – prezent. Metoda utilizată pentru realizarea acestei evaluări a fost analiza documentelor: indicatori sociali și date statistice ce se regăsesc în rapoartele de activitate anuale, fișele de monitorizare lunare și trimestriale respectiv rapoartele statistice aferente unităților rezidențiale si de tip ambulatoriu adresate persoanelor adulte cu dizabilități din structura funcțională a DGASPC Botoșani. De asemenea, a fost analizat *Raportul aferent județului Botoșani* realizat in februarie –martie 2018 de către Banca Mondială în cadrul Acordului privind Serviciile de Consultanță încheiat cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție la 12 mai 2016 pentru implementarea proiectului "Elaborarea planului de dezinstituționalizare a copiilor din instituții și asigurarea tranziției îngrijirii acestora în comunitate" – cod SIPOCA 2, finanțat din Fondul Social European.

Procesul de elaborare a Strategiei Județene de Dezvoltare a Serviciilor Sociale a continuat cu centralizarea, analiza și interpretarea datelor și informațiilor obținute și stabilirea principalelor direcții de acțiune, obiective și activități.

Comentariile și observațiile formulate pe parcursul publicării spre consultare a proiectului de Strategie, în perioada 12-31.10.2018 – pe site-ul DGASPC (www.dgaspcbt.ro) – atât cele

formulate în cadrul întâlnirilor de lucru precum şi cele primite de la alte instituţii (furnizori de servicii) – au fost incluse în varianta finală a proiectului de Strategie.

In data de 09 noiembrie 2018, proiectul de Strategie a primit avizul Comisiei Judeţene privind Incluziunea Socială.

1.3.VIZIUNE.MISIUNE SI PRINCIPII

Misiune:

Strategia prezentă îşi propune asigurarea unui cadru de acţiune la nivel judeţean, în concordanţă cu priorităţile naţionale şi europene în domeniu, menite să contribuie la îmbunătăţirea situaţiei sociale şi economice a grupurilor vulnerabile din judeţul Botoşani.

Dezvoltarea serviciilor comunitare integrate, tranziţia de la mediul instituţional la servicii comunitare, implementarea unui pachet minim de servicii sociale adresat copiilor din zonele rurale şi urbane sărace, intensificarea eforturilor în sensul eliminării barierelor de atitudine şi mediu, în vederea reabilitării şi reintegrării persoanei cu dizabilităţi şi promovarea participării acesteia la viaţa comunităţii, prevenirea oricăror forme de violenţă asupra copilului, crearea de servicii pentru persoane vârstnice precum şi îmbunătăţirea structurii şi calităţii serviciilor sociale, constituie priorităţi pentru perioada 2019 -2024.

Viziune:

Sistem de asistenţă socială descentralizat, proactiv, eficace şi eficient, cu accent pe întărirea capacităţii şi rolului familiei, orientat spre servicii sociale în cadrul comunităţii a persoanelor în situaţii de vulnerabilitate.

Astfel, prin implementarea prezentei strategii se va asigura creşterea calităţii vieţii copilului si a persoanelor adulte vulnerabile din punct de vedere social, urmărindu-se ca toate serviciile oferite pentru aceste categorii de persoane, sa respecte standarde minime prevăzute prin reglementari legale, care sa fie verificate în mod periodic într-un sistem competent, coerent si unitar.

Pe de alta parte, se subliniază importanţa tuturor instituţiilor care, prin activitatea lor, au legătură cu copiii si adulţii aflaţi în situaţie de risc, de excludere sociala, si care trebuie sa conştientizeze faptul ca sunt deopotrivă responsabile pentru protejarea intereselor si a drepturilor acestor persoane.

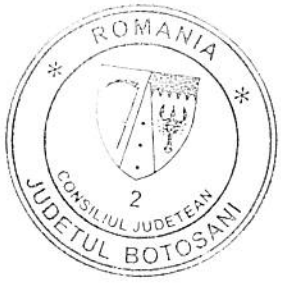
Premisele strategiei:

- Reforma sistemului de servicii sociale prin transformarea acestuia dintr-un sistem pasiv în unul proactiv;
- Schimbarea accentului de pe asistenţa acordată individului pe construirea măsurilor de protecţie socială în jurul familiei, prin creşterea gradului de securitate socială dar şi al responsabilităţii individuale printr-o politică socială centrată pe copil şi familie, care să încurajeze o îmbătrânire demnă şi bazată pe un sistem integrat de servicii şi prestaţii sociale pentru grupurile vulnerabile;
- Promovarea responsabilităţii sociale;
- Utilizarea fondurilor europene pentru reformarea sistemului de asistenţă socială, sprijinirea incluziunii sociale şi combaterea discriminării;

- Consolidarea cooperării dintre sectorul public și organizații neguvernamentale.

Principiile strategiei:

- Solidaritatea socială
- Universalitatea
- Subsidiaritatea
- Respectarea demnității umane
- Abordarea individuală
- Respectarea dreptului la autodeterminare
- Dreptul la libera alegere a furnizorului de servicii
- Egalitatea de șanse și nediscriminarea în accesul la servicii sociale și în furnizarea serviciilor sociale
- Concurență și competitivitate în furnizarea serviciilor sociale
- Confidențialitatea
- Parteneriat între părțile implicate în procesul de furnizare a serviciilor sociale și beneficiarii acestora

Grupurile țintă:

Conform Legii Nr. 292/ 2011 - Legea asistentei sociale "grupul vulnerabil desemnează persoane sau familii care sunt în risc de a-si pierde capacitatea de satisfacere a nevoilor zilnice de trai din cauza unor situații de boala, dizabilitate, sărăcie, dependenta de droguri sau de alcool ori a altor situații care conduc la vulnerabilitate economica si sociala; "
În art. 30 , a Legii Nr. 292/ 2011- Legea asistentei sociale, se specifica categoriile de beneficiari ai serviciilor sociale - categorii de beneficiari cărora Direcția Generala de Asistenta Sociala si Protecția Copilului Botoșani - se adresează.

2.ANALIZA CONTEXTULUI LOCAL

Județul Botoşani reprezintă porțiunea cuprinsă între Siret şi Prut, în extremitatea de nord - est a țării, la granița cu Ucraina (la nord) şi Republica Moldova (la est). La vest şi sud se învecinează cu județele Suceava şi Iaşi.

Suprafaţa totală a judeţului a fost în 1938 de 4062 km^2, dar s-a extins până la 4986 km^2 în 1996, menţinându-se aceeaşi şi în anul 2000, ceea ce reprezintă 2,1% din teritoriul naţional. Există o reţea densă de ape. Lacurile şi apele curgătoare cuprind 138,3 km^2 din suprafaţa judeţului (2,8 %).

Teritoriul judeţului se află în întregime în zona de dealuri a Moldovei de Nord. Judeţul Botoşani are o bogată reţea hidrografică alcătuită din râurile Siret, Prut, Jijia, Başeu, Sitna şi unii afluenţi mai mici, pe cursul cărora s-au amenajat 148 de lacuri, cu o suprafaţă de 3.600 ha, iar pe râul Prut, la frontiera cu Republica Moldova, s-a construit un important nod hidrotehnic (750 mil. m^3 de apă).

	Punctul extrem (localitatea)	Vecini	Longitudinea estică	Latitudine nordică
NORD	satul Horodiştea	Republica Moldova	26^{0}40'	48^{0}16'
SUD	comuna Prăjeni	judeţul Iaşi	27^{0}02'	47^{0}26'
EST	comuna Santa Mare	Republica Moldova	27^{0}23'	47^{0}35'

VEST	comuna Mihăileni	judeţul Suceava	26^{0}06'	47^{0}58'

Sursa de date : Oficiul de Cadastru şi Publicitate Imobiliară Botoşani

UNITĂŢI ADMINISTRATIV-TERITORIALE

Judeţul Botoşani cuprinde două municipii, cinci oraşe şi 71 comune:

- **Municipii**: Botoşani (reşedinţă de judeţ) şi Dorohoi (declarat municipiu în anul 1994).
- **Oraşe**: Darabani, Săveni, Bucecea, Flămânzi, Ştefăneşti (ultimele trei fiind ridicate la rangul de oraş în anul 2004).

Comune: Adăşeni, Albeşti, Avrămeni, Bălușeni, Blândeşti, Brăeşti, Broscăuţi, Călăraşi, Cândeşti, Concești, Copălău, Cordăreni, Corlăteni, Corni, Coşula, Coţuşca, Cristeşti, Cristineşti, Curteşti, Dersca, Dângeni, Dimăcheni, Dobârceni, Drăguşeni, Durneşti, Frumuşica, George Enescu, Gorbăneşti, Havârna, Hăneşti, Hilişeu-Horia, Hlipiceni, Hudeşti, Ibăneşti, Leorda, Lozna, Lunca, Manoleasa, Mihai Eminescu, Mihăileni, Mihălăşeni, Mileanca, Mitoc, Nicşeni, Păltiniş, Pomârla, Prăjeni, Rădăuţi-Prut, Răchiţi, Răuseni, Ripiceni, Roma, Româneşti, Santa Mare, Stăuceni, Suharău, Suliţa, Şendriceni, Ştiubieni, Todireni, Truşeşti, Tudora, Ungureni, Unţeni, Văculeşti, Viişoara, Vârfu Câmpului, Vlădeni, Vlăsineşti, Vorona şi Vorniceni.

Profilul demografic:

Gruparea localităţilor judeţului după numărul locuitorilor, la 1 iulie 2017

Gruparea după număr locuitori	Număr de localităţi (municipii, oraşe, comun)	Număr locuitori
Municipii şi oraşe – total	**7**	**196384**

Sub 2.000 de locuitori	-	-
2.000- 4.9 9	-	-
5.000 - 9.999	3	19439
10.000 - 19.999	2	24715
20.000 - 49.999	1	30957
50.000 - 99.999	-	-
100.000 şi peste	1	121273
Comune – total	**71**	**257048**
Sub 1.000 locuitori	-	-
1.000 - 1.999	6	10389
2.000 - 4.999	55	182167
5.000 - 9.999	10	64492
10.000 şi peste	-	-

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

Conform Machetei ANUAR –Judeţul Botoşani 2017 (cu date finalizate pentru anul 2016) - întocmită de către Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani, la data de 01 iulie 2016 - **populaţia rezidentă a judeţului Botoşani era de 392.734** (faţă de 412.626 persoane înregistrate la recensământul din anul 2011) din care 194.969 bărbaţi şi 197.775 femei. Populaţia stabilă a celei mai mari localităţi din judeţ (conform ultimului Recensământ) este de 106.847 persoane (faţă de 115 mii persoane la recensământul din 2002). Populaţia stabilă a celor mai importante oraşe este următoarea: municipiul Botoşani – 106.000 persoane; municipiul Dorohoi 24.300 persoane; oraşul Flămânzi 10.100 persoane. Comunele cu cel mai mare număr de populaţie stabilă sunt: Vorona cu 7500 persoane; Mihai Eminescu cu 7000 persoane; Ungureni 6600 persoane, iar cel mai mic număr de persoane ce fac parte din populaţia stabilă sunt Conceşti cu 1800 persoane; Adăşeni cu 1400 persoane; Dimăcheni cu 1400 persoane.

În municipii şi oraşe trăiesc 159.916 persoane, reprezentând 40,7% din totalul populaţiei stabile. Faţă de situaţia de la penultimul recensământ, ponderea populaţiei stabile din mediul urban a crescut cu 4,0 puncte procentuale în detrimentul mediului rural. În mediul rural trăiesc 232.818 persoane , reprezentând 59,2% din totalul populaţiei stabile.

Densitatea populaţiei, conform ultimului Recensământ este de 82,8 locuitori/km².

Informaţia privind etniile a fost disponibilă pentru 393,7 mii persoane din totalul celor 412,6 mii persoane. S-au declarat români 388,2 mii persoane (98,61%); de etnie romă s-au declarat 4,2 mii persoane (1,06%). Alte grupuri etnice pentru care s-au înregistrat un număr de peste 20 persoane sunt: ucraineni 659 persoane (0,17%), ruşi-lipoveni 404 persoane (0,10%), evrei 54 persoane (0,01%), unguri 38 persoane, germani 28 persoane, turci 23 persoane, armeni 21 persoane, italieni 20 persoane.

Faţă de anul 2002 s-a înregistrat o creştere a ponderii populaţiei de etnie romă de la 0,75% la 1,06%. Descreşteri ale ponderii populaţiei s-au înregistrat la următoarele etnii: română de la 98,81% la 98,61%; uraniană de la 0,20% la 0,17%; ruso-lipoveană de la 0,15% la 0,10%.

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

Structura populaţiei judeţului Botoşani:

Structura pe grupe, efect al unor fenomene demografice cum ar fi creşterea/scăderea

natalității, creșterea/scăderea mortalității, creșterea/scăderea migrației furnizează informații privind evoluția demografică a unei zone.

ROMÂNIA
CONSILIUL JUDEȚEAN
JUDEȚUL BOTOȘANI
2

Populaţia judeţului pe grupe de vârstă şi sexe, la 1 iulie[2] (*populaţia rezidentă)*

Grupa de vârstă (ani)	1990	2000	2010	2012	2013	2014	2015	2016
TOTAL	**464839**	**463808**	**447107**	**408567**	**404822**	**401287**	**397151**	**392734**
0-4	41997	29953	24164	22048	20921	20014	19681	19616
5-9	39533	29679	27965	26326	25558	24932	24062	22948
10-14	45663	38919	28611	28668	28498	28009	27326	26650
15-19	41607	36607	27931	26359	26961	27103	27255	27480
20-24	38602	40309	35569	22901	21715	21769	22402	23192
25-29	24160	36132	31553	23028	23103	23129	22252	20691
30-34	24805	31406	34235	27804	26165	24380	22675	21445
35-39	24379	23578	33758	30838	30647	30177	29299	28190
40-44	22823	28084	32699	33355	32374	31392	30812	30400
45-49	20986	27738	23748	21770	24319	27054	29558	31769
50-54	30412	23717	26843	23942	22959	22038	21066	20218
55-59	28620	20354	25886	25530	25547	25278	24472	23541
60-64	26623	27806	21607	24233	24833	24434	24112	23901
65-69	21263	24903	17223	16464	16491	17674	19545	20971
70-74	11161	20833	21707	19675	18412	17129	15505	14526
75-79	12240	13998	16694	17264	17348	17178	16993	16560
80-84	7038	5445	10832	11293	11417	11570	11757	11940
85 şi peste	2927	4347	6082	7069	7554	8027	8379	8696
MASCULIN	**227366**	**227604**	**219802**	**201421**	**200148**	**198817**	**196905**	**194969**
FEMININ	**237473**	**236204**	**227305**	**207146**	**204674**	**202470**	**200246**	**197765**

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

Mişcarea naturală a populaţiei pe total judeţ şi medii

	În anii :							
	1990	2000	2010	2012	2013[3]	2014[4]	2015	2016
TOTAL								
a) Născuţi vii*)	8147	6340	4407	4441	4707	4290	4173	4061
b) Decedaţi*)	5398	5847	5837	5693	5583	5867	5860	5798
c) Spor natural	2749	493	-1430	-1252	-876	-1577	-1687	-1737
d) Căsătorii	3780	2810	2118	2004	1907	2082	2222	2335

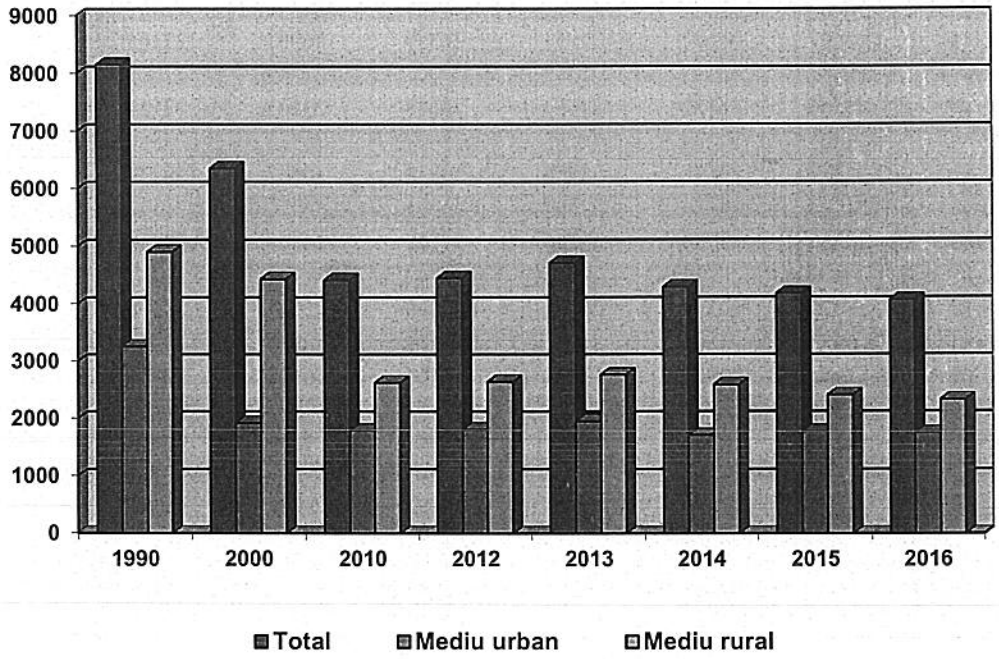
[2] *Nota : Pentru anii 2002-2011, datele se referă la populaţia stabilă şi urmează a fi reestimate în condiţii de comparabilitate cu rezultatele finale ale Recensământului Populaţiei şi Locuinţelor din 2011*
Pentru anii 2012-2016 datele se referă la populaţia rezidentă.
Pentru anii 2013-2014, datele sunt revizuite.
[3] Date revizuite faţă de cele publicate anterior.
[4] Date revizuite faţă de cele publicate anterior.

e) Divorţuri	443	704	795	502	487	747	923	629
f) Născuţi morţi	70	41	15	20	20	17	20	15
g) Decedaţi în vârstă de sub un an	317	170	59	55	56	53	38	37

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

Natalitatea (născuți vii) – prima componentă a mișcării populației a înregistrat o scădere substanțială (aprox. 50%) față de anul 1990 atât în mediul urban cât și în mediul rural. În același timp putem observa o scădere a născuților morți (de la 70 în anul 1990 la 15 în anul 2016). Sporul natural deși în scădere față de anul 1990, a crescut în ultimul an, față de anii precedenți.

Născuţii vii pe total judeţ şi medii

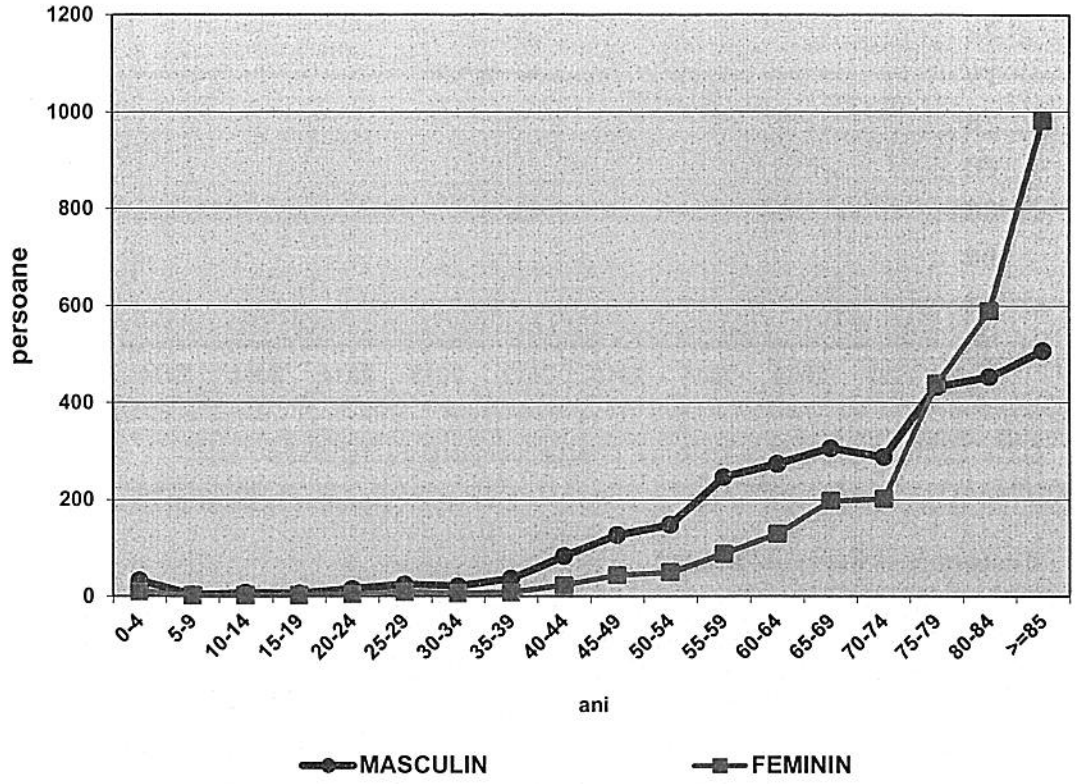

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

Sub aspectul deceselor situația – conform Machetei ANUAR –Județul Botoșani 2017 (cu date finalizate pentru anul 2016) este:

ROMANIA
2
CONSILIUL JUDETEAN
JUDETUL BOTOSANI

Decedaţi după grupa de vârstă în anul 2016

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

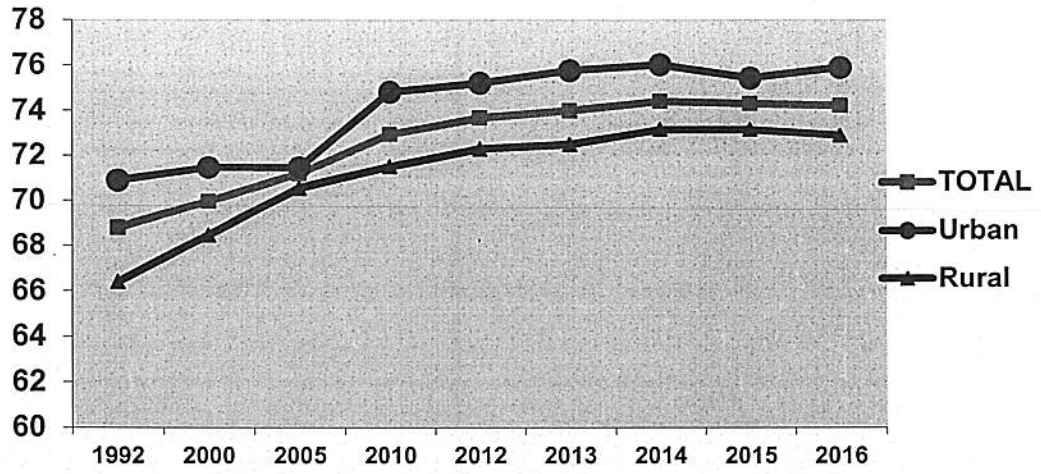
Durata medie a vieţii, pe sexe şi medii

- ani -

	1992	1999	2000	2005	2010	2012	2013[1]	2014[1]	2015	2016
Pe sexe										
ambele sexe	**68.81**	**69.01**	**69.97**	**71.18**	**72.95**	**73.68**	**74.00**	**74.42**	**74.32**	**74.23**
masculin	65.08	64.96	66.17	67.35	69.22	69.97	70.04	70.44	70.21	70.29
feminin	72.72	73.41	74.02	75.25	76.92	77.63	78.31	78.78	78.86	78.58

Se observă o creştere în timp a duratei medii de viaţă , femeile având o durată medie a vieţii mai mare cu aprox. 8 ani decât a bărbaţilor.

ROMANIA
CONSILIUL JUDETEAN
2
JUDETUL BOTOSANI

Sursa: Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Botoșani

Economie și Forța de muncă

În județul Botoşani **populaţia ocupată** reprezintă 72% din totalul locuitorilor şi este distribuită, în principal, după cum urmează: 18,1% în industrie; 53,9% în agricultură; 10,9% în comerţ şi prestări servicii; 4,85% în învăţământ; 3,5% în sănătate.

În judeţ sunt înregistrate 6.544 companii, din care 5.615 sunt societăţi comerciale, 19 regii autonome, 1.162 asociaţii familiale; 14 societăţi cu capital integral străin etc.

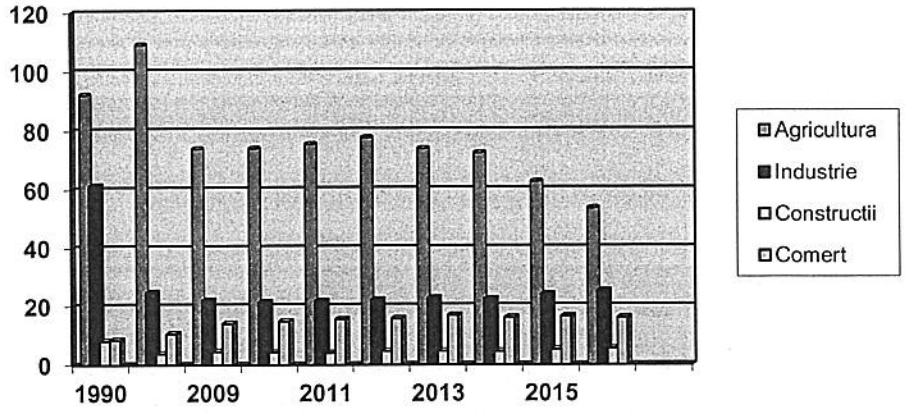
Câştigul salarial mediu brut realizat în ianuarie 2018 la nivelul judeţului Botoşani este mai mic cu 915 lei/salariat faţă de media pe ţară, iar câştigul salarial mediu net mai mic cu 536 lei/salariat.

La sfârşitul lunii ianuarie 2018, conform datelor comunicate de Agenţia Naţională de Ocupare a Forţei de Muncă, în judeţul Botoşani au fost înregistraţi 4966 şomeri, din care 3043 bărbaţi şi 1923 femei. Din totalul acestora:

1. Numărul şomerilor în evidenţă si plată din judeţul Botoşani – Legea 76/2002
   - beneficiari indemnizaţie de şomaj 75% sunt în număr de 1035 şomeri, din care 310 femei
   - beneficiari indemnizaţie de şomaj 50% sunt în număr de 161 şomeri, din care 96 femei
2. Numărul şomerilor în evidenţă pentru locuri de muncă, fără a beneficia de drepturi băneşti ,conform Legii 76/2002 , sunt în număr de 3770 persoane,din care 1517 femei.

ROMANIA
CONSILIUL JUDETEAN
2
JUDETUL BOTOSANI

Populatia ocupata a judetului, pe activitatile economiei nationale- mii persoane

Sursa: Institutul Național de Statistică, Direcția Județeană de Statistică Botoșani

Numărul mediu al salariaţilor pe forme de proprietate

- persoane -

	Forma de proprietate	1991	2000	2010	2012	2014	2015	2016
	Total judeţ	**107214**	**59306**	**47860**	**49265**	**48928**	**49731**	**51960**
SALARIAŢI	• Integral de stat	-	5140	1638	1862	1822	1850	2213
	• Mixtă	-	6099	1048	891	478	462	586
	• Privată	-	27793	23779	27571	26951	28381	29545
	• Cooperatistă	-	1673	1235	544	242	186	529
	• Obştească	-	35	33	10	7	3	1
	• Integral străină	-	520	1621	1895	2617	2248	2518
	• De interes naţional şi local	-	18046	18506	16492	16811	16601	16568

Sursa: Cercetarea statistică privind costul forţei de muncă
Notă: Indicatorii cărora le corespund un număr mediu mai mic de 100 persoane, prezintă un grad de fiabilitate mai redus din cauza numărului de cazuri observate.

Numărul şomerilor înregistraţi la sfârşitul anului şi rata[5] şomajului[6] pe sexe

	1992	2000	2010	2012	2014	2015	2016
Total :							
Numărul şomerilor înregistraţi, din care:	**24813**	**35117**	**9837**	**6967**	**7614**	7205	7994

[5] Seria de date pentru perioada 2010-2016 a fost calculată în funcţie de populaţia rezidentă având în vederea criteriul reşedinţei obişnuite, în condiţii de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populaţiei si Locuinţelor-2011
[6] Conform definiţiei internaţionale (BIM=Biroul Internaţional al Muncii)
[3] Beneficiari de indemnizaţie de şomaj (persoane aflate în şomaj ca urmare a pierderii locului de muncă) conform art. 39 din Legea nr. 76/2002 privind sistemul asigurărilor pentru şomaj şi stimularea ocupării forţei de muncă cu modificările şi completările ulterioare
[4] Începând cu anul 2005, categoria alocaţie de sprijin nu mai există

☐ Beneficiari de indemnizaţie[3] de şomaj	15242	7744	4721	3371	2269	1697	1212
☐ Beneficiari de alocaţie de sprijin[4]	6173	12084	-	-	-	-	
☐ Persoane care nu beneficiază de drepturi băneşti	3398	14768	5116	3596	5345	5508	6782
☐ Beneficiari de plăţi compensatorii	-	521	-	-	-	-	-
Rata şomajului (%)	**11.1**	**16.7**	**6.4**	**4.4**	**5**	**4.9**	**5.7**

Sursa: Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

Numărul mediu al pensionarilor şi pensia medie lunară

	1995	2000	2010	2012	2014	2015	2016
	Număr mediu de persoane						
☐ Pensionari de asigurări sociale de stat	48247	62971	77413	77035	77719	77958	77835
☐ Pensionari agricultori	65594	74460	36960	31904	27125	24748	22527
☐ Pensionari IOVR	2340	1452	365	245	158	126	95
☐ Beneficiari de ajutor social de stat – tip pensie	202	104	17	13	8	6	5
	Pensia medie lunară - lei -						
☐ Pensionari de asigurări sociale de stat	79227	785090	610	635	685	716	750
☐ Pensionari agricultori	16879	193508	314	318	347	367	387
☐ Pensionari IOVR	51782	1122766	208	204	198	198	196
☐ Beneficiari de ajutor social	42529	329217	187	190	209	222	226

Sursa: *Numărul de pensionari şi pensia medie lunară*, anul 2016, INS
Institutul Naţional de Statistică, Direcţia Judeţeană de Statistică Botoşani

Industrie. În judeţ sunt reprezentate aproape toate ramurile industriale, realizându-se în mod sistematic o mare varietate de produse: industria uşoară şi confecţii (31%), industria alimentară (22%), aparataj electric (10%), articole tehnice din cauciuc (8,4%), mobilă (2,4%).

Agricultură - O ramură importantă a economiei judeţului Botoşani

An după an, creşte preocuparea în ceea ce priveşte asigurarea unor condiţii standard pentru agricultură. În anul 1997 sectorul privat cuprindea 291.516 ha. Fâneţele se întind pe o suprafaţă de 14.187 ha şi asigură, în bună parte, furajele necesare şeptelului.

De asemenea, judeţul este bogat în vii (3.373 ha) şi livezi (3.634 ha).

Deşi în ceea ce priveşte creşterea animalelor s-a remarcat o descreştere în ultimii ani, totuşi judeţul se înscrie printre cei mai mari crescători de oi din ţară (peste 500.000 capete).

Comerţ. Comerţul de mărfuri este un sector distinct în economie şi este într-o relativă dezvoltare în comparaţie cu alte sectoare.

În ultimii ani a crescut numărul de oameni de afaceri care lucrează în comerţ. Dintre aceştia, cei mai importanţi sunt cei ce au capital privat. În acest sector a avut loc o infuzie de capital străin şi s-au format 68 de societăţi mixte.

Evoluţia viitoare a dezvoltării economice va influenţa şi comerţul din judeţ.

Vânatul şi pescuitul. Ca ramuri complementare ale economiei judeţului, vânatul şi pescuitul reprezintă domenii de mare atracţie turistică. Vânatul se leagă în mare parte de păduri unde trăiesc multe vietăţi de interes cinegetic.

Pescuitul s-a extins mai mult în iazuri, unde se practică o piscicultură sistematică. De altfel pescuitul are tradiţii vechi în această parte a ţării.

Căi ferate. Judeţul Botoşani dispune de o reţea de cale ferată în lungime totală de **160 km** cu o densitate de 32,1 km/1000 km^2, sub media regională de 40,9 şi sub cea pe ţară, care este peste 46,5 km/1000 km^2. Regiunea Nord-Est este traversată de două din cele opt magistrale feroviare:

- Bucureşti – Bacău – Suceava – Siret spre Ucraina;
- Bucureşti – Iaşi – Ungheni spre Republica Moldova.

De menţionat este faptul că în judeţul Botoşani nu există cale ferată electrificată, totodată legăturile orare feroviare nu satisfac necesitatea actuală.

O altă menţiune se referă la faptul că la ora actuală, parcul de vagoane CFR are o uzură fizică şi morală avansată, toate fiind în circulaţie de peste 30 de ani.

Sănătate

Asistenţa medicală este asigurată în cele două **spitale** din municipiul reşedinţă de judeţ (Spitalul Judeţean de Urgenţă „Mavromati", care include Secţia Obstetrică-Ginecologie, Secţia de Pediatrie respectiv Secţia de Psihiatrie şi Spitalul de Recuperare „Sf. Gheorghe"), de Spitalul Municipal Dorohoi şi de Spitalul Săveni. În judeţ se găseşte şi un Sanatoriu dedicat bolilor neuropsihiatrice, la Podriga. Acestora li se adaugă şase **unităţi medico-sociale**, deschise la Săveni, Flămânzi, Mihăileni, Suharău, Suliţa şi Ştefăneşti.

Spitalele pot avea în componenţa lor structuri care acordă **servicii ambulatorii de specialitate,** servicii de spitalizare de zi, îngrijiri la domiciliu, servicii paraclinice ambulatorii. Furnizarea acestor servicii se negociază şi se contractează în mod distinct cu casele de asigurări de sănătate sau cu terţi în cadrul asistenţei medicale spitaliceşti sau din fondurile alocate pentru serviciile respective.

Asistenţa ambulatorie de specialitate se asigură prin serviciile de consultaţii externe ale spitalelor, prin unităţi independente cu personalitate juridică şi prin cabinetele private ale medicilor specialişti. Există 10 ambulatorii de spital: 9 în mediul urban şi unul rural corespunzătoare celor 10 spitale existente.

Separarea organizatorică a îngrijirilor primare de cele ambulatorii de specialitate şi de asistenţă spitalicească nu a fost compensată de un sistem valid de coordonare funcţională, centrată pe pacient.

Cabinetele de specialitate în ambulatoriu sunt în număr de 52 .Se remarcă discrepanţa dintre serviciile oferite în mediul urban şi cel rural, în condiţiile în care aproximativ 60% din populaţie locuieşte în mediul rural.

Asistenţa medicală comunitară este o altă „ramură" a sistemului sanitar care cuprinde ansamblul de activităţi şi servicii de sănătate organizate la nivelul comunităţii pentru soluţionarea problemelor medico-sociale ale individului, în vederea menţinerii acestuia în propriul mediu de viaţă şi care se acordă în sistem integrat cu serviciile sociale. Asistenţa medicală comunitară presupune un ansamblu integrat de programe şi servicii de sănătate centrate pe nevoile individuale ale omului sănătos şi bolnav, acordate în sistem integrat cu serviciile sociale. În judeţul Botoşani sunt angajaţi 97 asistenţi medicali comunitari şi 17 mediatori sanitari.

Serviciul Judeţean de Ambulanţă este o unitate cu personalitate juridică, înfiinţată la data de 01.06.1995 conform H.G. nr.174/1995. Unitatea este compusă din sediul central (Botoşani) plus 5 substaţii (Dorohoi, Darabani, Săveni, Truşeşti, Flămânzi) care acoperă toată raza judeţului. SJA funcţionează în prezent cu un număr de 56 de autosanitare, din care 44 autosanitare au peste 5 ani de

la data intrării în funcţiune (79%), distribuite la sediul central şi cele 5 substaţii.

La nivelul judeţului, funcţionează, de asemenea, numeroase **cabinete medicale particulare**, precum şi **farmacii**.

Unităţile sanitare şi numărul paturilor în unităţile sanitare - total judeţ

-număr-

	1990	2000	2010	2012	2014	2015	2016
Unitaţi sanitare							
Spitale	7	10	10	4	4	4	4
Ambulatorii integrate spitalului			10	4	4	4	4
Dispensare medicale	102	21	2	2	2	2	2
Sanatorii TBC	1	1	1	-	-	-	-
Sanatorii balneare[7]	-	-	1	1	1	1	1
Unităti medico – sociale	-	-	6	6	6	7	7
Centre de diagnostic şi tratament	-	-	1	3	3	3	3
Cabinete medicale de medicină generală[8]	-	62	6	5	6	5	5
Cabinete medicale şcolare	-	-	23	32	34	34	34
Cabinete medicale de familie	-	-	173	164	157	153	139
Societate medicală civilă	-	-	-	13	20	20	27
Cabinete stomatologice	-	30	112	119	120	131	134
Cabinete medicale de specialitate	-	-	54	58	59	59	52
Societate civilă medicală de specialitate	-	-	-	21	21	22	23
Centre de sănătate mintală	-	-	-	2	2	2	2
Farmacii şi puncte farmaceutice	34	67	135	137	187	205	204
Depozite farmaceutice	-	1	1	1	1	1	1
Creşe	10	1	1	1	1	1	1
Laboratoare medicale	-	7	41	29	31	39	44
Laboratoare de tehnică dentară	-	12	19	19	19	21	21
Centre de transfuzie sanguină	-	-	1	1	1	1	1
Alte tipuri de cabinete medicale	-	-	7	7	7	7	6
Paturi în spitale							
Paturi în spitale (inclusiv în centre de sănătate)	4472	3614	2318	2191	2191	2191	2191
Paturi în spitale la 1000 de locuitori	9.9	7.8	5.2	5.4	5.5	5.5	5.6

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, ed.2017, tab.7.12.

[7] Inclusiv sanatoriile de nevroze sau de neuropsihiatrie.

[8] În numărul cabinetelor medicale de medicină generală, cabinetelor medicale de familie, cabinetelor stomatologice şi cabinetelor medicale de specialitate nu sunt incluse cabinetele din structura altor tipuri de unităţi sanitare, cum ar fi: policlinici, societăţi medicale civile, centru de diagnostic şi tratament, etc.

Nota: Populaţia rezidentă a judeţului Botoşani la 1 iulie 2015: 397151 pers. , 1 iulie 2016: 392709 pers.

Educaţia

Gradul de cuprindere în învăţământ a populaţiei de vârstă şcolară reprezintă raportul dintre numărul elevilor dintr-o anumită grupă de vârstă, indiferent de nivelul de educaţie şi totalul populaţiei cu aceeaşi grupă de vârstă. Începând cu anul şcolar 2012/2013, conform legislaţiei în vigoare (Legea educaţiei naţionale nr.1/2011, cu modificările şi completările ulterioare), grupele de vârstă pentru populaţia de vârstă şcolară sunt: 3-5 ani, 6-10 ani, 11-14 ani, 15-18 ani, 19-23 ani şi peste.

Învăţământul, pe niveluri de educaţie

	1990/ 1991	2000/ 2001	2010/ 2011	2012/ 2013	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
1	2	3	4	5	6	7	8
TOTAL							
Nr. unităţi	767	761	145	129	132	132	132
Populaţia şcolară[9; 10] :	98963	90263	78953	76166	73810	70872	69585
- copii în creşe	...	...	...	...	88	75	75
- copii în grădiniţe	16185	14727	15537	12680	11983	11192	11154
- elevi înscrişi -total	82778	75161	63118	63294	61678	59605	58356
- studenţi	-	375	298	192	61	:	:
Personalul didactic	5489	5833	4744	4903	4791	4644	4629
Învăţământ preşcolar							
Nr. grădiniţe de copii	345	357	24	9	9	10	10
Copii înscrişi	16185	14727	15537	12680	11983	11192	11154
Personal didactic	788	762	780	697	697	668	668
Învăţământ primar şi gimnazial (inclusiv învăţământul special)							
Nr. şcoli	383	373	85	86	87	85	85
Elevi înscrişi	59040	56854	43546	44601	43413	41817	40246
Personal didactic	3751	3890	2950	2811	2898	2671	2648
Învăţământ liceal							
Nr. licee	25	27	34	32	31	31	31
Elevi înscrişi	18971	12180	17535	17103	15520	14518	14275
Personal didactic	867	1144	1245	1248	1156	1249	1249
Învăţământ de arte şi meserii							
Nr. şcoli	10	1	-	1	2	3	3
Elevi înscrişi	4535	4873	1375	636	1506	2039	2586
Personal didactic	83	27	4	3	15	42	49
Învăţământ postliceal şi de maiştri							
Nr. şcoli	4	2	2	1	3	3	3
Elevi înscrişi	232	1254	662	954	1239	1231	1249
Personal didactic	-	10	31	17	19	8	9
Învăţământ superior							

[9] Începând cu anul şcolar 2014/2015, în populaţia scolară se vor cuprinde copiii din creşe.
[10] Începând cu anul universitar 2010/2011, cuprinde pe lângă studenţii de licenţă şi cursanţii înscrişi la master, cursuri post universitare, programe doctorale şi post doctorale.

	1990/ 1991	2000/ 2001	2010/ 2011	2012/ 2013	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017
Nr. facultăţi	-	1	1	1	1	:	:
Studenţi	-	375	298	192	61	:	:

Absolvenţii, pe niveluri de educaţie

	1990/ 1991	2000/ 2001	2010/ 2011	2012/ 2013	2014/ 2015	2015/ 2016
Învăţământ – total	**12301**	**12157**	**10597**	**9214**	**9664**	**8811**
Învăţământul gimnazial (inclusiv special), promovaţi clasa VIII	7018	7047	5898	4766	5032	4907
Învăţământul liceal	3514	2786	3553	3893	3808	3119
Învăţământul profesional	1769	1725	881	261	409	478
Învăţământul postliceal şi de maiştri	-	599	178	211	358	307
Învăţământul superior	-	-	87	83	:	:

Sub aspectul unităţilor de învăţământ:

	Anul 2010	Anul 2012	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
Licee-invatamant secundar ciclul 2	34	32	31	31	31
Licee si colegii teoretice	11	10	12	12	12
Licee profil tehnic	:	12	7	7	7
Licee profil resurse	:	4	4	4	4
Licee tehnice - total, din care:	11	:	:	:	:
- Licee tehnice	9	:	:	:	:
- Licee tehnice - resurse naturale si protectia mediului	2	:	:	:	:
Licee agricole	3	:	:	:	:
Licee economice	4	:	:		:
Licee profil servicii	:	2	2	2	2
Licee profil artistic	:	1	1	1	1
Licee de arte plastice	1	:	:	:	:
Licee cu program de educatie fizica si sport	1	1	1	1	1
Seminarii teologice	2	2	2	2	2
Licee speciale tehnice - total, din care:	1	:	2	2	2
- Licee speciale tehnice	1	:	:	:	:
- Licee speciale resurse naturale si protectia mediului	:	:	:	:	:

Sursa: INS, Anuarul statistic al României, ed.2017

Politicile privind creşterea calităţii în educaţie au reprezentat o constantă în ultimul deceniu, programele promovate la nivel naţional sau judeţean incluzând, printre altele, dezvoltarea unui nou curriculum, promovarea unor măsuri de asigurare internă a calităţii în toate şcolile din învăţământul preuniversitar, investiţii în infrastructura şcolară/educaţională sau implementarea unor programe de formare continuă. Din păcate, aceste intervenţii au fost insuficient corelate, sprijinindu-se în mică măsură reciproc. Mai mult, intervenţiile în aria

calităţii au încă o legătură slabă cu cele care susţin participarea la educaţie, ceea ce poate genera serioase provocări privind echitatea.
Indiferent cât de eficiente sunt măsurile de creştere a calităţii, cât timp de acestea nu beneficiază toţi copiii care ar trebui să fie la şcoală, ele ajung să aibă un impact limitat.

3.COMPONENTA – PROTECŢIA ŞI PROMOVAREA DREPTURILOR COPILULUI

"Investiția în copii: ruperea cercului vicios al defavorizării"[11]

3.1 Misiunea

Asigurarea unui cadru efectiv de acțiune la nivel județean pentru promovarea investiției în dezvoltarea și bunăstarea copilului printr-o abordare sinergică dintre toate domeniile relevante (educație, sănătate, ocupare, locuire, asistență socială), bazată pe respectarea drepturilor copilului atât de către instituțiile și autoritățile statului, cât și de către societatea civilă.

3.2 Viziunea

Investiția în bunăstarea vieții copiilor, contribuie la ruperea cercului vicios al defavorizării

3.3 Grupul ţintă:

- Copiii aflaţi la risc de separare de părinţi
- Copiii separaţi de părinţi
- Copiii fără acte de identitate
- Copiii părăsiţi în unităţi sanitare
- Tinerii beneficiari ai unei măsuri de protecţie şi care urmează să părăsească sistemul de protecţie a copilului
- Copiii abuzaţi, neglijaţi, traficaţi sau supuşi exploatării şi oricăror forme de violenţă
- Copiii migranţi/remigranţi
- Copiii cu părinţi migranţi
- Copiii consumatori de droguri sau alte subsanţe pihotrope
- Copiii delincvenţi (copiii care au efectuat fapte penale dar nu răspund penal)
- Copiii cu dizabilităţi, HIV/SIDA şi boli cronice grave
- Copiii străzii/copiii fără adăpost
- Copiii cu tulburări de comportament
- Copiii aparţinând minorităţilor etnice
- Mame minore
- Familiile aflate în dificultate
- Comunitatea
- Specialiştii care lucrează în serviciile specializate

3.4 Principii:

- Promovarea centrării societății pe dezvoltarea și bunăstarea copilului
- Promovarea și respectarea interesului superior al copilului
- Universalitatea, nediscriminarea și egalitatea de șanse

[11] Recomandarea Comisiei 2013/112/UE

- ❖ Primordialitatea responsabilităților părinților în creșterea și îngrijirea copiilor
- ❖ Promovarea parteneriatului interinstituțional și cu societatea civilă
- ❖ Participarea și consultarea copiilor în adoptarea deciziilor care-i privesc
- ❖ Asigurarea stabilității, continuității și complementarității îngrijirii personalizate acordate fiecărui copil
- ❖ Echitatea și transparența alocărilor financiare acordate fiecărui copil

3.5 Premise:

Direcția Generală de Asistență Socială si Protecția Copilului Botoșani își propune să acționeze împreună cu autoritățile publice locale, cu celelalte instituții județene și organizațiile neguvernamentale în domeniu - pentru a crea și dezvolta servicii care să se adreseze eficient copiilor si familiilor acestora, asigurându-se că fiecare copil are șansa de a trăi într-o familie. Dovezile științifice atestă faptul că îngrijirea instituțională duce în mod inevitabil la rezultate mai slabe în ceea ce privește calitatea vieții, comparativ cu serviciile de calitate din cadrul comunității, echivalând adesea cu o viață întreagă de excludere din societate și de segregare.

Studiile științifice asupra dezvoltării timpurii a copiilor demonstrează faptul că, atunci când este vorba despre copii de vârste foarte mici, până și o perioadă de timp relativ scurtă petrecută în mediul instituționalizat poate afecta negativ dezvoltarea cerebrală și poate avea consecințe asupra echilibrului emoțional și asupra comportamentului care durează întreaga viață.

- ❖ Dezvoltarea de servicii pentru asigurarea protecției drepturilor tuturor copiilor;
- ❖ Dezvoltarea de servicii alternative de protecție care se adresează copilului in situație de risc social si familiei acestuia; diversificarea și creșterea calității serviciilor de prevenire și a celor de protecție a copilului separat de părinți;

Asigurarea tranziției de la îngrijirea instituțională a copilului la cea bazată pe familie și comunitate, în beneficiul copiilor care trăiesc în prezent în instituții, dar și pentru cei care trăiesc în cadrul comunităților, fiind lipsiți adeseori de sprijinul adecvat;

- ❖ Dezvoltarea de programe pentru integrarea socio-profesională și vocațională în acord cu potențialul individual propriu al copiilor/tinerilor aflați în sistem și finalizarea reorganizării/închiderii centrelor de plasament clasice ce oferă protecție la astfel de copii;
- ❖ Asigurarea calității serviciilor din sistemul județean de protecție a copilului, în concordanță cu standardele de cost și de calitate aprobate pe plan național;
- ❖ Sprijinirea autorităților publice locale în vederea dezvoltării de către acestea a unor servicii primare, în funcție de nevoile locale identificate: centre de zi, after school, programe de prevenire a abandonului si reintegrarea familiale, servicii de consiliere și suport; de asemenea, acordarea de asistență tehnică pentru crearea și dezvoltarea în mod individual sau în grup de comunități a unor servicii comunitare integrate – în care copiii și părinții vor putea beneficia atât de servicii sociale cât și medicale, educaționale, de ocupare;
- ❖ Promovarea abordării participative și multisectoriale a problematicii copilului, facilitând respectarea interesului superior al copilului în toate domeniile;
- ❖ Susținerea integrării tinerilor care părăsesc sistemul de protecție;
- ❖ Coordonarea activităților de asistență socială și protecție a familiei și a drepturilor copilului la nivelul județului;
- ❖ Acordarea suportului necesar pentru dezvoltarea și funcționarea Consiliilor comunitare consultative.

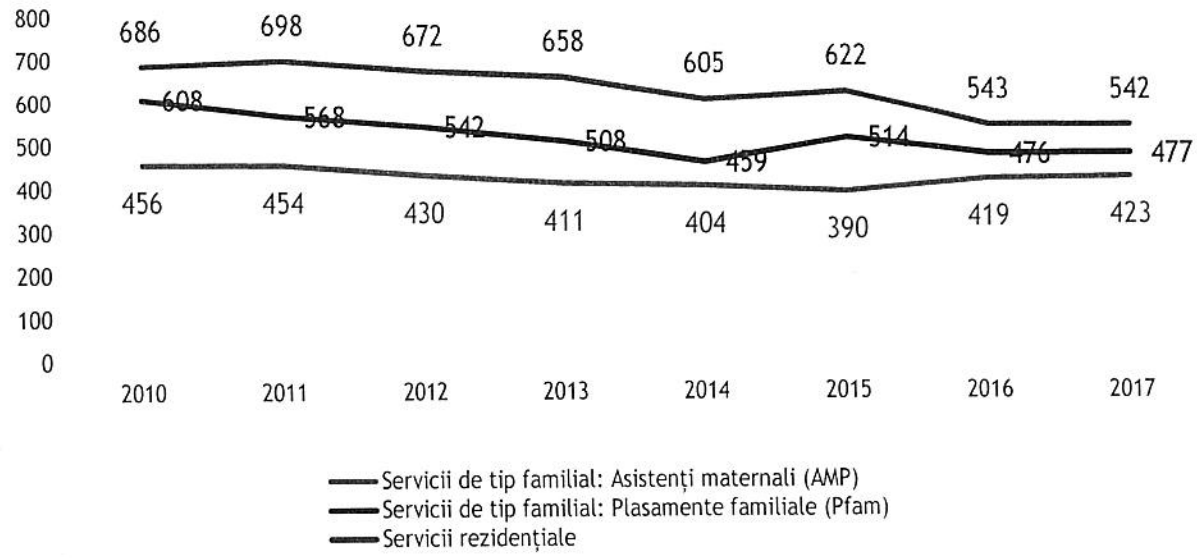
3.6 Principalii indicatori privind protecția și promovarea drepturilor copilului – trimestrul 3 din anul 2018 (30.09.2018)

Conform datelor ANPDCA evidențiate în *Raportul aferent județului Botoșani* realizat în februarie –martie 2018 de către Banca Mondială în cadrul Acordului privind Serviciile de Consultanță încheiat cu Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție la 12 mai 2016 pentru implementarea proiectului "Elaborarea planului de dezinstituționalizare a copiilor din instituții și asigurarea tranziției îngrijirii acestora în comunitate" – cod SIPOCA 2, numărul total de copii și tineri din sistemul de protecție specială din județul Botoșani a scăzut continuu de la 1750 copii în 2010 la 1442 în 2017. Scăderile au fost înregistrate la nivelul tuturor serviciilor de protecție specială, însă cel mai mult s-a redus numărul de copii și tineri din serviciile de tip plasament familial și rezidențiale. Din punct de vedere al structurii, în întreaga perioadă, cei mai mulți copii din sistemul de protecție din județul Botoșani au fost plasați în servicii rezidențiale (în medie 40%), apoi în serviciile de tip plasament familial (în medie 33%), iar cei mai puțini în asistență maternală (în medie 27%).

JUD.BT. Figura 1: Evoluția numărului de copii și tineri din sistemul de protecție specială, pe t

ipuri

de servicii de protecție, în perioada 31.12.2010-31.12.2017

Sursa: www.copii.ro, ANPDCA (2010-2017)

I. CENTRELE DE PLASAMENT CLASICE (128 copii):

- Centrul de plasament "Sf Nicolae" Truşeşti.....40 copii
- Centrul de plasament "Dumbrava Minunată" Pomârla.....39 copii
- Centrul de plasament "Prietenia" Botoşani.... 49 copii

II. UNITĂŢI REZIDENŢIALE DE MICI DIMENSIUNI (CASE DE TIP FAMILIAL şi APARTAMENTE (266 copii)

- Casa de tip familial "Fluturele Speranţei" Pomârla.....19 copii
- Casa de tip familial "Primăvara Speranţei" Pomârla ....4 copii
- Casa de tip familial "Porţile Speranţei" Pomârla.....9 copii
- Casa de tip familial "Julia şi Lorena" Pomârla..... 5 copii
- Complex de apartamente "Cireşarii" Botoşani .....18 copii
- Complex de apartamente "Amicii" Dorohoi.....45 copii
- Complex de apartamente "Casa mea" Dorohoi .....40 copii
- Complex de apartamente "Floare de colt" Dorohoi .....48 copii
- Complex de case de tip familial "Sf Mina" .....66 copii

12 copii la tratament in Franţa

III. CENTRE DE PRIMIRE A COPILULUI ÎN REGIM DE URGENŢĂ

- Centrul de primire a copilului în regim de urgenţă ....4 copii

IV. CENTRE MATERNALE

- Centrul maternal "Micul Prinţ"...6 copii si 3 mame

V. SISTEMUL DE ASISTENŢĂ MATERNALĂ

În judeţul Botoşani sunt 206 asistenţi maternali profesionişti (AMP) care îngrijesc în total 396 copii.

Copiii din asistenţă maternală din judeţul Botoşani sunt distribuiţi aproximativ egal pe sexe (193 băieţi şi 203 fete) şi cei mai mulţi au vârsta cuprinsă între 4 şi 10 ani. Doar 18% dintre copiii din asistenţă maternală fac parte din categoria de vârstă 0-3 ani.

În ceea ce priveşte starea de sănătate, 22% dintre ei au dizabilitate şi 14% au CES. Aproximativ o treime dintre ei (36%) trăiesc împreună cu un frate sau doi fraţi la acelaşi asistent maternal.

JUD.BT. Tabel 1: Caracteristicile copiilor aflaţi în asistenţă maternală

	Număr	**Procent**
Total	**396**	**100**
Sex		
masculin	193	49
feminin	203	51
Vârstă		
0-3 ani	71	18
4-10 ani	151	38
11-14 ani	110	27
15-17 ani	58	14
18+ ani	6	3
Copii cu dizabilităţi	85	21
Copii cu CES	57	14
Copii cu orice alte nevoi speciale	57	14

Copii cu frați la același AMP	152	36

Sursa: Banca Mondială, Recensământul asistenților maternali profesioniști (februarie-martie 2018).

Asistenții maternali profesioniști

Rețeaua de asistenți maternali din județul Botoșani este formată din 197 femei și 9 bărbați. Cei mai mulți dintre ei au vârsta cuprinsă între 50 și 59 ani și au absolvit școala profesională sau prima treaptă de liceu. Un procent de 53% sunt din mediul rural, iar 47% sunt din mediul urban.

De-a lungul timpului, majoritatea asistenților maternali profesioniști din județul Botoșani nu a îngrijit grupuri de frați, însă aproximativ 60% dintre ei au avut în îngrijire cel puțin un copil cu dizabilitate, CES sau alte nevoi speciale.

În prezent, cei mai mulți dintre asistenții maternali profesioniști (90%) au în îngrijire câte doi copii. Doar 4% au trei copii, 5% au doar un copil, iar 1% nu au copii în îngrijire în prezent. Activitatea asistenților maternali profesioniști este monitorizată de 10 manageri de caz.

VI. SISTEMUL DE PLASAMENTE FAMILIALE

În județul Botoșani sunt în total 468 plasamente familiale și 46 tutele ,din care:

- 347 plasamente la rude până la gradul IV (70%);
- 121 plasamente la alte familii/persoane (29%) - rude altele decât cele până la gradul IV inclusiv, afini, cunoștințe sau prieteni ai familiei ori ai familiei extinse a copilului față de care acesta a dezvoltat relații de atașament sau alături de care s-a bucurat de viața de familie.

➢ *Plasamentele familiale la rude până la gradul IV*

În județul Botoșani, în cadrul celor 257 de plasamente la rude până la gradul IV sunt îngrijiți în total *347 de copii*.

Copiii din aceste plasamente sunt distribuiți egal atât pe sexe cât și pe cele trei categorii de vârstă: 4-10, 11-14 și 15-17 ani (aproximativ 30% în fiecare categorie). Majoritatea copiilor sunt plasați la rude de gradul II (bunici sau frați) și au intrat în plasament familial în perioada 2005-2014.Un procent de 43% dintre copii locuiesc împreună cu frații lor în același plasament familial.

➢ *Plasamentele familiale la alte familii/persoane*

În cadrul celor 105 de plasamente la alte familii/persoane (rude altele decât cele până la gradul IV inclusiv, afini, cunoștințe sau prieteni ai familiei ori ai familiei extinse a copilului față de care acesta a dezvoltat relații de atașament sau alături de care s-a bucurat de viața de familie) sunt îngrijiți în total *121 de copii*.

La fel ca în cazul plasamentelor la rude, copiii din plasamente la alte familii/persoane sunt distribuiți egal pe sexe. Însă, spre deosebire de copiii din plasamentele la rude, unde cei mai mulți erau sub 11 ani, cei din plasamentele la alte familii/persoane, sunt preponderent copii cu vârsta cuprinsă între 15 și 17 ani. Aproape toții copiii sunt plasați la persoane neînrudite (95%) și doar 5% dintre ei sunt îngrijiți de rude, altele decât cele până la gradul Mai mut de jumătate dintre ei au intrat în plasament familial după anul 2015.

În comparație cu plasamentele la rude, un procent mai mic (doar 18%) dintre copiii din plasamentele la alte familii/persoane locuiesc împreună cu frații. În ceea ce privește probleme

de sănătate, un procent mai mare de copii din plasamentele la alte familii/persoane au dizabilități (26% comparativ cu 9% din copiii aflați în plasamente la rude până la gradul IV)..

VI. COPII CU PĂRINȚI PLECAȚI LA MUNCĂ ÎN STRĂINĂTATE[12]

Număr de familii în care părinții sunt plecați la muncă în străinătate la sfârșitul perioadei raportate		Număr de copii la sfârșitul perioadei raportate	Număr de copii aflați în îngrijirea rudelor până la gradul IV, fără măsură de protecție	Număr de copii cu măsură de protecție la sfârșitul perioadei raportate				
				la AMP	în centre de plasament publice sau private	la rude până la gradul IV	la alte persoane/familii	Alte situații (precizați)
- cu ambii părinți plecați la muncă în străinătate	542	873	810	3	20	37	3	0
- cu un singur părinte plecat la muncă în străinătate	2227	3330	3172	22	70	53	13	0
- cu părinte unic susținător al familiei monoparentale plecat la muncă în străinătate	391	520	412	26	18	51	13	0
Total	**3160**	**4723**	**4394**	**51**	**108**	**141**	**29**	**0**

**** datele sunt solicitate de către DGASPC de la nivelul comunităților locale***

Număr de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate	Distribuția pe sexe	
	M	F
4723	2318	2405

Distribuția copiilor ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate pe grupe de vârstă					
<1 ani	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani
22	72	708	1162	1517	1242

VII. COPII CU DIZABILITĂȚI

Număr total de copii cu dizabilități la sfârșitul perioadei raportate[13]		Număr copii cu dizabilități cu plan de recuperare întocmit	Număr de copii cu dizabilități pentru care s-a emis pentru prima dată certificat de încadrare în grad de handicap sau de orientare școlară în perioada raportată (cazuri noi)	Număr de copii cu dizabilități care frecventează o forma de învățământ	
				Învățământ de masă	Învățământ special
-numai cu certificat de orientare școlară (dificultăți de învățare și adaptare socio-școlară)	290	290	48	230	60
- cu încadrare în grad de handicap ușor	118	118	17	75	-
- cu încadrare în grad de handicap mediu	974	974	146	488	60
- cu încadrare în grad de handicap accentuat	392	392	22	304	30
- cu încadrare în grad de handicap grav	968	968	52	458	140

[12] Fișa de monitorizare trimestrul II din 2018
[13] Fișa de monitorizare trimestrul II din 2018

VIII.PREVENIREA ABANDONULUI, ABUZULUI ŞI A NEGLIJĂRII COPILULUI, SUB ORICE FORMĂ, PRECUM ŞI A FENOMENELOR CARE POT DETERMINA INTRAREA COPILULUI ÎN DIFICULTATE

La finalul trimestrului 3/2018, Serviciul Comunitar Specializat destinat Protecţiei Copilului a desfăşurat activităţi specifice în intervenţia cazurilor copiilor/familiilor aflate în situaţie de risc, având înregistrate un număr de 636 sesizări (906 copii beneficiari) din care: 575 scrise, 38 telefonice (2 la „983"), 2 verbale, 18 procese verbale (Centrul de primire a copilului in regim de urgenţă), 3 autosesizări

3.7 NEVOI PRIORITARE (2019 -2024)

a. Asigurarea unui mediu familial şi a unei îngrijiri alternative - grup ţintă - copii în situaţii de risc social şi familiile acestora; comunitatea locală
Asigurarea tranziției de la îngrijirea instituțională a copilului la cea bazată pe familie și comunitate, în beneficiul copiilor care trăiesc în prezent în instituții, dar și pentru cei care trăiesc în cadrul comunităților, fiind lipsiți adeseori de sprijinul adecvat.

- creşterea responsabilităţilor şi obligaţiilor părinţilor în vederea asigurării creşterii, educării şi întreţinerii copiilor
- prevenirea separării copilului de părinţii
- dezvoltarea serviciilor comunitare integrate (social, medical, educaţional, de ocupare) în cadrul comunităţilor locale atât pentru copiii sănătoşi cât şi pentru copiii cu dizabilităţi
- creșterea capacității serviciilor publice de asistență socială pentru acordarea de servicii acreditarea furnizorilor publici – SPAS și licențierea serviciilor create
- creșterea capacității consiliilor comunitare consultative cu suportul acordat de către DGASPC

b. Asigurarea sănătăţii şi bunăstării copilului, adaptarea serviciilor medicale şi de promovare a sănătăţii la nevoile copilului - grup ţinta - copiii şi familiile acestora, instituţiile publice cu atribuţii în domeniul social şi medical, autoritatea publică locală

- asigurarea dreptului copilului de a se bucura de cea mai bună stare de sănătate şi de a beneficia de servicii medicale
- asigurarea unui nivel de trai şi a unei sănătăţi care să permită copilului dezvoltarea sa fizică, mentală, spirituală ,morală şi socială
- promovarea drepturilor copilului cu handicap la educaţie, recuperare, compensare, reabilitare şi integrare în vederea dezvoltării personalităţii sale şi integrării în societate

c. Accesul la educaţie, activităţi recreative şi culturale – grup ţinta - copiii de vârstă preşcolară şi şcolară

- prevenirea abandonului şcolar
- accesul copiilor la toate formele de educaţie în condiţii nediscriminatorii
- adecvarea serviciilor de educaţie la nevoile copiilor şi la nevoile societăţii
- asigurarea dreptului copilului la odihnă, vacanţă, de participare la activităţi de petrecere a timpului liber

d. Protecţia specială a copilului lipsit temporar sau definitiv de ocrotirea părinţilor săi - grup ţintă - copii aflaţi în dificultate şi familiile acestora – inclusiv copiii cu dizabilităţi

- creşterea calităţii serviciilor de tip familial şi rezidenţial
- crearea /dezvoltarea de noi servicii de consiliere, informare şi orientare
- acordarea de suport familiilor pentru a preveni apariţia situaţiilor de risc

e. Protecţia copilului care a săvârşit o faptă penală şi nu răspunde penal – grup ţintă - copiii care au săvârşit o faptă penală şi nu răspund penal, familiile acestora; comunitatea locală

- prevenirea şi combaterea acţiunilor sau comportamentelor deviante ale copiilor
- reintegrarea în societate a copiilor care au săvârşit o faptă penală şi nu răspund penal
- dezvoltarea unui serviciu de tip rezidenţial la nivelul DGASPC pentru copiii care au săvârşit fapte penale şi nu răspund penal şi pentru care nu se poate institui măsura de supraveghere specializată

f. Protecţia copilului împotriva exploatării, răpirii şi a traficării - grup ţintă - copiii victime ale răpirii, exploatării şi a traficului de fiinţe umane; familiile acestora; Comunitatea locală

- prevenirea oricăror forme de exploatare, răpire şi traficare a copiilor aflaţi în situaţii de risc
- reabilitarea şi reintegrarea socio-familială a copiilor victime ale răpirii, exploatării şi a traficului de fiinţe umane
- derularea unor campanii de sensibilizare cu privire la tema exploatării, răpirii şi a traficării copiilor

g. Protecţia copilului împotriva consumului de droguri - grup ţintă - copiii aflaţi în situaţia de risc de a consuma droguri şi familiile acestora

- activităţi pentru prevenirea şi combaterea consumului droguri, tutun şi alcool în rândul copiilor

h. Protecţia copilului împotriva oricăror forme de abuz sau neglijenţă, - grup ţintă- copiii supuşi neglijării, abuzului, violenţei în familie, copiii străzii

- prevenirea abuzului şi neglijării copiilor aflaţi în familii şi în instituţii de protecţie
- intervenţie specializată pentru reabilitarea copilului victimă a abuzului, neglijării, maltratării
- prevenirea ajungerii copiilor în stradă
- identificarea copiilor străzii şi adoptarea unor soluţii adecvate, personalizate în vederea protecţiei acestora în baza unui plan de intervenţie personalizat

i. Copiii rromi - grupul ţintă - copiii rromi şi familiile acestora

- promovarea şi respectarea drepturilor copiilor rromi la educaţie, sănătate, servicii sociale (inclusiv servicii de zi)

j. Protecţia copiilor repatriaţi - grup ţintă - copiii care se află neînsoţiţi de părinţi sau de reprezentantul legal pe teritoriul altui stat;

- identificarea, protecţia, consiliere, reabilitarea şi reintegrarea socio-familială a copiilor repatriaţi

k. Reintegrarea copiilor/tinerilor beneficiari ai sistemului de protecţie – grup ţintă - copiii/tinerii beneficiari ai unei măsuri speciale de protecţie specială inclusiv cei cu dizabilităţi; familiile biologice / lărgite a tinerilor / copiilor beneficiari a unei măsuri speciale de protecţie

- formarea şi dezvoltarea deprinderilor de viaţă independentă la copiii/tinerii aflaţi în sistemul de protecţie a copilului
- sprijinirea tinerilor care părăsesc sistemul de protecţie a copilului pentru identificarea unui loc de muncă, a unei locuinţe în scopul îmbunătăţirii şanselor de inserţie socio-profesională a acestora
- atenuarea factorilor de risc care conduc la marginalizarea şi excluderea socială a tinerilor

l. Crearea unui sistem de formare profesională – grup ţintă - resursele umane implicate în protecţia copilului şi/sau promovarea drepturilor copilului

- asigurarea formării/perfecţionării permanente a tuturor categoriilor de personal implicate în protecţia copilului şi/sau promovarea drepturilor copilului punându-se accent pe respectarea şi promovarea cu prioritate a interesului superior al copilului, a demnităţii acestuia, ascultarea opiniei copilului şi luarea în considerare a acesteia, ţinând cont de vârsta şi de gradul de maturitate, egalitatea şanselor şi nediscriminarea

m. Promovarea adopţiei naţionale

- derularea unor campanii de informare a populaţiei cu privire la adopţia naţională

n. Consolidarea parteneriatului public privat

- implicarea societăţii civile, ONG-uri, furnizori de servicii sociale publice şi private, instituţii de cult religios în elaborarea de proiecte care au ca obiectiv îmbunătăţirea activităţilor privind protecţia copilului şi a familiei (inclusiv a copiilor cu dizabilităţi)
- promovarea şi încurajarea acţiunilor de parteneriat atât pentru prevenirea separării copiilor de familie cât şi pentru celelalte componente ale dezinstituţionalizării (închiderea instituţiilor de tip vechi şi dezvoltarea alternativelor de îngrijire de tip familial)
- consolidarea parteneriatului public privat în scopul accesării unor proiecte ce vor viza crearea/dezvoltarea unor unităţi de economie socială sau a unor servicii sociale în funcţie de nevoile identificate

3.8 OBIECTIVE GENERALE ŞI OBIECTIVE OPERAŢIONALE

A) <u>Domeniul principal de interes : Protecţia şi promovarea drepturilor copilului</u>

<u>Obiectivul general nr. 1</u>: Întărirea rolului familiei pentru creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor; îmbunătăţirea accesului tuturor copiilor la servicii de calitate

Obiectivul operaţional 1.1 **Creşterea gradului de educaţie a părinţilor şi adolescenţilor cu privire la valorile familiale, a responsabilităţilor parentale şi a noii viziuni referitoare la protecţia drepturilor copilului în familie care să determine o creştere a calităţii serviciilor sociale destinate copiilor**

Activităţi O1.1

- creşterea capacităţii serviciilor publice de asistenţă socială pentru acordarea de servicii; acreditarea furnizorilor publici – SPAS şi licenţierea serviciilor create;
- elaborarea unor proceduri pentru abordarea integrată a intervenţiilor atât la nivel comunitar cât şi la nivel judeţean;

- revizuirea şi implementarea procedurilor de lucru operaţionale ale Centrului de consiliere şi sprijin pentru părinţi şi copii în scopul oferirii de servicii de calitate copiilor şi părinților;
- elaborarea şi implementarea procedurilor de lucru în cadrul în cadrul Programului „Şcoala Părinţilor" care se va derula la Centrul de consiliere şi sprijin pentru părinţi şi copii din cadrul DGASPC Botoşani, în colaborare cu centrele şi cabinetele de asistenţă psihopedagogică de la nivelul unităţilor de învăţământ;
- realizarea de activități de tipul:
    - educaţie pentru sănătate, educaţie sexuală şi planning familial;
    - îmbunătățirea şi dezvoltarea deprinderilor parentale de creştere, îngrijire şi educare a copilului în vederea prevenirii abandonului şi a altor forme de violență asupra copilului;
    - organizarea de grupuri de suport pentru minorele gravide şi tinerele mame/mame minore;
    - consiliere premaritală pentru cei aflaţi la vârsta minimă legală pentru căsătorie şi care doresc să se căsătorească;
    - informarea familiei privind efectele instituționalizării asupra dezvoltării copilului (consiliere, organizarea de vizite împreună cu părinții în unitățile rezidențiale);
    - informarea părinților cu privire la efectele plecării la muncă în străinătate, precum şi efectele divorțului asupra dezvoltării copilului;
- implementarea programului de consiliere psiho-socială pentru copii/mame minore şi părinţi care fac parte din grupul ţintă al serviciilor de prevenire a separării copilului de familie, la solicitarea acestora/autorităților locale/unități sanitare;

Obiectivul operaţional 1.2 **Accesibilizarea serviciilor destinate consolidării sistemului familial în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase a copilului.**

Activităţi O1.2

- diseminarea rezultatelor şi promovarea exemplelor de bună practică din cadrul programului „Şcoala Părinților„ în vederea dezvoltării acestui tip de serviciu la nivelul comunităților locale;
- coordonarea prin acordarea de sprijin metodologic autorităților locale pentru preluarea modelului „Şcoala Părinților„ şi implementarea acestuia la nivel local;
- dezvoltarea de către autoritățile locale a unor servicii de tipul Centre/compartimente locale de consiliere şi sprijin pentru părinți şi copii în cadrul cărora se vor desfăşura activități specifice programului „Şcoala Părinților„;
- continuarea implementării programului „Şcoala Părinţilor" în toate centrele/ compartimentele de consiliere pentru copii şi părinţi, centrul maternal, centrele de zi etc.;
- dezvoltarea unor strategii integrate, care să îmbine sprijinul acordat părinților în vederea facilitării accesului pe piața muncii cu servicii pentru copil şi familie, în scopul menținerii unității familiale;

Obiectivul operaţional 1.3 **Creşterea gradului de cunoaştere şi de conştientizare de către copii şi familiile acestora a drepturilor şi responsabilităților lor şi a serviciilor pe care aceştia le pot accesa**

Activităţi O1.3

- promovarea drepturilor copilului şi a responsabilităţilor părinteşti pentru asigurarea unui mediu familial securizant de creştere, îngrijire şi educare;
- dezvoltarea de parteneriate cu instituţiile publice şi private în vederea promovării şi susţinerii campaniilor/programelor/activităţilor de informare – educare – comunicare (cu privire la drepturile copilului), desfăşurate de fiecare instituţie responsabilă în parte;
- informarea părinţilor /reprezentanţilor legali ai copilului cu privire la legislaţia din domeniul protecţiei copilului şi la serviciile existente pentru copii;
- realizarea unor întâlniri de lucru cu reţelele comunitare de la nivelul unităţilor administrativ teritoriale în vederea elaborării unor materiale informative pentru copii cu privire la drepturile şi responsabilităţile acestora şi modalităţile de a sesiza încălcarea/nerespectarea acestora; diseminarea materialelor cu sprijinul reţelelor comunitare, în special în mediul rural;
- consilierea psiho-socială a părinţilor şi copiilor care solicită sprijin sau a celor identificaţi în teren cărora li s-a încălcat un drept fundamental, în vederea cunoaşterii şi respectării drepturilor copilului în conformitate cu prevederile legale în vigoare;

Obiectivul operaţional 1.4. **Promovarea dreptului fiecărui copil la o familie care să-i asigure creşterea şi dezvoltarea sa armonioasă**

Activităţi O1.4

- derularea unor campanii de informare a populaţiei cu privire la adopţia naţională, respectiv asupra modificărilor legislative care au apărut în procedura adopţiei;
- susţinerea de acţiuni de promovare a adopţiilor pentru copiii greu adoptabili (copii de vârstă mare, copii cu nevoi speciale, copii de altă etnie decât etnia română);
- identificarea familiilor potenţial adoptatoare care să vină în întâmpinarea nevoilor copilului adoptabil şi să acţioneze în interesul acestuia şi monitorizarea familiilor care au adoptat, perioada legală după încheierea adopţiei;
- deschiderea procedurii de adopţie pentru copiii din sistemul de protecţie a copilului care nu au posibilitatea reintegrării/integrării in familia naturală sau extinsă;
- evaluarea şi pregătirea familiilor/persoanelor care solicită obţinerea atestatului de familie/persoană aptă să adopte;

<u>Obiectivul general nr. 2.</u> Promovarea şi respectarea drepturilor şi libertăţilor civile ale copiilor

Obiectivul operaţional 2.1 **Promovarea şi asigurarea dreptului copilului separat de părinţi de a avea legături directe cu aceştia şi alte persoane faţă de care a dezvoltat legături de ataşament. Dezvoltarea unor măsuri specifice de suport**

Activităţi O 2.1.
- asigurarea suportului psiho-emoţional pentru copilul separat temporar de părinţi în vederea adaptării la noul mediu de creştere şi îngrijire, precum şi pentru pregătirea reintegrării familiale, sociale ori socio-profesionale;
- dezvoltarea unor programe de consiliere a părinţilor şi a altor membri de familie de interes pentru copil, privind importanţa menţinerii relaţiilor personale cu copilul şi asigurarea suportului pentru revenirea copilului în cadrul sistemului familial;

- facilitarea contactelor directe şi indirecte ale copilului separat temporar de părinţii săi, cu aceştia şi alte rude sau persoane faţă de care copilul a dezvoltat legături de ataşament;
- organizarea de întâlniri cu membrii consiliilor comunitare consultative şi cu alţi actori comunitari (primari, secretari, asistenţi sociali, asistenţi medicali comunitari, etc), având ca temă de dezbatere rolul serviciilor comunitare pentru prevenirea separării copilului de familie, a importanţei deosebite pe care o are intervenţia timpurie dar şi pentru reintegrarea copiilor separaţi temporar de părinţi;

Obiectivul operaţional 2.2 **Promovarea importanței menținerii legăturilor personale cu copilul în situația copilului ai căror părinți sunt plecați în străinătate, sunt separați sau se află în divorț/au divorțat**

Activităţi O2.2
- dezvoltarea de programe de consiliere pentru părinții care nu se înțeleg cu privire la modalitățile de exercitare a drepturilor și obligațiilor, precum și la modalitățile de menținere a legăturilor personale cu copilul, în scopul diminuării consecințelor negative asupra dezvoltării psiho-emoționale a acestuia;
- asigurarea suportului psiho-emoțional pentru copiii ai căror părinți sunt separați, în divorț sau au divorțat;

Obiectivul operaţional 2.3 **Diminuarea impactului asupra copiilor urmare plecării la muncă în străinătate a părinților, precum și sprijinirea copiilor remigranți**

Activităţi O2.3
- informarea/îndrumarea/consilierea părinţilor care intenţionează să plece la muncă în străinătate cu privire la drepturile şi obligaţiile acestora, conform legislaţiei în domeniul protecţiei copilului şi orientarea acestora către Compartimente de asistenţă socială / Serviciile de asistență socială de la nivelul primăriilor;
- dezvoltarea unor programe personalizate de consiliere şi suport pentru copii cu părinţi plecaţi la muncă în străinătate; acordarea de servicii specifice de consiliere psiho-socială copiilor cu părinţi migranţi şi familiilor de îngrijire;
- crearea unei proceduri de lucru privind colaborarea interinstituțională ISJ-CJRAE -SPAS-DGASPC în vederea identificării și raportării cazurilor de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, precum și în vederea evaluării și monitorizării situației acestora;
- înființarea de servicii comunitare pentru copiii ai căror părinți sunt plecați în străinătate (centre de zi, programe de consiliere, centre after-school, etc);
- dezvoltarea de servicii specifice, adaptate nevoilor individuale, pentru sprijinirea reintegrării copiilor remigranți;

Obiectivul operaţional 2.4 **Reducerea semnificativă a numărului de copii fără acte de identitate**

Activităţi O2.4

- realizarea unui sistem de raportare a cazurilor de copii fără acte de identitate din comunităţi, precum şi a comunităţilor cu risc de a exista copii fără acte de identitate;

- monitorizarea comunităţilor la nivelul cărora au fost identificate cazuri de copii fără acte de identitate şi intervenţia în toate situaţiile în care se încalcă dreptul la identitate;

Obiectivul operaţional 2.5 **Creşterea gradului de cunoaştere în rândul populației a drepturilor și libertăților civile ale copiilor privind: libertatea de exprimare, libera asociere și participare la viața comunitară, depunerea de plângeri și solicitarea de informații, protejarea imaginii publice și a vieții intime, menţinerea specificului etnic și cultural, precum și interzicerea pedepselor fizice și a altor tratamente umilitoare și degradante.**

Activităţi O2.5

- elaborarea și diseminarea unor materiale informative pentru copii cu privire la drepturile civile și modalitățile de a sesiza încălcarea acestora;
- realizarea unor programe/campanii de informare și conștientizare a populației cu privire la drepturile copilului și mijloace de sesizare ale situațiilor de încălcare a acestora;
- realizarea de programe si activităţi specifice în unitățile de învățământ privind eliminarea violenței în școală și a pedepselor umilitoare din partea cadrelor didactice;
- accesibilizarea participării copiilor la luarea deciziilor ce îi privesc (Consiliul copiilor);
- informarea/consilierea copiilor şi reprezentanţilor legali ai acestora cu privire la formele şi activităţile concrete prin care copiii pot participa la procesul de luare a deciziilor care îi privesc – respectarea opiniei copilului în context familial/şcolar/social şi instituţional;
- realizarea unor activităţi de informare a copiilor, în cadrul şedinţelor de consiliere, cu privire la drepturile şi responsabilităţile acestora, modalităţi de a sesiza încălcarea/nerespectarea drepturilor copilului;

Obiectivul operaţional 2.6 **Promovarea șanselor egale și nediscriminarea în scopul reducerii inegalităților în rândul copiilor.**

Activităţi O2.6

- realizarea de acțiuni de consultare a copiilor proveniți din medii defavorizate, inclusiv copii de etnie rromă , copii cu dizabilităţi și sprijinirea implicării acestora în structurile participative (Consiliul copiilor);
- derularea de programe/campanii de sensibilizare în vederea eliminării atitudinilor discriminatorii cu privire la copiii proveniți din medii defavorizate sau comunități de romi;

<u>Obiectivul general nr. 3</u>. Creşterea accesului la serviciile de sănătate şi de promovare a sănătăţii şi bunăstării copiilor

Obiectivul operaţional 3.1 **Creşterea accesului copiilor cu handicap la serviciile de recuperare/reabilitare**

Activităţi O3.1

- dezvoltarea şi diversificarea serviciilor de recuperare/reabilitare pentru copilul cu handicap, cu HIV/SIDA, boli cronice grave/terminale (servicii specializate de zi, servicii de respiro, centre tip hospice şi alte servicii de tip paleativ, asistenţi maternali specializaţi, servicii mobile de recuperare/reabilitare la domiciliu, centre de dezvoltare pentru intervenţia precoce etc.) – în funcţie de nevoile specifice ale comunităţilor;
- crearea de noi centre de zi si de recuperare pentru copii cu dizabilităţi în comunităţi în funcţie de nevoile specifice ale comunităţilor (atât în mediu urban cât şi în mediul rural);
- dezvoltarea de servicii integrate (MEDICAL –SOCIAL – EDUCAŢIONAL -OCUPARE) la nivelul comunităţilor locale sau la nivelul unor grupuri (asociaţii) de comunităţi locale, în funcţie de nevoile identificate prin strategii si planuri de acţiuni locale;
- înfiinţarea *echipelor mobile* pentru a oferi servicii integrate copiilor cu dizabilităţi (care să asigure recuperarea copilului, coerenţa programelor de intervenţie copil –familie-şcoală – comunitate –servicii pentru copii);
- înfiinţarea /dezvoltarea Centrelor de respiro respectiv Centrelor resursă pentru părinţii copiilor cu dizabilităţi;

Obiectivul operaţional 3.2 **Creşterea calităţii serviciilor de îngrijire, recuperare şi reabilitare, educaţie pentru copilul cu handicap.**

Activităţi O3.2

- realizarea şi derularea unor programe de formare a personalului specializat precum şi a celorlalte categorii de persoane care îngrijesc copilul cu handicap (părinţi, tutori, asistenţi personali, asistenţi maternali, etc.) privind metode şi tehnici de lucru specifice recuperării/reabilitării copilului, adaptate nevoilor acestuia;
- iniţierea unor programe de instruire, formare profesională a medicilor privind abordarea/intervenţia medicală a copiilor cu dizabilităţi (cu prioritate pentru medicii de familie şi medicii stomatologi);
- promovarea unor cursuri de educaţie pentru sănătate (adresate adolescenţilor, părinţilor care au copii cu dizabilităţi, salariaţilor din servicii sociale pentru copii cu dizabilităţi);
- şedinţe de consiliere genetică acordate familiilor cu risc genetic ridicat (familii cu antecedente heredocolaterale) – de către echipa de specialişti (medici, psihologi, asistenţi sociali, etc) din cadrul spitalelor ;
- dezvoltarea programelor de împuternicire a părinţilor care au copii cu dizabilităţi, inclusiv susţinerea dezvoltării organizaţionale a asociaţiilor de părinţi;

Obiectivul operaţional 3.3. **Reducerea numărului de copii cu boli cronice/ dizabilităţi ca urmare a comportamentelor neglijente ale părinţilor**

Activităţi O 3.3

- realizarea de campanii de informare a populaţiei privind importanţa adoptării unui stil de viaţă sănătos (alimentaţie, igienă, consum de alcool/droguri/alte substanţe, etc.), sănătatea reproducerii, importanţa şi mijloace de prevenire a infectării cu HIV/SIDA şi alte boli cu transmitere sexuală, etc.;

- informarea şi consilierea adolescenţilor cu privire la riscurile începerii vieţii sexuale precoce (sarcini nedorite, B.T.S., HIV, folosirea metodelor contraceptive, riscuri în cazul avortului);
- promovarea unor acţiuni comunitare pentru conştientizare de către copii şi părinţii acestora cu privire la asigurarea unui mod de viaţă sănătos, o igienă personală adecvată; realizarea şi distribuirea unor materiale informative;
- derularea de activităţi de susţinere a educaţiei pentru sănătate, de promovare a importanţei planificării familiale şi a educaţiei sexuale pentru familie şi comunitate;
- realizarea de programe de consiliere și educație pentru mamele minore și familiile acestora;
- extinderea serviciilor medicale primare comunitare (colaborarea în echipă pluridisciplinară a asistentului medical comunitar cu asistentul/referentul social respectiv cu mediatorul sanitar/ şcolar, asistentul medical şcolar); Pregătirea asistenţilor sociali de la nivelul SPAS/persoanelor cu atribuţii de asistenţă socială si a asistenţilor medicali comunitari în vederea identificării şi sprijinirii gravidei şi mamei în risc de părăsire a copilului precum şi monitorizarea mamelor minore;
- sprijinirea, informarea, suportul şi acompanierea, dacă se impune, a părinților în vederea accesării serviciilor medicale, educaționale și sociale, precum și a beneficiilor sociale și a altor facilități/programe, în scopul satisfacerii nevoilor minime de creștere și dezvoltare a copilului;

Obiectivul operaţional 3.4. **Creșterea gradului de educație pentru sănătate în rândul copiilor**

Activităţi O3.4

- realizarea de campanii informative având ca temă educația pentru sănătate în rândul copiilor;
- derularea în unitățile școlare a unor programe de educație pentru viață, educație sexuală, adoptarea unui stil de viață sănătos, riscul consumului de alcool, droguri și alte substanțe;
- asigurarea accesului la programe de reabilitare/reintegrare socială pentru adolescenții consumatori de băuturi alcoolice, droguri sau alte substanțe;
- informarea şi consilierea beneficiarilor cu privire la riscurile consumului de droguri şi alte substanţe nocive, precum şi cu privire la evitarea transformării consumului experimental şi ocazional în unul regulat;
- înființarea unor servicii de zi destinate copiilor care au dezvoltat diverse tulburări de comportament;

<u>Obiectivul general nr. 4.</u> Realizarea unui acces egal la educaţie, inclusiv la educaţia timpurie, pentru toţi copiii

Obiectivul operaţional 4.1 **Creşterea rolului consiliilor locale în a preveni şi reduce neşcolarizarea şi abandonul şcolar datorat unor cauze socio-economice.**

Activităţi O4.1

- identificarea comunităților în care există un risc ridicat de neșcolarizare, absenteism și abandon școlar precum și identificarea cauzelor care le produc, în vederea dezvoltării unor strategii de combatere a acestora prin acțiuni comunitare care să stimuleze participarea școlară a tuturor copiilor defavorizați din punct de vedere socio-economic;

- intervenţia timpurie in situaţii de potenţial abandon şcolar;

Obiectivul operaţional 4.2 **Scăderea numărului de copii neşcolarizaţi, cu absenteism şcolar şi a celor la risc de abandon şcolar sau care au abandonat şcoala**

Activităţi O 4.2

- realizarea unei proceduri de identificare, intervenţie şi monitorizare a cazurilor de neşcolarizare şi abandon şcolar în parteneriat interinstituţional ISJ Botoşani - DGASPC Botoşani - SPAS-uri;
- includerea copiilor neşcolarizaţi şi a celor care au abandonat şcoala în programe de sprijin, precum şi activităţi de consiliere, realizate în parteneriat de SPAS-uri, unităţile şcolare şi/sau ISJ şi alte instituţii relevante, în vederea integrării/reintegrării şcolare a acestora;
- organizarea de programe educative "Săptămâna pentru prevenirea absenteismului şcolar" in şcolile in care incidenţa abandonului şcolar este ridicată;
- formarea şi extinderea reţelei de mediatori şcolari în comunităţile judeţului (in mod deosebit in comunităţile cu o pondere ridicată a populaţiei rome);
- organizarea de programe de formare a cadrelor didactice în spiritul nondiscriminării şi sprijinirii tuturor categoriilor de copii la risc de abandon (copii cu cerinţe educative speciale, copii de etnie romă, copii proveniţi din familii cu potenţial economic scăzut, copii din mediul rural, etc.) în vederea adaptării şi rămânerii lor în sistemul de învăţământ;
- dezvoltarea parteneriatului şcoală-familie şi implicarea părinţilor în activităţile şcolare şi extraşcolare ale copiilor;

Obiectivul operaţional 4.3 Dezvoltarea de servicii pentru cu copii cu rezultate şcolare deosebite sau cu talente speciale care provin din familii defavorizate

În prezent, în judeţul Botoşani nu există servicii care să răspundă nevoilor copiilor talentaţi. Societatea contemporană se confruntă cu o lipsă a mecanismelor de sprijin a copiilor talentaţi, mai ales a celor care provin din mediul rural şi a căror familii nu deţin resursele materiale necesare susţinerii copiilor

- crearea unor servicii educaţionale destinate copiilor cu rezultate şcolare deosebite sau cu talente speciale care provin din familii defavorizate

Obiectivul operaţional 4.4 **Creşterea accesului copiilor cu handicap şi al celor cu dificultăţi de adaptare şcolară la servicii educaţionale adaptate nevoilor lor în vederea realizării educaţiei inclusive**

Activităţi O 4.4

- diversificarea şi adecvarea serviciilor educaţionale pentru copiii cu handicap şi pentru cei cu dificultăţi de adaptare şcolară, concomitent cu creşterea numărului de servicii educaţionale în şcolile de masă, posibilităţi crescute de învăţare la domiciliu pentru cei nedeplasabili şi deschiderea învăţământului special pentru copiii cu handicap asociat şi grav, precum şi stabilirea unui sistem clar de identificare şi recunoaştere a serviciilor educaţionale care sunt oferite de alţi furnizori de servicii decât cei din sistemul educaţional;

- înființarea/dezvoltarea programelor de instruire a cadrelor didactice privind metodele de lucru cu copilul / tânărul cu dizabilități/cerințe educaționale speciale;

<u>Obiectivul general nr. 5</u>. Respectarea dreptului copilului la odihnă şi promovarea activităţilor recreative şi culturale

Obiectivul operaţional 5.1 **Promovarea acţiunilor care vizează respectarea dreptului copilului la odihnă, precum şi a activităţilor recreative şi culturale**

Activităţi O 5.1

- identificarea bunelor practici privind organizarea şi petrecerea timpului liber (organizarea şi participarea la spectacole, organizarea de activităţi de cunoaştere a patrimoniului ştiinţific şi cultural, tabere, şcoli de vară, dezvoltarea de hobby-uri, schimburi interculturale, schimburi de bune practici naţionale şi internaţionale, etc.) şi promovarea acestora de către personal din unităţile preşcolare şi şcolare, precum şi în sistemul de protecţie a copilului;
- colaborarea DGASPC Botoșani cu Direcția Județeană pentru Tineret și Sport în scopul organizării unor tabere pentru copii (inclusiv copii cu dizabilități);
- promovarea unor activități culturale în comunitate , gen Ziua Copilului, Ziua Pământului, Sărbătoarea primăverii, etc– la care să participe atât copii din familie cât și copii cu măsură de protecție de tip rezidențial respectiv de tip familial;

Obiectivul operaţional 5.2 **Eliminarea barierelor de tipul costului, accesului și diferențelor culturale pentru asigurarea participării tuturor copiilor la joacă, recreere, sport și activități socio-culturale**

Activităţi O 5.2

- crearea de spații de joacă, săli de sport, biblioteci, cercuri culturale etc., la nivelul tuturor comunităților locale;

<u>Obiectivul general nr. 6</u>. Monitorizarea drepturilor copilului

Obiectivul operaţional 6.1 **Întărirea capacităţii instituţionale a DGASPC în vederea îndeplinirii adecvate a obligaţiilor ce îi revin, potrivit actelor normative interne şi internaţionale, în monitorizarea modului în care sunt promovate, respectate şi implementate drepturile copilului**

Activităţi O 6.1

- analiza indicatorilor menţionaţi în Planul Operaţional în vederea identificării nevoii de studii /evaluări rapide. diagnoze pentru stabilirea instrumentelor de monitorizare şi evaluare a impactului Strategiei judeţene;
- realizarea de schimburi de experienţă şi promovarea modelelor de bune practici în domeniul protecţiei copilului în celelalte sectoare din sistemul asistenţei sociale (educaţional, medical);

Obiectivul operaţional 6.2 **Creşterea rolului serviciilor comunitare în intervenţia primară şi monitorizarea modului cum sunt respectate drepturile copilului.**

Activităţi O 6.2

- crearea unei proceduri la nivelul SPAS - urilor de identificare, intervenţie şi monitorizare a tuturor situaţiilor de încălcare a drepturilor copilului, în vederea diminuării efectelor negative asupra dezvoltării acestora şi prevenirii situaţiilor de dificultate;
- întărirea rolului Consiliului Comunitar consultativ în prevenirea situaţiilor de risc pentru copii;

<u>Obiectivul general nr. 7.</u> Asigurarea dreptului copilului la protecţie împotriva abuzului, neglijării, exploatării şi a oricăror forme de violenţă, prin intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională

Obiectivul operaţional 7.1 **Accesibilizarea mijloacelor de raportare a cazurilor de abuz, neglijare, exploatare, trafic, migraţie şi alte forme de violenţă asupra copilului.**

Activităţi O 7.1

- derularea unor acţiuni de informare a populaţiei şi promovare a serviciului gratuit *Telefonul copilului* pentru semnalarea situaţiilor de abuz asupra copilului, respectiv numărul unic judeţean 0231.983 şi numărul unic european de urgenţă pentru copii 116111;
- identificarea familiilor unde există risc de abuz asupra copiilor şi realizarea unei intervenţii multidisciplinare corespunzătoare;
- diseminarea în rândul publicului larg a indicatorilor privind abuzul şi neglijarea, precum şi a celor care suspicionează o situaţie de exploatare, trafic şi migraţie ilegală a copiilor, în vederea facilitării raportărilor/ semnalărilor şi a identificării rapide a copiilor la risc pentru o intervenţie timpurie;
- consilierea psiho-socială a părinţilor cu privire la modul de exercitare a drepturilor şi responsabilităţilor parentale - în scopul respectării principiului interesului superior al copilului;
- consilierea copiilor, în funcţie de vârsta şi de gradul lor de maturitate, privind drepturile fundamentale, serviciile de care pot beneficia în funcţie de nevoile identificate şi măsurile de protecţie speciale prevăzute de lege;
- colaborarea cu serviciile publice de asistenţă socială / persoanele cu atribuţii în domeniul asistenţei sociale pe problematica protecţiei drepturilor copilului; intervenţia în echipă în realizarea atribuţiilor prevăzute de lege;
- colaborarea cu alţi furnizori de servicii cu atribuţii în domeniu care iniţiază campanii / programe / activităţi de informare în domeniul protecţiei drepturilor copilului, conform protocoalelor/convenţiilor de colaborare încheiate;

Obiectivul operaţional 7.2 **Creşterea gradului de conştientizare a populaţiei în general şi a profesioniştilor în special cu privire la problematica violenţei asupra copilului, în vederea prevenirii tuturor formelor de abuz, neglijare, exploatare, trafic şi migraţie ilegală**

Activităţi O 7.2

- sensibilizarea opiniei publice prin dezbateri şi informări precum şi sprijinirea derulării programelor privind problematica maltratării copilului, în scopul prevenirii diverselor forme de abuz, neglijare şi exploatare a copilului, inclusiv a traficului de copii şi a migraţiei ilegale, în toate mediile cu care se află în relaţie copilul: familie, şcoală, instituţii de protecţie, locuri de detenţie, locuri de muncă, comunitate;
- realizarea unor programe/activităţi de educare a părinţilor în spiritul disciplinării pozitive a copilului şi evitării violenţei asupra acestuia;
- derularea unor campanii de informare în şcoli asupra drepturilor şi obligaţiilor ce le revin copiilor în vederea conştientizării de către aceştia a riscurilor şi mijloacelor de reacţie urmare expunerii la diverse situaţii ce comportă un risc crescut de abuz, neglijare, exploatare, traficare, etc.

Obiectivul operaţional 7.3 **Creşterea eficienţei serviciilor specializate de intervenţie în cazurile de violenţă asupra copilului**

Activităţi O 7.3

- actualizarea şi adaptarea procedurilor şi instrumentelor de lucru specifice cazurilor de violenţă asupra copilului, în acord cu legislaţia specifică şi noile forme de violenţă prin internet, mass-media etc.;
- realizarea de activităţi (întruniri, dezbateri, participarea la seminarii, conferinţe, etc.) care să vizeze îmbunătăţirea intervenţiei specializate în situaţiile de abuz, neglijare, exploatare, trafic, migraţie ilegală şi orice formă de violenţă asupra copilului;
- încheierea convenţiilor de colaborare între instituţiile relevante de pe plan judeţean în vederea dezvoltării procedurii – cadru pentru prevenirea şi intervenţia rapidă, în echipă multidisciplinară şi în reţea în cazurile de abuz, neglijare, exploatare şi traficare a copilului;
- dezvoltarea şi adaptarea procedurilor de lucru privind intervenţia în situaţii de criză, în situaţia copiilor imigranţi/familiilor cu copii imigrante, aflaţi pe teritoriul judeţului Botoşani, în conformitate cu acordurile internaţionale sau alte acte normative în domeniu;

Obiectivul operaţional 7.4 **Reducerea consecinţelor pe care violenţa asupra copilului (abuz, neglijare, exploatare, trafic, violenţa în familie) o antrenează în plan psihologic, social, medical, juridic**

Activităţi O 7.4

- implementarea procedurilor de intervenţie în situaţiile de violenţă asupra copilului (abuz, neglijare, exploatare, trafic, violenţa în familie) şi integrarea acestora într-o abordare interinstituţională unitară în scopul diminuării consecinţelor negative şi prevenirii revictimizării;
- acordarea de servicii specializate, individualizate, copiilor victime ale violenţei (abuz, neglijare, exploatare, trafic, violenţa în familie) şi familiilor acestora;
- derularea unor activităţi si servicii specifice (informare, consiliere, orientare, etc.) pentru agresori;
- diminuarea/stoparea fenomenului de "bullying" prin derularea unor Campanii în şcoli, în comunităţile locale unde există risc crescut;

Obiectivul operaţional 7.5 **Conştientizarea copiilor privind importanţa exercitării dreptului de a cere şi primi informaţii, de a-şi exprima opinia, de a depune plângeri, de a se asocia şi participa la viaţa comunităţii, de a-şi menţine specificul etnic şi cultural**

Activităţi O 7.5

- consilierea şi informarea copiilor în funcţie de vârstă şi gradul de înţelegere al acestora cu privire la importanţa exercitării dreptului de a cere şi primi informaţii, de a-şi exprima opinia, de a depune plângeri, de a se asocia şi participa la viaţa comunitară, de a-şi menţine specificul etnic şi cultural;
- desfăşurarea unor activităţi de informare a copiilor/elevilor cu privire la drepturile copilului şi prevenirea abuzurilor asupra copiilor;
- desfăşurarea activităţilor prevăzute în protocoale de colaborare cu instituţii în domeniu şi implementarea mecanismului de semnalare, intervenţie şi monitorizare a cazurilor de violenţă, indiferent de locul de producere (familie, şcoală, comunitate, instituţii).

<u>Obiectivul general nr. 8.</u> Promovarea formării profesionale

Obiectivul operaţional 8.1 **Dezvoltarea resursei umane din domeniul protecţiei şi promovării drepturilor copilului**

Activităţi O 8.1

- realizarea unui parteneriat cu furnizorii publici şi privaţi în domeniul protecţiei şi promovării drepturilor copilului în scopul desfăşurării unor programe de formare profesională care să ofere o pregătire adecvată şi sistemică, precum şi familiarizarea cu drepturile copilului pentru toţi profesioniştii care interacţionează cu copiii sau iau decizii care îi privesc;
- participarea la perfecţionare şi programe de formare continuă a tuturor specialiştilor din instituţie;
- identificarea, redactarea şi depunerea cererilor de finanţare nerambursabilă pentru dezvoltarea resurselor umane prin formarea continuă a personalului de specialitate al Direcţiei ca solicitant eligibil în nume propriu sau ca partener al altor organizaţii;
- realizarea unor schimburi de bune practici intre servicii sociale cu parteneri publici sau privaţi din alte judeţe sau alte state.
- participarea specialiştilor care lucrează cu copii cu dizabilităţi la servicii/ programe de formare profesională: terapia ABA, logopedie, limbaj mimico-gestual, PECS, TEACH, terapie senzorială

B) Subdomeniu de interes: Prevenirea separării copilului de părinţi şi protecţia specială a copilului separat de părinţi

<u>Obiectivul general nr. 9.</u> Asigurarea tranziţiei de la îngrijirea instituţională a copilului la cea bazată pe familie şi comunitate, în beneficiul copiilor care trăiesc în prezent în instituţii, dar şi pentru cei care trăiesc în cadrul comunităţilor, fiind lipsiţi adeseori de sprijinul adecvat

Obiectivul operaţional 9.1 **Promovarea descentralizării serviciilor destinate prevenirii separării copilului de familie.**

Activităţi O 9.1

- coordonarea metodologică a activităţii de asistenţă socială din cadrul SPAS-urilor de către DGASPC şi asigurarea suportului metodologic (formare, informare, îndrumare, supervizare), în scopul creşterii calităţii serviciilor oferite de acestea;
- sprijinirea comunităţilor locale pentru creşterea spiritului civic şi activarea structurilor comunitare consultative în vederea implicării în activităţile de prevenire a separării copilului de familie; acordarea de suport tehnic din partea DGASPC pentru funcţionarea structurilor comunitare consultative;
- sprijinirea programelor de formare a asistenţilor sociali/persoanelor cu atribuţii de asistenţa socială de la nivelul comunităţilor locale şi îndrumarea acestora în realizarea activităţilor de evaluare/diagnosticare, intervenţie şi monitorizare printr-o prezenţă activă în teren;
- sprijinirea autorităţilor locale pentru accesarea de fonduri destinate dezvoltării şi îmbunătăţirii infrastructurii sociale în funcţiile de nevoile locale identificate (centre de zi, centre de consiliere şi sprijin pentru părinţi şi copii, servicii integrate, etc);
- promovarea şi susţinerea diversificării şi înfiinţării serviciilor integrate (sociale, medicale, educaţionale) primare la nivelul comunităţilor locale (centre de consiliere şi sprijin, centre de zi, centre after school etc.), în scopul reducerii ratei instituţionalizării copiilor; de asemenea, dezvoltarea unor programe şi practici specifice pentru intervenţie în cazuistici care pot apărea în mod izolat în comunitate (de exemplu situaţii de inundaţii sau alte calamităţi naturale); sprijinirea abordării multidisciplinare/integrate a cazurilor de copii şi familiilor acestora aflate în risc social;

<u>Obiectivul general nr. 10.</u> Continuarea reformei serviciilor sociale pentru copil şi familie

Obiectivul operaţional 10.1 **Extinderea parteneriatului public-privat şi permanentizarea dialogului cu organizaţiile neguvernamentale**

Activităţi O 10.1

- realizarea unei baze permanente de comunicare a DGASPC Botoşani cu organizaţiile neguvernamentale care activează în domeniu social, cu alţi furnizori de servicii sociale publici şi privaţi, asociaţii profesionale, asociaţii ale beneficiarilor de servicii sociale;
- colaborarea cu diverse ONG-uri şi alţi furnizori de servicii sociale în scopul stimulării atitudinii proactive din partea comunităţii şi atragerii de sponsori şi donatori pentru susţinerea şi stimularea copiilor din sistemul de protecţie ori proveniţi din medii sociale defavorizate şi care obţin rezultate deosebite şcolare, sportive, culturale, etc. (recompense, premii, rechizite, echipament sportiv, tabere, excursii, participarea la competiţii/concursuri), precum şi pentru finanţarea unor investiţii pentru creşterea calităţii serviciilor destinate copiilor;

Obiectivul operaţional 10.2 **Creşterea calităţii serviciilor sociale pentru copil şi familie**

Activităţi O 10.2

- colaborarea cu ANPDCA (implicarea in grupuri de lucru la nivel național) pentru finalizarea și revizuirea ghidurilor metodologice de implementare a aplicării standardelor minime obligatorii în domeniul protecției copilului, precum și a altor legi, metodologii de prevenire și intervenție în cazurile de copii aflați în situații de risc;
- perfecționarea managementului de caz ca metodă de lucru în cazurile de copii aflați în situații de risc social dar și pentru cazurile de copii cu măsură de protecție;
- promovarea dezinstituționalizării și creării de servicii de protecție de tip familial copiilor separați temporar de părinții lor, printr-un proces de închidere treptată a centrelor rezidențiale de tip vechi si crearea de structuri care să promoveze îngrijirea de tip familial (case de tip familial cu un nr maxim de 12 locuri/apartamente sociale);
- colaborarea cu instituțiile responsabile publice și private în vederea dezvoltării și aprobării unei proceduri unitare, de diagnosticare, evaluare, intervenție și monitorizare, care să fie folosită de toți asistenții sociali/persoanele cu atribuții de asistență socială în instrumentarea cazurilor care privesc copiii în situații de risc și familiile acestora;
- diversificarea, dezvoltarea și specializarea rețelei de asistenți maternali profesioniști pentru a răspunde nevoilor imediate, de urgență sau unor caracteristici deosebite ale copiilor protejați (copilul 0-3 ani, copilul cu dizabilități, preluarea în regim de urgență, copii cu tulburări de comportament / de adaptare la un nou mediu sau copii cu anumite patologii rare, adolescenți/preadolescenți);
- dezvoltarea rețelei de servicii, programe și activități de sprijin pentru asistenți maternali (recrutare, evaluare, formare continuă, orientare și monitorizare) în vederea oferirii unui mediu familial adecvat de creștere și îngrijire copiilor separați temporar de părinți; organizarea unor grupuri de suport cu asistenții maternali;
- creșterea accesului copiilor cu măsură de protecție în sistemul rezidențial, de asistență maternală respectiv plasament la rude la servicii medicale, educaționale, de suport, pentru petrecerea timpului liber și recreere;
- accesarea unor finanțări care să sprijine DGASPC în închiderea unităților rezidențiale de tip vechi (Centrul de plasament "Sf Nicolae" Trușești, Centrul de plasament "Dumbrava Minunată" Pomârla și Centrul de Plasament "Prietenia" Botoșani) și dezvoltarea unor alternative de tip familial (case de tip familial) care să respecte standardele în vigoare ; asigurarea investițiilor de infrastructură și dotare necesare funcționării la standarde de calitate a tuturor apartamentelor aflate în structura celor 3 complexuri de apartamente situate în municipiul Dorohoi și 1 complex de apartamente situat în municipiul Botoșani; de asemenea, asigurarea investițiilor de infrastructură și dotare necesare funcționării la standarde de calitate a tuturor caselor de tip familial din structura DGASPC;
- dotarea tuturor unităților de tip rezidențial din structura DGASPC cu echipamente, obiecte de mobilier și electrocasnice, echipamente IT în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață ale copiilor care beneficiază de o măsură de protecție în sistemul rezidențial;
- dezvoltarea, diversificarea și oferirea de servicii specializate (îngrijire, educare, petrecerea timpului liber, orientare în carieră) pentru o perioadă determinată copiilor separați temporar de părinți și pregătirea acestora pentru reintegrare familială/socio-profesională;
- licențierea tuturor serviciilor aflate în structura DGASPC – pentru care există standarde de calitate;

- iniţierea de parteneriate cu ONG uri acreditate ca furnizor de servicii sociale în vederea accesării fondurilor nerambursabile în scopul creşterii calităţii serviciilor acordate beneficiarilor, cât mai aproape de domiciliul acestora;
- dezvoltarea unor programe de sprijin material (în colaborare cu ONG –uri în domeniu) cu scopul sprijinirii familiei la reintegrarea copilului;
- externalizarea/contractarea unor servicii sociale ale DGASPC cu efect în reducerea costurilor de întreţinere per beneficiar în condiţii de creşterea calităţii serviciilor sociale oferite prin aport suplimentar al furnizorului privat.

Obiectivul operaţional 10.3 **Creşterea capacităţii instituţiei de a acorda servicii profesionalizate în scopul dezvoltării deprinderilor de viaţă independentă a copiilor/tinerilor**

Activităţi O 10.3

- dezvoltarea unor programe personalizate pentru copiii/tinerii aflaţi cu măsură de protecţie specială în scopul dezvoltării capacităţilor de viaţă autonomă;
- crearea unor servicii care să contribuie la dezvoltarea unor deprinderi de viaţă autonomă a copiilor cu măsură de protecţie (exemplu: Centru pentru deprinderi de viaţă independentă);
- dezvoltarea unor servicii care să contribuie la orientarea profesională şi vocaţională a copiilor/tinerilor cu măsură de protecţie, astfel încât părăsirea sistemului de protecţie a copilului să se realizeze în condiţii optime (exemplu: Centru de incluziune socială);

<u>Obiectivul general nr. 11</u>. Protecţia grupurilor vulnerabile de copii şi tineri care necesită o atenţie specială (copiii străzii, copiii delincvenţi, copiii cu handicap, HIV/SIDA şi boli cronice grave/terminale, tinerii care urmează să părăsească sistemul de protecţie)

Obiectivul operaţional 11.1 **Eradicarea fenomenului „copiii străzii" şi asigurarea unor servicii de calitate copiilor identificaţi pe/în stradă .Crearea unui sistem de monitorizare şi control**

Activităţi O 11.1
- evaluarea, în colaborare au reprezentanţii autorităţilor publice locale, a situaţiilor copiilor identificaţi în /pe stradă în vederea identificării unor soluţii, în interesul superior al acestora;
- colaborarea cu autorităţile locale în vederea prevenirii fenomenului „copiii străzii";
- dezvoltarea de programe specifice lucrului cu grupul ţintă „copiii străzii" şi familiile acestora (identificare, evaluare, intervenţie, monitorizare);
- crearea unei baze de date cu copiii străzii (copii identificaţi pe stradă/în stradă) în scopul monitorizării, evaluării şi prevenirii recidivei;

Obiectivul operaţional 11.2 **Prevenirea delincvenţei juvenile în rândul copiilor aflaţi în situaţie de risc, precum şi a recidivei în cazul copiilor care au săvârşit fapte penale şi nu răspund penal**

Activităţi O 11.2

- continuarea şi dezvoltarea colaborării inter - instituţionale cu privire la disciplinarea pozitivă a copilului şi prevenirea delincvenţei juvenile, în cadrul activităţilor de prevenire – informare – comunicare;
- înfiinţarea (în funcţie de nevoi) a unui serviciu de tip rezidenţial pentru copiii care săvârşesc fapte penale şi nu răspund penal în structura DGASPC, cu programe specifice de consiliere psiho-socială pentru copil (susţinere, valorizare, educare, încurajare spre schimbarea comportamentelor şi interiorizarea valorilor morale, socializare, creşterea empatiei şi a respectului faţă de ceilalţi, etc.) şi familiile acestora (responsabilizare, înţelegerea normelor sociale şi modalităţi de educare a copilului în spiritul acestora, mijloace de disciplinare pozitivă şi supraveghere, nevoile de bază ale copilului şi rolul familiei în dezvoltarea psiho - emoţională şi comportamentală a copilului etc.) în scopul reintegrării socio-familiale şi prevenirii recidivei;
- realizarea de activităţi de prevenire a delincvenţei juvenile în colaborare cu alte instituţii responsabile (informare, educare, consiliere, etc.);
- consiliere psiho - socială a părinţilor şi copiilor privind prevederile Legii nr. 272/2004, inclusiv Cap. V "Protecţia copilului care a săvârşit o faptă penală şi nu răspunde penal";
- consilierea psiho-socială a copiilor care au săvârşit fapte penale şi nu răspund penal cu accent pe motivarea acestora în vederea responsabilizării şi autodisciplinei, interiorizării valorilor morale legitimate social, reinserţiei sociale şi prevenirii abandonului şcolar;
- realizarea unui cadru favorabil audierii optime a minorului aflat în conflict cu legea

Obiectivul operaţional 11.3 **Conştientizarea copiilor privind importanţa exercitării dreptului de a cere şi primi informaţii, de a-şi exprima opinia, de a depune plângeri, de a fi asistaţi la audiere de către reaprezentantul DGASPC**

Activităţi O 11.3
- elaborarea unor materiale informative pentru copii şi părinţi cu privire la riscurile delincvenţei juvenile, drepturi şi responsabilităţi parentale;
-însoţirea şi asistarea copiilor la audiere în faţa reprezentanţilor IPJ/Parchet

Obiectivul operaţional 11. 4 **Creşterea calităţii serviciilor de îngrijire a copiilor cu handicap**

Activităţi O 11.4

- continuarea furnizării şi îmbunătăţirea constantă a serviciilor specifice pentru copiii cu handicap din cele 6 case de tip familial Complexul de case de tip familial „Sf. Mina„ Botoşani precum şi a serviciilor specializate din cadrul Complexului de servicii comunitare pentru copilul aflat în dificultate „Sf. Spiridon„ Botoşani;
- înfiinţarea de grupuri de suport moderate de facilitatori (psihologi, psihopedagogi, asistenţi sociali, părinţi ai copiilor cu dizabilităţi) pentru familiile copiilor cu dizabilităţi (pe categorii de dizabilităţi, pe vârste şi dificultăţi specifice);
- desfăşurarea de mese rotunde care au ca scop informarea părinţilor cu privire la aspecte legislative ce au în vedere copiii cu dizabilităţi (drepturi, facilităţi, demersuri pentru obţinerea unor drepturi);
- accesul părinţilor la cursuri destinate exclusiv lor construite pentru fiecare tip de dizabilitate în parte: dizabilităţi mentale, locomotorii, senzoriale, asociate, cursuri structurate pe module care să respecte etapele dezvoltării umane şi să conţină aspecte teoretice şi practice care să

ajute părintele să îngrijească copilul în mod corespunzător, să îl susțină în demersul recuperator și să ia cele mai bune decizii împreună cu sau pentru acesta;
- activități terapeutice individuale structurate pe domenii de dezvoltare (autonomie personală, motricitate, cognitiv, comunicare și limbaj și socializare);
- consiliere psihologică individuală și de grup;
- realizarea de schimburi de experiență cu ONG-uri și instituții abilitate, schimburi ce au ca scop îmbunătățirea tehnicii de lucru a specialiștilor implicați în procesul de recuperare a copiilor cu dizabilități;
- dezvolarea de servicii tip *echipe mobile* – care să acorde servicii de evaluare și recuperare pentru copiii cu dizabilități din mediu rural, copii care nu pot accesa serviciile județene;
- diversificarea serviciilor de recuperare oferite de Complexul de servicii " Sf Spiridon" prin recrutarea de noi specialiști și înființarea de noi cabinete de specialitate: consiliere pentru părinți/aparținători, interpret de limbaj mimico-gestual, terapii de comunicare alternative: PECS

Obiectivul operațional 11. 5 **Sprijinirea integrării socio-profesionale a tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție a copilului, precum și a tinerilor care părăsesc sistemul sancționar și a celor aflați în evidențele serviciului de probațiune**

Activități O 11.5

- corelarea activităților desfășurate în cadrul serviciilor rezidențiale din sistemul de protecție specială a copilului cu cele realizate de autoritățile publice și instituțiile care au atribuții privind integrarea socio-profesională a tinerilor după părăsirea sistemului de protecție, a tinerilor care părăsesc sistemul sancționator custodial și a celor aflați în evidențele serviciilor de probațiune, în baza prevederilor strategiei din domeniu, inclusiv prin încheierea unor protocoale de colaborare;
- dezvoltarea unor acțiuni concrete de sprijin în vederea (re)inserției socio-profesionale a tinerilor care părăsesc sistemului de protecție, a tinerilor care părăsesc sistemul sancționator custodial și a celor aflați în evidențele serviciilor de probațiune, de tipul:
  - activități de consiliere vocațională și orientare profesională;
  - activități specifice creșterii autonomiei și de pregătire pentru viața independentă;
  - activități de consiliere motivațională și creșterea autodeterminării;
  - identificarea unei locuințe;
  - activități de formare profesională;
  - identificarea unui loc de muncă, inclusiv prin participarea la bursa locurilor de muncă;
  - pregătirea și participarea tinerilor la simularea unor interviuri în vederea angajării;
  - medierea relațiilor cu angajatorul;
  - susținerea tinerilor pentru menținerea locului de muncă;
- includerea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție a copilului în Programul de sprijin material/financiar realizat în parteneriat cu Fundația HHC România și alte ONG-uri, în scopul încurajării integrării și identificării mijloacelor de subzistență proprii și prevenirii marginalizării și excluziunii sociale;
- identificarea fondurilor nerambursabile naționale/ internaționale necesare implementării măsurilor de sprijin a tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție a copilului;
- înființarea unui Centru de tranzit pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului în colaborare cu alți furnizori publici și privați de servicii sociale;

- accesarea unor linii de finanţare in colaborare cu ONG –uri sau alte organizaţii cu scopul dezvoltării unor unităţi de economie socială in care tinerii expuşi marginalizării sociale să-şi identifice un loc de muncă.

4. COMPONENTA INCLUZIUNEA SOCIALĂ A PERSOANELOR ADULTE CU DIZABILITĂȚI

4.1 Misiunea

Prezenta strategie furnizează un cadru de acțiune la nivel județean, care împreună cu acțiunile la nivel național și european este menit să ofere persoanelor cu dizabilități capacitatea de a se bucura de drepturi depline și de a beneficia complet de participarea la viața socială, contribuind la îmbunătățirea situației sociale și economice a persoanelor cu dizabilități din județul Botoșani.

4.2 Viziunea

Strategia județeană de dezvoltare a serviciilor sociale pe componenta "INCLUZIUNEA SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI", își asumă viziunea națională așa cum este prezentată în Strategia naţională „O societate fără bariere pentru persoanele cu dizabilităţi" 2016 – 2020.

Strategia județeană evidenţiază importanţa *îngrijirii în familie* a persoanei cu dizabilităţi, prin crearea şi dezvoltarea serviciilor sociale alternative, în vederea prevenirii instituţionalizării şi sprijinirii integrării sau reintegrării sociale a persoanei cu dizabilităţi. Documentul subliniază necesitatea trecerii de la protecţia pasivă, la măsuri de protecţie activă, pentru stimularea angajării în muncă. O atenţie deosebită se acordă măsurilor de egalizare a şanselor, prin accesibilizarea tuturor sistemelor sociale.

4.3 Grupul țintă:

- Persoane cu dizabilităţi
- Familiile persoanelor cu dizabilităţi
- Asociaţii ale persoanelor cu dizabilităţi
- Comunitatea
- Specialiştii care lucrează în serviciile specializate

4.4 Principii :

- respectarea demnităţii inalienabile, a autonomiei individuale, inclusiv a libertăţii de a face propriile alegeri şi a autonomiei personale;
- nediscriminarea;
- participarea şi integrarea deplină şi efectivă în societate;
- respectul pentru diversitate şi acceptarea persoanelor cu dizabilităţi ca parte a diversităţii umane şi a umanităţii;
- egalitatea de şanse;
- accesibilitatea;

- egalitatea între bărbaţi şi femei;
- respectul pentru capacităţile de dezvoltare ale copiilor cu dizabilităţi şi respectul pentru dreptul copiilor cu dizabilităţi de a-şi păstra identitatea;
- „adaptarea" societăţii la persoana cu handicap, potrivit căruia societatea trebuie să vină în întâmpinarea eforturilor de integrare a persoanelor cu handicap;

4.5 Premise:

Direcţia Generală de Asistenţă Socială si Protecţia Copilului Botoşani îşi propune să acţioneze împreună cu autorităţile publice locale, cu celelalte instituţii judeţene şi organizaţiile neguvernamentale în domeniu - pentru a crea şi dezvolta servicii care să se adreseze eficient persoanelor cu dizabilităţi.

Participarea deplină, economică și socială a persoanelor cu dizabilități este esențială pentru dezvoltarea durabilă a societății, favorabilă incluziunii sociale. O societate bazată pe principii incluzive, orientată spre *eliminarea barierelor* de orice fel, spre *"normalizarea"* vieții persoanelor expuse riscurilor excluziunii sociale, stimulează inovația și reduce presiunea exercitată în prezent asupra sistemului public de protecție socială.

Principiul "Normalizării" aduce în prim plan un drept fundamental[14] al persoanei cu dizabilități și anume ***dreptul persoanei cu dizabilități de a trăi în comunitate, de a participa la viața acesteia cu șanse egale cu ale celorlalți.***

4.6 Principalii indicatori privind protecţia persoanelor cu dizabilităţi – trimestrul 3 din anul 2018 (30.09.2018)

În judeţul Botoşani, in evidența DGASPC - la data de 30.09.2018, existau un număr de **13241** persoane cu dizabilităţi dintre care 10.789 adulţi şi 2.452 copii:

a) din totalul persoanelor adulte cu handicap, 3,75 % se aflau în instituţii rezidenţiale iar 96,25 % erau neinstituţionalizate;

b) din totalul copiilor cu handicap 11,05 % se aflau în sistemul de protecţie a copilului (rezidenţial, asistenţă maternală, plasament familial şi tutelă), iar 88,95 % în familie.

Situaţia persoanelor adulte cu handicap din judeţul Botoşani pe tipuri şi grade de handicap la 30.09.2018

Nr. crt.	Tipul de handicap	Total persoane reevaluate/evaluate la 30.09.2018	Gr.I	Gr.II	Gr.III	Gr. IV	Respinsi
		4781	905	3513	338	4	21
1.	Fizic	1136	247	740	144	3	2
2.	Somatic	1165	176	939	45	1	4
3.	Auditiv	21	0	19	2	0	0

[14] Art.19 din Convenția ONU privind drepturile persoanei cu dizabilități

4.	Vizual	800	213	544	41	0	2
5.	Mental	534	160	286	88	0	0
6.	Psihic	645	9	612	11	0	13
7.	Asociat	433	84	342	7	0	0
8.	HIV/SIDA	44	16	28	0	0	0
9.	Boli rare	3	0	3	0	0	00
10	Surdocecitate	0	0	0	0	0	0

În cadrul Compartimentului de Evaluare Complexă a Copilului cu Dizabilităţi au fost **evaluate/ reevaluate** un număr de **2464** de cazuri, pentru care au fost **emise** un număr de **2464 certificate de încadrare în grad de handicap**, în cursul anului 2018:

- gr.I - 971
- gr.II - 403
- gr.III - 981
- gr. IV - 109

În cursul anului 2018 (până la sfârşitul trim. 3) au fost **evaluate 239** cazuri noi.

Situaţia copiilor cu handicap din judeţul Botoşani trim. 3 din 2018

Număr de copii cu dizabilităţi din următoarele categorii de afecţiuni	Număr de copii
neurologică	**135**
psihiatrică,	**503**
din care cu autism	**204**
locomotorie	**106**
vizuală	**448**
auditivă	**45**
hiv/SIDA	**1**
down (boli genetice)	**76**
Altele (care nu se regăsesc in categoriile de mai sus)	**Asociate-549 (77 Down)** **Somatice-678**

În anul 2018 (până la data de 30.09.2018) s-au acordat prestaţii sociale conform prevederilor art. 58, alin. 2, 3 şi 4, lit. a şi b, din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările şi completările ulterioare, prevederilor O.U.G. nr. 51/2017, precum şi prevederilor O.U.G. nr. 60/2017 pentru modificarea şi completarea unor acte normative, astfel;

- **indemnizaţie lunară, indiferent de venituri:**

a) în cuantum de 350 lei, pentru adultul cu handicap grav, la un număr de 3.474 beneficiari/lunar;

b) în cuantum de 265 lei, pentru adultul cu handicap accentuat, la un număr de 7.323 beneficiari/lunar;

- **buget personal complementar lunar, indiferent de venituri:**

a) în cuantum de 150 lei, pentru persoane adulte cu handicap grav, la un număr de 3.474 beneficiari/lunar;

b) în cuantum de 110 lei, pentru persoane adulte cu handicap accentuat, la un număr de 7.323 beneficiari/lunar;

c) în cuantum de 60 lei, pentru persoane adulte cu handicap mediu, la un număr de 538 beneficiari/lunar;

- **prestație sociala copii :**

a)în cuantum de 300 lei, pentru copilul cu handicap grav (902 beneficiari/luna) ;

b)în cuantum de 175 lei, pentru copilul cu handicap accentuat (392 beneficiari/luna) ;

c)în cuantum de 60 lei, pentru copilul cu handicap mediu (907 beneficiari/luna) ;

- **indemnizație pentru plata însoțitorului adultului cu handicap vizual grav:**

- în cuantum de 1.163 lei , pentru un număr de 920 beneficiari/lunar;

- **alocație lunară de hrană pentru copiii cu handicap de tip HIV/SIDA:**

- în cuantum de 15 lei/zi, pentru un număr de 1 beneficiar/lunar;

Numărul mediu de persoane cu handicap (adulți si copii) care beneficiază lunar pe prestații sociale este de 13.241 beneficiari.

- conform prevederilor art. 23, alin. 1 si 2 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările si completările ulterioare, persoanele cu handicap grav si accentuat, însoțitorii persoanelor cu handicap grav, însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, însoțitorii adulților cu handicap auditiv si mintal şi asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav beneficiază de gratuitate pe toate liniile la transportul urban cu mijloace de transport in comun de suprafața ; s-au eliberat legitimații pentru 347 beneficiari;
- conform prevederilor art. 24, alin. 1,2,3 şi 4 din Legea nr. 448/2006, republicată, persoanele cu handicap grav, însoțitorii şi asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav beneficiază de gratuitatea transportului interurban (auto,CFR), în limita a 12 călătorii pe an calendaristic, iar persoanele cu handicap accentuat, precum şi însoțitorii copiilor cu handicap accentuat, beneficiază de gratuitatea transportului interurban în limita a 6 călătorii pe an calendaristic; s-au eliberat 43.189 bilete auto şi 6.632 bilete CFR, pentru 4.952 beneficiari;
- plata dobânzilor – 5 beneficiari

A. În sistemul rezidențial de protecție a adultului din cadrul DGASPC Botoşani (3 centre de recuperare şi reabilitare - CRR, 4 centre de îngrijire şi asistență -CIA şi 1 centru de integrare prin terapie ocupațională -CITO) se aflau la data de 30.09.2018 un număr de 403 beneficiari, toți fiind încadrați în diverse grade de handicap, după cum urmează:

Numărul total de adulți cu dizabilități aflați în sistemul rezidențial al DGASPC Botoşani la data de 30.09.2018:

NR. CRT.	CENTRUL DE ÎNGRIJIRE ŞI ASISTENȚĂ/ CENTRUL DE RECUPERARE ŞI REABILITARE/CENTRUL DE INTEGRARE PRIN TERAPIE OCUPAȚIONALĂ	NR. PERSOANE INSTITU-ȚIONALIZATE	Număr persoane cu handicap	Număr persoane vârstnice fără handicap	Număr persoane care nu au certificat de persoană cu handicap şi nu se încadrează în categoria

					vârstnicilor
1.	Centrul de îngrijire şi Asistenţă (CIA) Dorohoi	53	53	-	-
2.	Centrul de îngrijire şi Asistenţă (CIA) Leorda	66	66	-	-
3.	Centrul de îngrijire şi Asistenţă (CIA) Adăşeni	89	89	-	
4.	Centrul de Recuperare şi Reabilitare (CRR) Ionăşeni Casa Ionaş – 13 Casa Rosetti - 55	68	68	-	-
5.	Centrul de Recuperare şi Reabilitare (CRR) Dersca	29	29	-	-
6.	Centrul de Îngrijire prin Terapie Ocupaţională (CITO)	30(dintre care 3 beneficiari temporar reintegraţi în familie)	30(dintre care 3 beneficiari temporar reintegraţi în familie)	-	-
7.	Centrul de îngrijire şi Asistenţă „Sf. Ioan" Bucecea (CIA)	17	17	-	-
8.	Centrul rezidenţial pentru persoane adulte cu handicap din localităţile Ionăşeni si Botosani – sat Victoria, com. Stăuceni – tip CRR	51 (dintre care 2 beneficiari temporar reintegraţi în familie)	51 (dintre care 2 beneficiari temporar reintegraţi în familie)	-	-
TOTAL		403 (dintre care 5 beneficiari temporar reintegraţi în familie)	403 (dintre care 5 beneficiari temporar reintegraţi în familie)		-

Numărul de adulţi cu dizabilităţi aflaţi în sistemul rezidenţial al DGASPC Botoşani la data de 30.09.2018 după tipul de handicap:

Tipul de handicap	CIA ADĂŞ ENI	CIA BUCEC EA	CITO	CRR DERS CA	CIA DORO HOI	CRR IONĂŞ ENI (Casa Rosetti)	CRR IONĂŞ ENI (Casa Ionaş)	CRPA H (tip CRR)	CIA LEOR DA	TOTAL
Fizic	2	3	-	-	12	1	-	1	15	34
Somatic	-	-	-	1	-	-	1	-	2	4

Auditiv	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2
Vizual	-	1	-	-	1	-	-	-	3	5
Mintal	68	11	26	25	31	51	10	46	31	299
Psihic	7	2	1	1	3	-	-	-	6	20
Asociat	12	-	2	2	5	4	1	4	7	37
HIV/SIDA	-	-	-	-	-		-	-	2	2
Boli rare	-	-	-	-	-		-	-	-	
Surdocecitate	-	-	-	-	-		-	-	-	
Necompletat	-	-	-	-	-		-	-	-	
Nespecificat	-	-	-	-	-		-	-	-	
TOTAL	**89**	**17**	**30 (3 beneficiari temporar reintegrați în familie)**	**29**	**53**	**56**	**12**	**51 (2 beneficiari temporar reintegrați în familie)**	**66**	**403 dintre care 5 beneficiari temporar reintegrați în familie)**

Din cele 403 persoane instituționalizate în centrele de protecție a persoanelor adulte cu handicap din structura DGASPC Botoșani, 7 provin din alte județe, respectiv mun. București, după cum urmează:

- Iași – 3 persoane;
- Bistrița-Năsăud – 1 persoane;
- Brăila – 1 persoane;
- București – 1 persoane;
- Covasna – 1 persoane.

Pe lângă sistemul rezidențial de protecție, DGASPC Botoșani acordă servicii de specialitate în cadrul Centrului de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu Botoșani, atât persoanelor cu dizabilități din comunitate cât și celor din centrele rezidențiale. În

anul 2017, în cadrul acestui centru au beneficiat de servicii un număr de 129 persoane cu dizabilități.

Nr.total beneficiari	Grad I	Grad II	Grad III	Femei	Barbati	Cazuri noi (prima adresabilitate in 2017)	Cazuri in evidență
129	30	97	2	59	70	57	72

B. În sistemul de protecție a copilului din structura DGASPC Botoșani se aflau, la data de 30.09.2018, un număr de 1.308 copii și tineri, dintre aceștia, un număr de 271 fiind cu dizabilități, după cum urmează:

	Total centru	**Total copii și tineri cu dizabilități**
Complexul de case de tip familial „Sf. Mina„ Botoșani	66	**66**
Centrul de Plasament „Prietenia„ Botoșani	49	**12**
Centrul de plasament „Sf. Nicolae„ Trușești	40	**2**
Centrul de Plasament „Dumbrava Minunată„ Pomârla	39	**7**
Casa de tip familial "Fluturele Speranței" Pomârla	19	**2**
Casa de tip familial "Julia si Lorena" Pomârla	5	**-**
Casa de tip familial "Porțile Speranței" Pomârla	9	**-**
Casa de tip familial "Primăvara Speranței" Pomârla	4	**-**
Complexul de apartamente „Casa Mea„ Dorohoi	40	**6**
Complexul de apartamente „Amicii„ Dorohoi	45	**6**
Complexul de apartamente „Floare de colț„ Dorohoi	48	**10**
Complexul de apartamente „Cireșarii„ Botoșani	18	**3**
Sistemul de asistență maternală	396	**85**
Sistemul de plasamente familiale și tutelă	514	**60**
CPCRU	4	**0**
*Copii la tratament în Franța	12	**12**
	1308	**271**

* *12 copii și tineri aflați la tratament de specialitate în Franța.*

De asemenea, pe parcursul anului 2018, DGASPC Botoșani a oferit servicii specializate copiilor cu dizabilități din comunitate, după cum urmează:

- **Centrul de zi pentru copii cu nevoi speciale „Șansa Mea„**: în medie, 32 de copii au beneficiat de servicii educaționale, de consiliere, asistență terapeutică, recuperare și integrare socială;
- Complexul de servicii comunitare pentru copilul cu dizabilități „Sf. Spiridon" Botoșani :

➢ **CENTRUL DE RECUPERARE „SERA"**

Cabinet logopedie

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 34 de copii

Cabinet psihologie clinică

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 27 de copii

Atelier ergoterapie

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 35 de copii

Cabinet masaj

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 23 de copii

- **CENTRUL DE ASISTENȚĂ SPECIALIZATĂ PENTRU COPILUL CU TSA**

În cadrul centrului de asistență specializată pentru copilul cu TSA se oferă activități de recuperare specifice pentru persoanele cu TSA.

Cabinet– Abilitare/Reabilitare

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 27 de copii

Cabinet psihologie clinică

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 26 de copii

Cabinet pregătire și integrare școlară

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 26 de copii

Cameră ludoterapie

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 35 de copii

Camera multisenzorială SNOEZELEN

S-au realizat evaluări inițiale/periodice și s-au formulat recomandări de specialitate pentru un număr de 44 de copii

4.6 NEVOI PRIORITARE (2019 -2024)

a) **Evaluarea /reevaluarea persoanelor cu dizabilități din județul Botoșani**. Promovarea unor inițiative (către instituțiile de la nivel național) pentru revizuirea condițiilor impuse referitoare la încadrarea în grad de handicap a persoanelor care suferă de anumite patologii cum ar fi: boli rare, de amputații, cancere în metastaze sau alte afecțiuni care sunt considerate ireversibile. Elaborarea unor Programe individuale de reabilitare și integrare socială având in vedere o evaluare psiho-socio-medicală obiectivă și realistă subordonată principiului interesului persoanei cu dizabilități și axată pe potențialul de dezvoltare, integrare și incluziune socială a acesteia.

b) **Înființarea rețelei de asistenți personali profesioniști**, care, prin activitatea desfășurată, asigură îngrijirea și protecția adultului cu handicap grav sau accentuat (pe baza nevoilor individuale); (această nevoie) acest nou serviciu se justifică în acord cu procesul de dezinstituționalizare a persoanelor cu dizabilități din unitățile rezidențiale, îngrijirea la asistenți personali profesioniști (oferă o alternativă optimă și pentru prevenirea instituționalizării) fiind o alternativă optimă în realizarea tranziției de la sistemul instituționalizat, la servicii integrate în comunitate și adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități

c) **Restructurarea centrelor rezidențiale cu o capacitate mai mare de 50 de locuri .** Pentru creșterea calității vieții persoanelor cu dizabilități aflate în mediu rezidențial și oferirea unei îngrijiri în funcție de nevoile individuale identificate, în corelare cu standardele

specifice de calitate în vigoare, se impune elaborarea unor planuri de restructurare a centrelor rezidențiale cu o capacitate mai mare de 50 de locuri și monitorizarea eficientă a condițiilor de viață a persoanelor cu dizabilități. În acest sens, este necesară și redefinirea mandatului centrelor existente prin asigurarea tranziției persoanelor cu dizabilități beneficiare de servicii sociale în instituțiile rezidențiale de tip vechi, de capacitate mare, în alternative de tip familial sau unități rezidențiale de capacitate mică, respectiv locuințe protejate pentru persoanele adulte cu dizabilități care au deprinderi de viață autonomă

Reducerea numărului persoanelor cu dizabilități plasate în instituții rezidențiale, prin furnizarea de servicii sociale și medicale la nivelul comunității, inclusiv servicii pe termen lung.

d) Dezvoltarea sistemului de servicii sociale bazate pe comunitate, în vederea prevenirii instituționalizării și pentru scăderea numărului persoanelor adulte cu dizabilități aflate în instituții rezidențiale

- Creșterea accesului la servicii accesibile, durabile și de înaltă calitate, inclusiv asistență medicală și servicii sociale de interes general pentru persoanele cu dizabilități;
- Furnizarea de servicii integrate de sprijin în vederea tranziției de la servicii de îngrijire de tip rezidențial către servicii la nivelul comunității;
- Consolidarea de parteneriate relevante pentru a facilita tranziția spre traiul independent a persoanelor cu dizabilități instituționalizate, prin dobândirea de deprinderi, competente și abilități necesare integrării.
- Susținerea dezinstituționalizării persoanelor cu dizabilități concomitent cu dezvoltarea măsurilor de prevenire a instituționalizării și de susținere a traiului în comunitate reprezintă o prioritate pentru DGASPC.

e) Înființarea /dezvoltarea unor servicii alternative de protecție în vederea prevenirii instituționalizării. În prezent nu există servicii alternative (la furnizori publici sau privați) de tipul: centre de zi, centre de respiro/centre de criză, servicii integrate comunitare pentru persoana cu dizabilități, etc. iar nevoia este evidentă. Considerăm prioritar ca serviciile alternative să asigure accesul beneficiarilor reintegrați în familie sau în comunitate la resursele și facilitățile din comunitate (sănătate, educație, muncă, cultură, transport, petrecerea timpului liber, etc) cu scopul de a îmbunătăți abilitățile și capacitatea acestora de a participa activ pe piața forței de muncă și la viața socială.

f) Promovarea integrării socio –profesionale a persoanelor cu dizabilități, prioritate motivată de lipsa sau cunoașterea insuficientă a programelor/legislației care să faciliteze încadrarea în muncă a persoanelor cu handicap, dar și de reticența manifestată de angajatori cu privire la încadrarea acestora.

g) Continuarea implementării legislației cu privire la accesibilități, justificată prin insuficiența accesului la mediu fizic, informațional, a transportului și clădirilor pentru persoanele cu handicap, lipsa standardizării serviciului social de interpretariat în limbaj mimico-gestual;

h)Sensibilizarea opiniei publice în vederea combaterii marginalizării și a excluziunii sociale a persoanelor cu dizabilități, nevoie motivată de gradul scăzut de implicare a autorităților publice locale, a comunităților locale în soluționarea problemelor persoanelor cu handicap. Accesibilitatea se referă deopotrivă la două concepte pe care autoritățile publice locale trebuie să le urmărească în toate măsurile care privesc accesul persoanelor cu dizabilități la mediul fizic, comunicațional, informațional, respectiv "adaptarea rezonabilă" și "desingul universal".

i)Dezvoltarea parteneriatelor publice/private, în scopul implementării (dezvoltării) unor proiecte comune care să aibă ca scop respectarea drepturilor, promovarea în societate a persoanelor cu dizabilități și participarea acestora în societate – în funcție de abilitățile și deprinderile existente sau care pot fi dezvoltate.

j)Perfecționarea profesională a personalului implicat în domeniul protecției persoanei cu dizabilități, motivată de necesitatea creșterii calității serviciilor oferite și a diversificării acestora. Desfășurarea in parteneriat cu furnizorii de formare profesionala a unor activități de formare a specialiștilor implicați în servicii destinate persoanelor cu dizabilități.

k)Utilizarea metodei managementului de caz in instrumentarea cazurilor referitoare la protecția persoanelor cu dizabilități;

l) Consolidarea unui cadru unic și obiectiv de asigurare a măsurilor de egalizare a șanselor și de respectare a drepturilor persoanelor cu dizabilități, care presupun în mod deosebit eliminarea tuturor barierelor, ca proces continuu, având în vedere că orice obstacol poate întârzia sau limita integrarea socială și participarea acestora la viața socială.

4.7 OBIECTIVE GENERALE ȘI OBIECTIVE OPERAȚIONALE

<u>Obiectivul general 1</u>: Asigurarea accesului, pe bază de egalitate cu ceilalți cetățeni, la toate resursele comunității - bunuri, servicii, inclusiv servicii publice ("societate deschisă")

***Obiectivul operațional* 1.1:** *Eliminarea barierelor fizice care limitează integrarea și participarea persoanelor cu dizabilități la viața socială*

Activități O.1.1

- informarea persoanelor cu dizabilități și a familiilor, tutorilor, reprezentanților legali/convenționali cu privire la drepturile și facilitățile de care beneficiază în domeniul accesibilizării mediului fizic prin: materiale informative, mijloace mass-media, puncte de informare ("info-point") din instituțiile publice etc.;
- facilitarea accesului potențialilor beneficiari/reprezentanților legali/reprezentanților convenționali și /sau membrilor de familie la informații cu privire la scopul/funcțiile centrelor rezidențiale, oferta de servicii, condițiile de admitere, drepturile și obligațiile persoanelor beneficiare prin mediatizarea la nivelul comunității a materialelor informative (postări pe site-urile centrelor sau, după caz, al furnizorului, filme și fotografii de informare sau publicitare, editare pliante, broșuri și alte materiale informative și promoționale, etc.);
- asigurarea de către autoritățile publice a unor modalități de comunicare și informare accesibile persoanelor cu dizabilități (ex: interpretare în limbaj mimico-gestual, transpunerea în formate accesibile a documentelor oficiale ale autorităților publice-inclusiv afișajul public : scriere Braille, înregistrări audio, versiuni simplificate, scriere cu caractere mari, pagini web accesibilizate, etc); standardizarea serviciului social de interpretariat în limbaj mimico-gestual în vederea facilitării implementării dispozițiilor locale - legat de acest aspect;
- realizarea de campanii sociale privind informarea și sensibilizarea publicului larg cu privire la problematica integrării persoanelor cu dizabilități și drepturile acestora privind accesibilizarea mediului fizic și informațional/comunicațional;

- asigurarea unor servicii/activități de consultanță și instruire pentru factorii implicați în accesibilizarea mediului fizic și informațional/comunicațional la nevoile persoanelor cu dizabilități (clădiri, transport, informații în limbaj accesibil persoanelor cu dificultăți senzoriale sau de învățare, etc.);
- facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la utilizarea tehnologiilor asistive (sprijin în achiziționarea echipamentelor, instruire pentru utilizarea acestora, etc);
- implementarea unui pachet minim de servicii care să sprijine persoanele cu dizabilități și familiile/reprezentanții legali ai acestora în accesarea resurselor comunitare în scopul facilitării integrării sociale: informare, consiliere, mediere, acompaniere etc.;
- monitorizarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități;

Obiectivul operațional 1.2 **Promovarea valorilor și principiilor privitoare la drepturile și libertățile fundamentale ale omului, la drepturile cetățenești ale persoanelor cu handicap, precum și la participarea activă a acestora la viața comunității.**

Activități O.1.2

- alocarea de resurse adecvate nevoilor persoanelor cu dizabilități;
- eficientizarea procedurilor de obținere și/sau exercitare a drepturilor și facilităților prevăzute de legislația în vigoare;
- desfășurarea de campanii de conștientizare și/sau sensibilizare a opiniei publice în scopul combaterii stereotipiilor și prejudecăților asupra persoanelor cu dizabilități precum și în scopul creșterii respectului pentru diversitate și acceptarea persoanei cu dizabilități;
- realizarea de întâlniri/dezbateri cu factorii locali în scopul creșterii implicării comunității la sprijinirea persoanelor cu dizabilități în procesul de incluziune și participare la viața socială;
- implicarea efectivă a persoanelor cu dizabilități și/sau reprezentanții legali ai acestora la dezbateri și luări de decizii care îi privesc și care le influențează viața;
- dezvoltarea serviciilor de îngrijire la nivelul comunităților locale (servicii de zi, unități de îngrijire la domiciliu, unități rezidențiale de capacitate mică – locuințe protejate, servicii comunitare de suport, asistenți personali, asistenți personali profesioniști, cantine "pe roți" pentru persoane cu dizabilități, etc);
- înființarea la nivelul autorităților publice locale a unui sistem de teleasistență pentru persoane cu dizabilități.

<u>Obiectivul general 2:</u> Exercitarea deplină a drepturilor de cetățeni ai României și respectiv ai Uniunii Europene de către persoanele cu dizabilități

Obiectivul operațional **2.1. Creșterea nivelului de educație privind drepturile civile și modalitățile de exercitare ale acestora de către persoanele cu dizabilități și/sau reprezentanții legali ai acestora**

Activități O.2.1

- realizarea unei proceduri privind circuitul informațional unitar și eficient care să servească interesului persoanei cu dizabilități; asigurarea infrastructurii de tehnologie a informației și de resurse umane necesare pentru a susține circuitul informațional în condiții de confidențialitate a datelor;

- crearea unei structuri de informare şi consiliere psiho-socială şi juridică, atât pentru persoanele cu dizabilităţi cât şi pentru membrii familiilor acestora sau a reprezentanţilor legali/convenţionali;
- dezvoltarea de programe psiho-sociale specifice, care să susţină efectiv persoana cu dizabilităţi şi/sau reprezentanţii legali/convenţionali ai acestora în exercitarea drepturilor, prin creşterea autonomiei personale, a demnităţii şi securităţii fizice şi emoţionale, a iniţiativei, responsabilităţii şi a capacităţii proprii de decizie;
- încurajarea implicării active a persoanelor cu dizabilităţi în proiecte şi acţiuni, ori asocierii în diverse organizaţii care să susţină drepturile acestora şi egalitatea de şanse, precum şi să promoveze principiul de reformare a societăţii prin accesibilizarea resurselor în acord cu nevoile acestei categorii de persoane;

Obiectivul operaţional 2.2. **Consolidarea parteneriatului local şi implicarea comunităţii în scopul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilităţi**
Activităţi O.2.2

- crearea de parteneriate cu instituţii publice şi private, cu furnizori publici şi privaţi de servicii sociale destinate persoanelor cu dizabilităţi;
- consolidarea colaborării dintre DGASPC Botoşani şi persoanele juridice, publice sau private, instituţiile de cult recunoscute de lege în vederea elaborării şi implementării de proiecte care au ca obiectiv dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilităţi;
- promovarea şi încurajarea acţiunilor de voluntariat;
- organizarea, în colaborare/ în parteneriat cu ONG-urile cu activitate în domeniu, de activităţi cultural-sportive şi de petrecere a timpului liber pentru persoanele cu dizabilităţi şi familiile acestora;
- implicarea persoanelor cu dizabilităţi în proiecte ale diverşilor furnizori publici şi privaţi de servicii sociale inclusiv prin activităţi de voluntariat;
- diversificarea surselor financiare prin organizarea, în parteneriat cu ONG-urile, a unor campanii de colectare de fonduri (acţiuni culturale, expoziţii cu vânzare etc.), în scopul îmbunătăţirii calităţii vieţii persoanelor cu dizabilităţi;
- accesarea de fonduri în vederea creării de unităţi de economie socială în colaborare cu alţi furnizori de servicii sociale sau instituţii publice sau private;
- consolidarea colaborării cu instituţii publice şi private în scopul identificării unor locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilităţi;
- activarea *Comitetului de analiză a problemelor persoanelor cu handicap din judeţul Botoşani* – structură fără personalitate juridică, cu rol consultativ, organizată în baza Legii 448/2006, care funcţionează pe lângă DGASPC;

Obiectivul operaţional 2.3. **Prevenirea separării şi promovarea dreptului persoanelor cu dizabilităţi la o viaţă independentă, privată şi de familie**
Activităţi O.2.3

- crearea unui sistem integrat de servicii de sprijin pentru persoanele cu dizabilităţi şi familiile acestora, care să se bazeze pe comunitate şi să răspundă nevoilor corelate ale acestora prin accesibilizarea resurselor obişnuite ale comunităţii: facilităţi, servicii şi produse privind

locuința, sănătate și recuperare, cultură, educație și formare profesională, integrare socio-profesională, etc., în scopul prevenirii instituționalizării și menținerii în familie și comunitate;
- extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și a serviciilor de zi care permit menținerea persoanei cu dizabilități în mediul propriu de viață, în familie și comunitate; dezvoltarea de servicii de sprijin pentru familiile persoanelor cu dizabilități (centre de resurse, programe de formare, grupuri de suport, echipe mobile de intervenție și recuperare la domiciliu, etc);
- extinderea serviciilor de asistență personală (asistent personal, asistent personal profesionist) și dezvoltarea de noi tipuri de servicii de asistență personală pentru viață independentă, precum și facilitarea accesului persoanei cu dizabilități la aceste tipuri de servicii;
- sprijinirea funcționării la nivel local a structurilor comunitare consultative cu atribuții în domeniul protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități, în scopul prevenirii separării;
- realizarea unei proceduri de prevenire, identificare, evaluare și monitorizare a cazurilor de ascundere, abandonare, neglijare și segregare a persoanelor adulte și a copiilor cu dizabilități;
- dezvoltarea la nivel local de servicii alternative de sprijin pentru copiii cu dizabilități și familiile acestora, în scopul asigurării recuperării, reabilitării, educației și integrării socio-profesionale, astfel încât să se prevină separarea din cauza lipsei infrastructurii care să răspundă nevoilor speciale ale acestei categorii de copii;
- implicarea familiei și responsabilizarea acesteia cu privire la nevoile de îngrijire, reabilitare și integrarea socială ale persoanelor cu dizabilități în scopul menținerii acestora în cadrul sistemului familial;
- asigurarea măsurilor privind confidențialitatea datelor referitoare la viața intimă și privată a persoanelor cu dizabilități;
- acordarea de sprijin metodologic SPAS - urilor în accesarea de fonduri pentru proiecte ce vizează problematica persoanelor cu dizabilități;
- susținerea financiară a persoanelor cu dizabilități prin acordarea de beneficii sociale în acord cu nevoile acestora și legislația în domeniu.

<u>Obiectiv general 3:</u> Asigurarea și promovarea condițiilor pentru deplina exercitare a drepturilor și libertăților cetățenești de către persoanele cu dizabilități, în condiții de nediscriminare în raport cu ceilalți membri ai societății

Obiectivul operațional 3.1. **Asigurarea respectării principiului nondiscriminării și egalității de șanse pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități**

Activități O.3.1
- realizarea de campanii de informare și sensibilizare a populației privind interzicerea abuzului, torturii și a relelor tratamente asupra persoanelor cu dizabilități (copii și adulți);
- realizarea unor proceduri specifice de prevenire, intervenție (identificare, semnalare, soluționare) și monitorizare a cazurilor supuse riscului de tratament degradant sau de violență asupra persoanelor cu dizabilități (copii și adulți);
- acordarea unei atenții deosebite cazurilor de violență asupra femeilor cu dizabilități;
- organizarea de întâlniri/dezbateri cu reprezentanții instituțiilor/ personalul de specialitate care intră în contact cu persoanele cu dizabilități (adulți și copii), asociații ale beneficiarilor și ale părinților copiilor cu dizabilități în scopul prevenirii situațiilor de discriminare și violență asupra acestora;
- monitorizarea respectării dreptului persoanelor cu dizabilități la egalitate de șanse.

Obiectiv general 4: Asigurarea accesului la muncă a unui număr cât mai mare de persoane cu dizabilităţi, în special pe piaţa liberă a muncii

***Obiectivul operaţional* 4.1. Asigurarea tranziţiei de la protecţia pasivă la protecţia activă a persoanelor adulte cu dizabilităţi prin stimularea angajării acestora pe piaţa muncii**

Activităţi O.4.1

- Realizarea şi implementarea unor proceduri privind prevenirea discriminării în selecţia, angajarea, menţinerea şi promovarea în muncă a persoanelor cu dizabilităţi şi monitorizarea respectării măsurilor de protecţia muncii, interzicerea muncii copiilor şi protecţia tinerilor la locul de muncă, interzicerea sclaviei şi a muncii forţate; organizarea de întâlniri cu angajatori/potenţial angajatori;
- Susţinerea persoanelor cu dizabilităţi apte de muncă pentru integrare socio-profesională, prin activităţi specifice de sprijin pentru angajare, promovare şi menţinerea locului de muncă în condiţii de echitate socială: servicii de recuperare şi menţinere a sănătăţii, evaluare a capacităţii şi aptitudinilor de muncă, consiliere şi orientare profesională, sprijin pentru calificare/recalificare, sprijin pentru găsirea şi menţinerea locului de muncă (angajare asistată), transport adaptat la /de la locul de muncă etc. şi adaptarea locului de muncă - „*reasonable accomodation*„ ;
- sprijinirea pentru angajarea pe piaţa liberă a muncii a persoanelor cu dizabilităţi prin măsuri de „muncă asistată"; evaluarea capacităţii şi aptitudinilor de muncă;
- consilierea tinerilor antreprenori din rândul persoanelor cu dizabilităţi pentru a demara afaceri în sectoarele secundar şi terţiar în mediul rural, folosind forţa de muncă din rândul persoanelor dezavantajate social;
- sprijin pentru calificare/recalificare, prin participarea la cursuri.

***Obiectivul operaţional* 4.2. Diversificarea serviciilor de sprijin în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor cu dizabilităţi**

Activităţi O.4.2

- crearea – la nivel judeţean – a unui centru de resurse pentru persoanele cu dizabilităţi aflate în căutarea unui loc de muncă, precum şi pentru angajatori;
- crearea unor grupuri de suport pentru persoanele cu dizabilităţi în scopul creşterii încrederii în capacităţile proprii precum şi a şanselor de integrare socială şi profesională;
- organizarea de întâlniri cu posibili angajatori pentru stimularea şi sprijinirea lor în a angaja personal din rândul persoanelor cu dizabilităţi;
- acordarea sprijinului pentru infiinţarea de „întreprinderi sociale", ca structuri de tranziţie la economia de piaţă;
- dotarea centrelor rezidenţiale cu infrastructura necesară unei terapii ocupaţionale adecvate în vederea formării/dezvoltării abilităţilor şi deprinderilor persoanelor cu dizabilităţi instituţionalizate;

- încurajarea creării de locuri de muncă protejate, în măsură să pregătească tranziţia persoanelor cu dizabilităţi pe piaţa liberă a muncii (prin derularea de activităţi competitive cu cele existente, eficientizarea calificării la locul de muncă etc.);
- sprijinirea proiectelor ce au ca obiectiv angajarea persoanelor cu dizabilităţi, „adaptarea rezonabilă" la locul de muncă, etc.;
- dezvoltarea unui dialog/ parteneriat social între toţi factorii implicaţi în domeniul ocupării forţei de muncă – instituţii de educaţie şi formare profesională, instituţii de asistenţă socială, O.N.G.-uri, angajatorii din sectorul public şi/sau privat, etc. în scopul creşterii şanselor persoanelor cu dizabilităţi în accesarea unui loc de muncă şi integrarea pe piaţa muncii;
- crearea unor mecanisme de monitorizare a impactului măsurilor sociale în favoarea încadrării în muncă a persoanelor cu dizabilităţi;
- încurajarea creării unui atelier protejat, la nivelul D.G.A.S.P.C. Botoşani, în măsură să pregătească tranziţia persoanelor cu dizabilităţi pe piaţa liberă a muncii;
- creşterea capacităţii Centrului de Incluziune Socială prin dezvoltarea de noi programe, angajarea de specialişti şi profesionalizarea acestora precum şi crearea unor practici de mediere şi suport pe piaţa muncii pentru tinerii cu dizabilităţi.

Obiectivul operaţional 4.3. **Facilitarea accesului pe piaţa muncii pentru persoanelor cu dizabilităţi**

Activităţi O.4.3

- crearea unei baze de date cu persoanele cu dizabilităţi apte de muncă;
- identificarea abilităţilor şi competenţelor persoanelor cu dizabilităţi utilizând instrumente specifice (testul CASPER) şi orientarea în carieră în acord cu acestea;
- încurajarea accesării programelor de formare continua a adulţilor de către persoanele adulte cu dizabilităţi;
- colaborarea cu mass-media în vederea creşterii gradului de conştientizare şi/sau sensibilizare a comunităţii cu privire la potenţialul, abilităţile şi contribuţia persoanelor cu handicap la piaţa muncii;
- organizarea de acţiuni de promovare a aptitudinilor speciale şi a talentelor persoanelor cu dizabilităţi („*Ziua internaţională a persoanelor cu dizabilităţi*„ *Târguri specifice, expoziţii, spectacole,* etc);
- eficientizarea modalităţilor de evaluare complexă a persoanelor cu dizabilităţi şi implementarea unui sistem complex de evaluare cu accent pe identificarea potenţialului de integrare socio-profesională;
- Participarea persoanelor cu dizabilităţi la *Bursa locurilor de muncă*;

Obiectivul operaţional 4.4. **Dezvoltarea "întreprinderilor sociale", precum şi a oricărei forme de angajare protejată (unităţi protejate, locuri de muncă protejate), ca structuri de sprijin în tranziţia persoanelor cu dizabilităţi către piaţa liberă a muncii**

Activităţi O.4.4

- crearea/dezvoltarea la nivelul județului de "întreprinderi sociale" (unități de economie socială), ca structuri de tranziție la economia de piață, valorificând oportunitățile de finanțare din Fondul Social European sau alte surse de finanțare;
- accesarea fondurilor structurale pentru asigurarea de locuri de muncă protejate, în măsură să pregătească tranziția persoanelor cu dizabilități pe piața liberă a muncii (prin derularea unor activități competitive cu cele de pe piața liberă a muncii, eficientizarea calificării la locul de muncă, etc);
- dezvoltarea proiectelor ce au ca obiectiv calificarea / recalificarea și angajarea persoanelor cu dizabilități, "adaptarea rezonabilă" la locul de muncă, cu finanțare din Fondul Social European sau alte surse de finanțare.

<u>Obiectiv general 5:</u> Promovarea educației incluzive și a educației permanente pentru persoanele cu dizabilități

***Obiectivul operațional 5.1.* Facilitarea accesului la educație și formare profesională pentru persoanele cu dizabilități, în toate formele și nivelele de învățământ școlar și profesional**

Activități O.5.1

- implementarea unui sistem integrat de depistare precoce a dizabilității și evaluarea complexă a copilului cu dizabilități;
- identificarea timpurie a nevoilor educaționale speciale în vederea asigurării unor măsuri de sprijin flexibile, educație/formare, conforme cu nivelul de dezvoltare al aptitudinilor și deprinderilor de învățare;
- susținerea unor programe privind asigurarea fără discriminare a accesului persoanelor cu dizabilități la învățământul incluziv primar și secundar, gratuit, în condiții de egalitate cu ceilalți, în comunitățile în care trăiesc, la învățământ superior, formare profesională, educație pentru adulți și formare continuă, fără discriminare și în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni;
- crearea infrastructurii privind accesul copiilor la educație, formare profesională, activități recreative și alte activități care să permită integrarea socială a acestora și dezvoltarea personalității lor;
- respectarea dreptului persoanei cu dizabilități de a alege și o altă formă de educație (școala specială, învățământ la distanță, învățământ la domiciliu, etc.) în situațiile în care cerințele sale de învațare nu pot fi rezolvate cu expertiza și măsurile de sprijin complementar din școala de masă;
- informarea persoanelor cu dizabilități, prin mijloace accesibile, cu privire la oferta de educație și formare profesională, a învățământului de masă și special, disponibilă în comunitate;
- formarea profesioniștilor în domenii de strictă specializare pentru lucrul cu persoanele cu dizabilități: autism, maladia L. Down, logopedie, demutizare, scriere Braille, limbajul semnelor , boala Parkinson, etc.

***Obiectivul operațional 5.2.* Îmbunătățirea sistemului de învățământ în acord cu nevoile de învățare și formare a persoanelor cu dizabilități**

Activități O.5.2

- accesibilizarea învățământului de masă la toate nivelurile prin:
  a) adaptarea mediului fizic construit (inclusiv toalete) și transport;
  b) adaptarea mijloacelor și metodelor didactice (ex. limbajul semnelor, limbaj mimico – gestual, curriculum școlar flexibil, mijloace de instruire/învățare - scrierea Braille, texte mărite ori simplificate, site-uri web ș.a., tehnologii electronice asistive de instruire/învățare);
  c) asigurarea serviciilor de sprijin individualizat pentru educația incluzivă și viață independentă;
- identificarea numărului și profilului copiilor cu dizabilități și/sau CES școlarizați în învățământul de masă, cât și a celor care au vârsta corespunzătoare dar nu mai frecventează școala
- dezvoltarea bazei materiale din școli pentru desfășurarea unor activități de reabilitare/abilitare (recuperare) a elevilor/cursanților cu probleme de învățare (cabinete de kinetoterapie, logopedie, educație senzorială);
- îmbunătățirea permanentă a sistemului de evaluare/reevaluare a capacităților de învățare a persoanelor cu dizabilități, copii și adulți, pentru identificarea cât mai timpurie a cerințelor educaționale speciale ale acestora, în vederea asigurării unor măsuri de sprijin flexibile, educație/formare, conforme cu nivelul de dezvoltare al aptitudinilor și deprinderilor de învățare;
- planificarea și monitorizarea măsurilor de sprijin educațional în vederea actualizării continue a acestora, în funcție de progresul școlar și în perspectiva ocupării unui loc de muncă, a măsurilor de sprijin pentru educație/formare;
- implicarea elevilor/cursanților cu dizabilități, a părinților/ tutorilor/reprezentanților legali ca parteneri activi în proiectarea, realizarea și monitorizarea planurilor individualizate de sprijin pentru educație/formare profesională a elevilor;
- pregatirea și perfecționarea continuuă a personalului didactic pentru satisfacerea cerințelor învățământului incluziv (cunoașterea problematicii dizabilității și utilizarea modalităților, mijloacelor și formatelor augmentative și alternative adecvate de comunicare, a tehnicilor și materialelor educaționale potrivite pentru susținerea persoanelor cu dizabilități).

Obiectivul operațional 5.3 **Asigurarea unor condiții optime de tranziție de la școală la viața activă pentru copiii/tinerii cu dizabilități**

Activități O.5.3

- dezvoltarea și eficientizarea serviciilor de consiliere, orientare școlară și profesională a copiilor/persoanelor adulte cu dizabilități;
- extinderea programelor specifice în centrele de zi pentru copii cu dizabilități și pentru grupa de vârsta mai mare de 14 ani;
- promovarea unui dialog/parteneriat instituțional între factorii implicați în procesul de formare profesională și factorii / instituțiile implicate în plasarea/angajarea forței de muncă (ISJ, CJRAE, autorități locale, ONG uri, angajatori) în vederea creșterii șanselor de încadrare a persoanelor cu dizabilități pe piața liberă a forței de muncă.

Obiectiv general 6: Promovarea unor condiţii decente de viaţă pentru persoanele cu dizabilităţi prin măsuri de protecţie socială.

Obiectivul operaţional *6.1. Continuarea reformei instituţionale şi administrative a centrelor de tip rezidenţial pentru persoane adulte cu handicap, aflate în subordinea DGASPC Botoşani în vederea acordării serviciilor în acord cu standardele minime obligatorii*

Activităţi O.6.1

- dezvoltarea alternativelor la instituţionalizarea de tip clasic prin crearea de servicii noi valorificând oportunităţi de finanţare prin fonduri structurale / programe de interes naţional/alte finanţări: locuinţe protejate, centre de zi, centre de respiro, etc.;
- crearea şi profesionalizarea permanentă a unei reţele de asistenţi personali profesionişti care să aibă capacitatea de a oferi servicii de îngrijire şi protecţie persoanelor cu handicap grav sau accentuat –în scopul continuării procesului de dezinstituţionalizare şi prevenirii instituţionalizării;
- funcţionarea centrelor rezidenţiale şi de zi conform standardelor de calitate în vigoare şi licenţierea acestora; dotarea tuturor unităţilor de tip rezidenţial din structura DGASPC cu echipamente, obiecte de mobilier şi electrocasnice, echipamente asistive - funcţie de nevoi, în vederea îmbunătăţirii condiţiilor de viaţă ale persoanelor cu dizabilităţi care beneficiază de protecţie în sistemul rezidenţial;
- restructurarea/reorganizarea/reamenajarea centrelor de asistenta şi îngrijire Adâşeni, Leorda şi Dorohoi şi centrelor de recuperare şi reabilitare Ionâşeni şi Dersca în scopul oferirii unor condiţii optime de îngrijire, asistenţă, recuperare - pentru un nr. de maxim 50 de beneficiari /unitate rezidenţială – conform standardelor în vigoare;
- utilizarea metodei managementului de caz în evaluarea persoanelor cu dizabilităţi instituţionalizate;
- amenajarea/ reabilitarea/ modernizarea şi dotarea cu infrastructură necesară unei terapii ocupaţionale adecvate a Centrului de Integrare prin Terapie Ocupaţională Botoşani;
- încurajarea şi sprijinirea persoanelor cu dizabilităţi din serviciile de protecţie specială să participe la viaţa comunităţii prin crearea şi/sau menţinerea contactelor sociale sau, după caz, prin reintegrarea în familie/comunitate;
- încurajarea şi sprijinirea participării persoanelor cu dizabilităţi la activităţi sportive, de recreere şi culturale de masă, precum şi la evenimente dedicate lor (ex. Jocurile Paralimpice, etc) desfăşurate în ţară sau în alte ţări din cadrul UE;
- crearea unor unităţi de tip rezidenţial de mici dimensiuni (capacitatea de maxim 50 de locuri) pentru a oferi servicii persoanelor cu anumite afecţiuni şi care nu pot beneficia de suport specializat (emoţional şi fizic) în familie (ex. centru rezidenţial pentru persoane cu Demenţa Alzheimer, Boala Parkinson şi alte afecţiuni neurologice degenerative);
- dezvoltarea de noi structuri adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilităţi, de tipul:
    - **centru de pregătire pentru o viaţă independentă;**
    - **centre de abilitare şi reabilitare;**
    - **centru de tip „respiro " /centre de criză** – care să se adreseze atât persoanelor care solicită instituţionalizarea în scopul prevenirii acestei măsuri cât şi persoanelor dezinstituţionalizate şi care traversează o perioadă de criză;
    - **centru de intervenţie în situaţii de urgenţă** pentru persoana cu dizabilităţi;

- **locuințe protejate** care facilitează procesul de integrare în comunitate, făcând tranziția de la instituțiile de tip vechi, prin dobândirea de competențe, deprinderi și abilități necesare integrării;
- **centre de zi,** beneficiarii acestor servicii urmând a fi persoanele cu dizabilități care vor fi dezinstituționalizate din centrele rezidențiale, precum și persoanele cu dizabilități din comunitate, în vederea prevenirii instituționalizării acestora. Astfel, acest lucru va conduce, pe lângă oferirea de suport în comunitate pentru persoanele dezinstituționalizate, și la reducerea intrărilor în instituțiile de tip rezidențial;
- **echipe mobile** – pentru acordarea de servicii la domiciliu persoanelor (inclusiv copii, tineri) cu dizabilități.

- formarea continuă a personalului implicat în protecția și îngrijirea persoanei cu dizabilități și angajare de personal de specialitate care să răspundă nevoilor persoanelor cu dizabilități;
- externalizarea/contractarea unor servicii sociale ale DGASPC cu efect în reducerea costurilor de întreținere per beneficiar în condiții de creșterea calității serviciilor sociale oferite prin aport suplimentar al furnizorului privat în raport cu tipurile de servicii acordate;

Obiectivul operațional 6.3. **Creșterea calității, eficienței și sustenabilității serviciilor de protecție socială specială**
Activități O.6.3

- revizuirea metodologiei de evaluare a persoanei cu dizabilități prin trecerea de la sistemul de evaluare-certificare a unui „grad și tip de handicap/dizabilitate", la un sistem de identificare a nevoilor individuale de sprijin, în baza inventarierii capacităților și limitărilor funcționale individuale relevante ale persoanei, în conformitate cu cerințele „modelului social" de abordare a dizabilității;
- întocmirea și/sau actualizarea tuturor documentelor prevăzute de legislația în domeniu, în vigoare, (procedurile și toate instrumentele de lucru, fișele de post ale personalului sau orice alte documente necesare în procesul de acordare a serviciilor), astfel încât acestea să fie corelate cu modificările legislative;
- revizuirea sistemului de planificare a măsurilor de asistență socială prin asigurarea de "pachete" de facilități și servicii, flexibile (fixe si opționale) în baza evaluării nevoilor individuale de sprijin ale persoanei cu dizabilități;
- realizarea unor schimburi de bune practici cu instituții publice și private din alte județe sau alte state;
- revizuirea standardelor de calitate pentru persoanele cu dizabilități, pe tipuri de dizabilitate (vizual, auditiv, psihic, etc);

Obiectivul operațional 6.4. **Optimizarea tranziției tinerilor din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție specială a adultului cu dizabilități**
Activități O.6.4

- planificarea tranziției tânărului cu dizabilități din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție specială pentru adulți (evaluarea nevoilor de sprijin, identificarea celei

mai bune alternative de îngrijire din perspectiva nevoilor , abilităților și aptitudinilor acestora, informarea tânărului cu dizabilități privind alternativa la îngrijire);
- implicarea copilului/tânărului cu dizabilități în programe de dezvoltare /formare/consolidare a deprinderilor de viață autonomă în vederea planificării tranziției acestora din instituții rezidențiale la un mod de viață independent;
- transferarea tânărului cu dizabilități în forme alternative de protecție și îngrijire, apropiate modelului de îngrijire cunoscut de el (locuințe protejate, asistent personal profesionist, etc);

- dezvoltarea serviciilor sociale de tip centre de zi şi locuinţe protejate în vederea asigurării tranziţiei tinerilor cu dizabilităţi de la sistemul de protecţie specială a copilului către sistemul de protecţie a persoanelor adulte cu dizabilităţi, precum şi a prevenirii instituţionalizării persoanelor cu dizabilităţi din comunitate;
- dezvoltarea serviciilor de suport pentru socializare, activități culturale și sportive pentru tinerii cu dizabilități, sprijin pentru integrarea în muncă (inclusiv munca asistată) a acestora – în funcție de tipul de dizabilitate;

<u>Obiectiv general 7:</u> Asigurarea accesului la servicii şi facilităţi privind sănătatea, în condiţii de echitate socială şi în baza consimţământului liber exprimat

Obiectivul operațional 7.1. **Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilităţi la îngrijire medicală şi programe de sănătate de masă, inclusiv la servicii de îngrijire a sănătăţii şi recuperare destinate persoanelor cu dizabilităţi, la aceeași calitate şi la fel de accesibile ca preţ ca şi pentru ceilalţi cetăţeni.**
Activități O.7.1

- informarea persoanelor cu dizabilităţi, în formate accesibile, cu privire la drepturile lor şi la oferta de servicii de sănătate din comunitate, inclusiv a serviciilor medicale şi de recuperare destinate acestora;
- consultarea persoanelor cu dizabilităţi pentru a decide în cunoştinţă de cauză în ceea ce priveşte măsurile de îngrijire medicală ce le sunt destinate, furnizorii de servicii ş.a.;
- dezvoltarea serviciilor de abilitare/reabilitare (recuperare) pentru persoanele cu dizabilităţi, in vederea unui trai pe cât posibil independent şi a integrării/reintegrării în muncă a persoanei adulte cu dizabilităţi, în perioada vieţii active;
- creşterea capacităţii de a acorda servicii de calitate si licenţierea Centrului de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu Botoşani;
- promovarea măsurilor şi iniţiativelor privind sănătatea mintală, inclusiv prin sprijinirea angajării în muncă a persoanelor cu probleme de sănătate mintală, apte de muncă, în condiţiile legii;
- pregătirea personalului din domeniul sănătăţii privind cerinţele specifice dizabilităţii dar şi în ceea ce priveşte competenţele şi metodele privind abordarea problemelor de sănătate ale persoanelor cu dizabilităţi;
- asigurarea personalului de specialitate, a dotărilor, medicamentelor şi a materialelor necesare acordării unor servicii medicale de calitate în cadrul centrelor rezidenţiale aflate în subordinea DGASPC Botoşani;

Obiectivul operațional 7.2. **Promovarea măsurilor de prevenire a riscurilor apariției dizabilității**

Activități O.7.2

- implementarea programelor de educație pentru sănătate la nivel județean;
- acțiuni de informare și educare în comunitate privind accesarea serviciilor cuprinse în pachetul de bază de sănătate, respectiv în Programele Naționale de Sănătate cu incidență crescută în domeniu;
- definirea unui rol activ a medicului de familie și a altor specialiști din comunitate (asistent social, asistent medical comunitar, mediator sanitar, asistent medical școlar) în depistarea precoce a persoanei cu dizabilități și orientarea acesteia către servicii eficace de prevenție primară și secundară;
- implementarea de măsuri şi programe de prevenire a riscurilor apariţiei dizabilităţi (prevenţie primară) sau agravării dizabilității (prevenţie secundară);
- includerea în planurile şi programele privind dizabilitatea a unor măsuri vizând siguranţa şi sănătatea angajaţilor la locul de muncă, inclusiv în ceea ce priveşte prevenirea apariţiei unor probleme de sănătate mintală a personalului angajat.

5.COMPONENTA – PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE

5.1 Misiunea

Asigurarea unui cadru efectiv de acțiune la nivel județean pentru promovarea unei politici publice integrate în domeniul violenței domestice, bazate pe o atitudine proactivă orientată spre reducerea costurilor sociale ale acestui fenomen, dezvoltarea serviciilor sociale de calitate în favoarea victimelor precum și în vederea reabilitării juridice și sociale a agresorilor familiali, creșterea încrederii publicului în instituțiile de profil, precum și implicarea societății civile în programe de suport.

5.2 Viziunea

"toleranță zero" pentru violența domestică

Implementarea reglementărilor naționale care creează o abordare centrată pe victimă și pe dezvoltarea unor măsuri de prevenire a faptelor de violență domestică (consiliere psihologică în cazurile de divorț cu antecedente de violență domestică, monitorizarea ordinelor de protecție/măsuri de prevenire a încălcării acestora) și, în egală măsură, implementarea măsurilor de intervenție în regim de urgență în situații de risc imediat.

5.3 Grupul țintă:

- Victimele violenței domestice
- Agresorii
- Familiile afectate de o formă de violență
- Comunitatea
- Specialiștii care lucrează în serviciile specializate

5.4 Principii:

- ❖ Principiul legalităţii în desfăşurarea activităţilor de prevenire şi combatere a violenţei în familie;
- ❖ Principiul respectării drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în implementarea măsurilor de prevenire şi combatere a violenţei în familie;
- ❖ Principiul nediscriminării şi egalităţii de şanse şi de tratament între femei şi Bărbaţi;
- ❖ Principiul intervenţiei imediate şi al celerităţii în instrumentarea cazurilor de violenţă în familie;
- ❖ Principiul prevenirii săvârşirii actelor de violenţă în familie, atât în mod primar, cât şi, în special, al recidivei (caracterului repetabil);
- ❖ Principiul securizării şi protecţiei victimei - garantează intervenţia, în limita cadrului legal, prin acţiuni care să asigure inclusiv protecţia fizică a victimei;
- ❖ Principiul centrării pe persoană - presupune centrarea pe nevoile persoanei şi implicarea activă a acesteia în toate deciziile ce o privesc;
- ❖ Principiul confidenţialităţii şi al normelor deontologice profesionale, fără prejudicierea activităţii de semnalare a situaţiilor de violenţă sau a activităţii de instrumentare a cazurilor;
- ❖ Principiul abordării integrate - presupune coordonarea şi cooperarea între toate instituţiile implicate; practicile şi procedurile în domeniul prevenirii, monitorizării şi combaterii violenţei în familie, precum şi cele de implementare a măsurilor de asistenţă socială vor avea la bază o viziune şi o concepţie unitară, cu accent pe parteneriat şi colaborarea în reţea;

5.5 Premise:

Lupta împotriva violenţei în familie este plasată în paradigma protecţiei drepturilor fundamentale ale copilului şi ale omului, astfel cum sunt acestea recunoscute de Convenţia ONU privind drepturile copilului, Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, Carta drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene. Totodată, există o serie întreagă de recomandări internaţionale bazate pe o cazuistică instrumentată la nivelul instanţelor internaţionale, care plasează violenţa în familie în contextul practicilor şi politicilor ce vizează sănătatea publică şi lupta împotriva tratamentelor discriminatorii.

În contextul unei destructurări accentuate a valorilor şi relaţiilor familiale, prevenirea violenţei domestice devine o prioritate şi o necesitate stringentă care trebuie dublată de aplicarea unor măsuri adecvate de protecţie pentru categorii sociale vulnerabile care se confruntă cu aceste situaţii în cadrul familial: copii, femei, persoane vârstnice.

Astfel, constantele sociale determinate de violența domestică sunt numeroase maladii fizice și psihice, frecvente consultații, spitalizări și incapacitate temporară de muncă, consum ridicat de medicamente, precum și accesarea altor servicii de sănătate și de asistență socială.
Alte premise:

- ✓ Realizarea egalității de drept și de fapt între femei și bărbați este un element cheie în prevenirea violenței împotriva femeilor;
- ✓ Copii sunt victime ale violenței în familie, inclusiv în calitate de martori ai violenței domestice;
- ✓ Violența în familie afectează de cele mai multe ori femeile și copiii – într-un mod disproporționat, motiv pentru care și bărbații pot fi victime ale violenței domestice.

5.6 Principalii indicatori privind prevenirea și combaterea violenței domestice – trimestrul 3 din anul 2018 (30.09.2018)

Se estimează că numărul real al cazurilor de violență în familie este mult mai mare decât cel raportat, pe de o parte datorită faptului că multe victime nu se prezintă la autoritățile cu atribuții în domeniu sau nu declară problema reală cu care se confruntă, iar pe de altă parte datorită existenței unei raportări deficitare care se menține. De asemenea, se folosesc terminologii sau încadrări diferite ale aceloraşi fapte ce corespund caracteristicilor fenomenului violenței în familie, fiind identificate o serie de insuficiențe/ dificultăți privind modul de colectare, înregistrare și raportare a datelor privind cazurile de violență în familie, lipsa corelării datelor înregistrate de diferite instituții, raportări duble sau lacunare.

Caracterul neunitar al jurisprudenței, accesul greoi al victimei la servicii de asistență juridică adecvate, toleranța și acceptarea socială crescută față de comportamentele violente din familie, perpetuarea inegalității dintre sexe, statistici diferite, uneori greu de comparat, inexistența adăposturilor pentru victime dar și pentru agresori, nr redus de servicii de consiliere pentru victime și pentru agresorii familiali raportat la nevoile comunității, lipsa măsurilor preventive (ordinul de protecție și restricție), precum și lipsa fondurilor alocate activităților de perfecționare continuă a practicienilor din domeniu au condus la o tendință de înmulțire a actelor repetate de violență în cadrul aceleiași familii, precum și la o tendință de creștere a gravității acestor abuzuri săvârșite în spațiul familial.

În județul Botoșani nu există Centre pentru prevenirea și combaterea violenței în familie. În cadrul DGASPC Botoșani funcționează – în cadrul Serviciului specializat destinat protecției copilului – Compartimentul violență în familie - cu activitate primordială de evaluare /consiliere / monitorizare a cazurilor (inclusiv cazuri de copii) afectate de violența domestică.

Conform *Fișei de monitorizare privind violența în familie*, centralizată și raportată (la Agenția Națională pentru Egalitate și Șanse între Bărbați și Femei) de către DGASPC , la data de 30.09.2018, situația statistică, conform principalilor indicatori este:

Distribuţia victimelor violenţei în familie (cazurilor) pe grupe de vârstă, sexe, domiciliu

Numărul de Victime ale Violenţei în familie, în perioada raportată		Distribuţia cazurilor pe grupe de vârstă											Total general cazuri
		<1ani	1-2 ani	3-6 ani	7-9 ani	10-13 ani	14-17 ani	18-25 ani	26-35 ani	36-45 ani	46-55 ani	peste 65 ani	
masculin	urban	1	3	3	8	7	1						23
	rural	4	4	5	9	11	2						35
feminin	urban	2	4	6	7	6	4	3	1				33
	rural	3	6	8	11	9	9	3	3	1			53
Total cazuri		10	17	22	35	33	16	6	4	1	0	0	144

* numărul de cazuri trebuie să corespundă cu toate totalurile, respectiv pe mediul de proveniență, criteriul de sex și grupe de vârstă

Tabel Distribuţia victimelor violenţei în familie (cazurilor) după ocupaţie, venituri şi dreptul de proprietate asupra locuinţei , în perioada raportată

		Număr de cazuri urban / rural	Mediul de proveniență		Sex		Număr de cazuri pe criteriul de sex
			Urban	Rural	M	F	
ocupatie	fără ocupaţie	4	1	3		4	4
	elev / student	85	33	52	38	47	85
	şomer	0					0
	casnică	4	1	3		4	4
	pensionar	0					0
	salariat	2	2			2	2
	lucrător pe cont propriu	1		1		1	1
	patron	0					0
	agricultor	0					0
	alte situaţii (nescolarizati)	48	19	29	20	28	48
total cazuri		144	56	88	58	86	144
venituri	fără venit	7		7		7	7
	sub salariul minim pe economie	1	1			1	1
	între salariul minim şi salariul mediu pe economie	2	2			2	2
	peste salariul mediu pe economie	1	1			1	1
	prestaţii sociale	0					0

	alte situaţii (alocatie de stat)	133	52	81	58	75	133
	total cazuri	144	56	88	58	86	144
dreptul de propietate asupra locuintei	fără locuinţă	0					0
	proprietate victimă	0					0
	proprietate agresor	1	1			1	1
	coproprietate	4	2	2		4	4
	la familia de origine a victimei	4	1	3		4	4
	la familia de origine a agresorului	1		1		1	1
	închiriată	1		1		1	1
	alte situaţii	133	52	81	58	75	133
	total cazuri	144	56	88	58	86	144
	total general cazuri	432	168	264	174	258	432

*** numărul de cazuri pe mediul urban/rural trebuie să corespundă cu totalul criteriului de sex**

Tabel Distribuţia victimelor violenţei în familie (cazurilor) după starea civilă, în perioada raportată

		Număr de cazuri pe criteriul de sex	Din care: Sex		Număr de victime ale violenţei în familie pe grupe de vârstă							Total nr. victime pe grupe de vârstă
			M	F	14-17 ani	18-25 ani	26-35 ani	36 -45 ani	46 -55 ani	56-65 ani	peste 65 ani	
starea civilă	căsătorit/ă	6		6		1	2	3				6
	necăsătorit/ă	133	58	75	133							133
	relaţie consensuală	5		5		4	1					5
	divorţat/ă	0										0
	văduv/ă	0										0
	total	144	58	86	133	5	3	3	0	0	0	144

***numărul de cazuri pe criteriul de sex trebuie să corespundă cu nr. de victime pe grupe de vârstă**

Tabel Repartiţia victimelor violenţei în familie (cazurilor) după tipul de violenţă, în perioada raportată

Tipul de violenţă în familie*	Număr de cazuri	Sex		Total cazuri pe criteriul de sex	Număr de victime ale violenţei în familie pe grupe de vârstă		Total nr. victime ale violenţei în familie pe grupe de vârstă
		M	F		0-17	peste 18 ani	
fizică	27	7	20	**27**	16	11	**27**
psihologică	23	13	10	**23**	23		**23**
sexuală	11	1	10	**11**	11		**11**
prin deprivare / neglijare	83	37	46	**83**	83		**83**
economică				**0**			**0**
socială				**0**			**0**
Cazuri VVF soldate cu decesul victimei				**0**			**0**
Total cazuri	***144***	***58***	***86***	***144***	***133***	***11***	***144***

* se înregistrează forma de violenţă predominantă
** numărul de cazuri trebuie să corespundă cu total cazuri pe criteriul de sex şi cu total nr. de victime pe grupe de vârstă

Tabel Repartiţia victimelor violenţei în familie (cazurilor) pe tipuri de violenţă după frecvenţa agresiunii, în perioada raportată

Tipul de violenţă*	Număr de cazuri	Frecvenţa agresiunii			
		zilnică	săptămânală	lunară	mai rar decât lunară
fizică	**27**	7	14	4	2
psihologică	**23**	17	6		
sexuală	**11**		1	1	9
prin deprivare / neglijare	**83**	48	32	3	
economică	**0**				
socială	**0**				
Total cazuri	***144***	***72***	***53***	***8***	***11***

* se înregistrează forma de violenţă predominantă

Tabel Servicii de care au beneficiat victimele violenţei în familie

Tipul de violență în familie*	servicii de care au beneficiat victimele violenței în familie în perioada raportată											Total / tipuri de violență
	consiliere primară	consiliere socială	consiliere psihologică	consiliere juridică	mediere	reprezentare în instanță	asistență socială	asistență medicală si ingrijire	decontare certificat medico-legal	găzduire	măsuri de protecție socială	
fizică	27	27	27								2	83
psihologică	23	23	23									69
sexuală	11	11	11								1	34
prin deprivare / neglijare	75	75	53								8	211
economică												0
socială												0
Total / servicii	136	136	114	0	0	0	0	0	0	0	11	397

Tabel Risc asociat cazului de violență în familie, în perioada raportată

Factori de risc	victimă	agresor	Total
consum excesiv de alcool	7	32	39
consum de droguri			0
antecedente penale		3	3
boli neuropsihice			0
condiții precare de viață	127	44	171
violență în copilărie de origine			0
izolare de familie și prieteni			0
Total	134	79	213

La nivel național datele statistice în domeniul violenței domestice au un caracter eterogen care îngreunează cunoașterea reală a dimensiunii fenomenului.

În conformitate cu Raportul de Monitorizare a stadiului implementării Planului operațional pentru implementarea Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea fenomenului violenței în familie pentru perioada 2013-2017 - Anul 2016, de pe site-ul Agenției Naționale pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (http://anes.gov.ro/wp-content/uploads/2017/09/RAPORT-DEMONITORIZARE- STRATEGIE-Violenta-in-familie-2016.pdf), numărul total al cazurilor de violență domestică, care au beneficiat la cerere de servicii sociale, centralizate în perioada 2009 – 2016 la nivelul Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) din cadrul Ministerului Muncii și Justiției Sociale, este evidențiat astfel: anul 2009 – 12.461 cazuri, anul 2010 – 11.592 cazuri, anul 2011 – 12.205 cazuri, anul 2012 – 14.376 cazuri; anul 2013 – 15.358 cazuri; anul 2014 – 11.598 cazuri; 2015 – 12.273 cazuri; anul 2016 – 13.019 cazuri.

Referitor la evoluția fenomenului violenței domestice în ultimii ani, se constată că în a nul 2015, numărul cazurilor de violență domestică a crescut cu 5,81%, iar în anul 2016 s-a înregistrat o creștere de 6,10% față de anul 2015. In ultimii trei ani, se constată o creștere a fenomenului violenței domestice.

5.7 NEVOI PRIORITARE (2019 -2024)

a) Consolidarea relațiilor de parteneriat și colaborare între toate instituțiile cu rol în prevenirea violenței domestice; crearea și implementarea unor proceduri si instrumente comune de lucru; abordarea unitară și integrată a acestei cazuistici;

b) **Creșterea capacității de lucru a Echipei intersectoriale locale** – echipă multidisciplinară și interinstituțională – constituită la nivel județean, coordonată de către DGASPC , ce are ca misiune de a identifica/referi/monitoriza cazurile de muncă a copilului, de violență asupra copilului și de violență în familie;

c) **Implementarea unitară a legislației** în toate instituțiile cu rol în prevenirea și instrumentarea cazurilor de violenței domestice;

d) **Înființarea și dezvoltarea de servicii specializate** destinate atât victimelor violenței în familie cât și agresorilor (atât servicii de consiliere și suport cât și adăposturi specializate pentru această cazuistică) - inclusiv angajarea de specialiști;

e) **Îmbunătățirea și optimizarea sistemului de monitorizare a fenomenului violenței în familie** (cu accent pe violența domestică împotriva copilului);

f) **Profesionalizarea continuă a specialiștilor** care lucrează în serviciile destinate victimelor violenței domestice.;

g) **Schimburi de bune practici și experiență** cu instituții din alte județe/state referitoare la serviciile specializate destinate atât victimelor violenței în familie cât și agresorilor.

5.8 OBIECTIVE GENERALE ȘI OBIECTIVE OPERAȚIONALE

<u>Obiectivul general nr. 1:</u> Dezvoltarea serviciilor sociale adecvate nevoilor identificate și care să asigure acces facil, asistență de calitate tuturor victimelor și măsuri pentru agresori

Obiectivul operațional 1.1 **Creșterea capacității de intervenție a profesioniștilor care intră în contact cu victimele și agresorii și situațiile de violență domestică**

Activități O.1.1

- implementarea unei proceduri de lucru operaționale, conforme cu legislația în vigoare, pentru prevenirea și intervenția în cazurile de violență domestică;
- implementarea unor instrumente de lucru unitare, ghiduri comune care să respecte legislația în vigoare și care să ofere un tablou complet asupra cazurilor specifice;
- informarea reprezentanților autorităților locale și a altor instituții publice cu privire la modalitățile de intervenție unitară, interdisciplinară și interinstituțională în cazurile de violență domestică;
- creșterea capacității de prevenție a autorităților publice locale, a instituțiilor publice, a furnizorilor publici și privați în situațiile de violență domestică, corelat cu violența asupra copilului; – implementarea unui mecanism eficient de semnalare, intervenție și monitorizare a cazurilor de violență;
- consolidarea unor practici prin care să fie respectate drepturile victimelor violenței în familie, inclusiv dreptul la protecție specială, adecvată situației și nevoilor sale (ordin de protective prin care agresorului i se interzice apropierea de victimă).

Obiectivul general nr. 2: Dezvoltarea şi consolidarea competenţelor profesionale prin formarea şi pregătirea necesară şi adaptată pentru intervenţia diferitelor categorii de specialişti

Obiectivul operaţional 2.1.Formarea profesională a specialiştilor în domeniul violenţei domestice (asistenţi sociali, psihologi, juriști, medici, asistenţi medicali, polițişti etc)

Activităţi O.2.1

- creşterea numărului de specialişti în paralel cu participarea la programe de formare profesională pentru îmbunătăţirea cunoştinţelor, practicilor şi modalităţilor de intervenţie pentru prevenirea şi combaterea violenţei domestice;
- schimburi de experienţă, transfer de bune practici şi promovarea abordărilor inovative ale serviciilor sociale oferite atât de către furnizorii publici cât şi de cei privaţi de servicii sociale;

Obiectivul general nr.3: Creşterea capacităţii furnizorilor publici şi privaţi pentru a asigura servicii de calitate victimelor violenţei domestice

Obiectivul operaţional 3.1. **Înfiinţarea şi dezvoltarea continuă a unor servicii specializate destinate victimelor violenţei domestice**

Activităţi O.3.1

Utilizarea unor oportunităţi de finanţare din fonduri structurale/programe de interes naţional/alte finanţări pentru:

- înfiinţarea de centre rezidenţiale de îngrijire şi asistenţă a victimelor violenţei în familie (domestice) – centru de primire în regim de urgenţă/centru de recuperare /locuinţă protejată care să asigure cazare pe o perioadă determinată, consiliere juridică, socială, psihologică, suport emoţional, alte activităţi/servicii;
- înfiinţarea de servicii pentru agresori;
- înfiinţarea de centre de zi pentru victimele violenţei în familie (centre de consiliere pentru prevenirea şi combaterea violenţei în familie / centre de informare şi sensibilizare a populaţiei, etc);

Obiectivul general nr.4: Dezvoltarea de servicii de prevenţie şi protecţie în conformitate cu legislaţia în vigoare

Obiectivul operaţional 4.1. **Dezvoltarea serviciilor/programelor de intervenţie preventivă şi a celor de protecţie şi sprijin; desfăşurarea unor programe educative pentru părinţi şi copii, în vederea prevenirii violenţei domestice, inclusiv prin parteneriate şcoală – comunitate - familie**

Activităţi O.4.1

- cooperarea eficace între toate instituţiile şi autorităţile relevante ale statului, precum şi organizaţiile neguvernamentale din domeniu respectiv alte entităţi relevante în domeniul protejării şi sprijinirii victimelor violenţei domestice, cu scopul de a dezvolta programe şi servicii care să adreseze un nr cât mai mare de potenţiali beneficiari şi nevoi ale acestora; (poliţie, serviciile specializate de asistenţă socială, care funcţionează în subordinea

autorităţilor locale, serviciul de medicină legală, unitate sanitară şi/sau organizaţii neguvernamentale);
- reducerea toleranţei faţă de violenţa în familie şi creşterea eficacităţii programelor de prevenire (Campanii publice, mediatizarea în presa locală a efectelor nocive ale violenţei asupra copiilor, practici non violente, etc);
- dezvoltarea de comportamente şi atitudini nonviolente pentru atingerea obiectivului "toleranţă zero" pentru violenţa domestică;
- asigurarea protecţiei victimei violenţei domestice prin ordine de protecţie şi asistarea specializată;
- creşterea gradului de cunoaştere şi conşientizare în rândul populaţiei a efectelor nocive pe care le are violenţa asupra dezvoltării copiilor;
- acţiuni de informare a victimelor violenţei privind serviciile de sprijin şi măsurile legale disponibile (servicii de consiliere juridică, psihologică, găzduire, suport, cazare, reinserţie socială, etc);
- acompanierea victimelor în accesarea serviciilor medicale şi sociale existente în comunitate, în conformitate cu legislaţia în vigoare;
- furnizarea complementară a serviciilor pentru a răspunde mai bine nevoilor grupului ţintă.
- consilierea psiho-socială realizată în cazurile de violenţă domestică pentru reducerea consecinţelor pe care violenţa asupra victimei o antrenează în plan psihologic, social şi medical.

<u>Obiectivul general nr.5:</u> Întărirea capacităţii instituţionale a autorităţilor administraţiei publice centrale şi locale de gestionare a violenţei domestice

Obiectivul operaţional 5.1. **Înfiinţarea şi întărirea rolului echipelor mobile de intervenţie de urgenţă, la nivel judeţean / local în domeniul violenţei domestice**

Activităţi O.5.1
- desfăşurarea de acţiuni comune la nivel interinstituţional pentru prevenirea şi combaterea fenomenului de violenţă domestică, în baza unui protocol de colaborare privind instrumentarea cazurilor de violenţă domestică;
- operaţionalizarea activităţii şi întărirea rolului Echipei Intersectoriale Locale (coordonată de către DGASPC – conform legislaţiei în vigoare) în gestionarea situaţiilor de violenţă domestică, prin colaborare interdisciplinară şi schimb permanent de informaţii raportat la cazurile instrumentate;
- dezvoltarea unui sistem de monitorizare a victimelor violenţei în familie – la nivel judeţean – prin contribuţia tuturor instituţiilor implicate;
- identificarea unor măsuri optime de creştere a coeziunii sociale în comunităţile izolate astfel încât oamenii să se cunoască mai bine între ei, în vederea prevenirii izolării sociale a victimelor.

6.COMPONENTA – PROTECŢIA PERSOANELOR VÂRSTNICE

6.1 Misiunea

Prezenta strategie furnizează un cadru de acţiune la nivel judeţean, care împreună cu acţiunile la nivel naţional şi european este menit să ofere persoanelor vârstnice capacitatea

de a se bucura de drepturi depline și de a beneficia complet de participare la viața socială, contribuind la îmbunătățirea situației sociale și economice a persoanelor vârstnice din județul Botoșani.

6.2 Viziunea

„Viață lungă, activă și în condiții bune de sănătate: Promovarea îmbătrânirii active în România"

Conceptul de "îmbătrânire activă" proiectează o societate în care persoanele vârstnice sunt încurajate şi au posibilitatea de a duce o viaţă pe cât posibil sănătoasă, productivă, participativă şi independentă. Îmbătrânirea activă poate reduce cheltuielile publice aferente vârstei înaintate, poate produce venituri actuale şi viitoare mai mari pentru populaţie.

6.3 Grup țintă:

- Persoanele vârstnice
- Familiile care îngrijesc persoane vârstnice
- Asociații ale persoanelor vârstnice
- Comunitatea
- Specialiștii care lucrează în serviciile specializate

6.4 Principii

Strategia de îmbătrânire activă a României se bazează pe principiile generale acceptate de Organizaţia Naţiunilor Unite şi de Comisia Europeană, care includ:

- Autoîmplinirea,
- Participarea,
- Independența,
- Îngrijirea,
- Demnitatea.

6.5 Premise:

Îmbătrânirea populației este una dintre provocările esențiale cu care se confruntă România. Efectele preconizate ale fertilității reduse, ale ratei mari a migrației și ale creșterii speranţei de viaţă în următoarele câteva decenii vor influenţa profund economia României şi societatea în general.

Chiar dacă au fost legiferate și implementate diferite politici ca răspuns la procesul actual și preconizat de îmbătrânire a populației, până acum aceste demersuri au fost de obicei limitate la anumite domenii de politică. De-a lungul timpului, a devenit din ce în ce mai clar că este nevoie de o abordare strategică, unitară pentru această mare provocare ce necesită un efort bine planificat și susținut.

UE consideră, de asemenea, conceptul de îmbătrânire activă, ca fiind esențial pentru atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020.

În această idee, prin politicile elaborate, **scopul** politicilor publice în domeniu este de a reduce îmbătrânirea fizică prematură, şi, acolo unde este posibil de a încuraja populaţia vârstnică să lucreze mai mult timp, de a continua să-şi aducă contribuţia la societate prin activităţi civice şi politice mult timp după pensionare şi să aibă o viaţă independentă chiar şi la vârste mai înaintate. Îmbătrânirea activă poate reduce cheltuielile publice aferente vârstei înaintate, poate produce venituri actuale şi viitoare mai mari pentru populaţia vârstnică, poate conduce la o

creştere economică mai mare şi poate dezvolta o societate mai cuprinzătoare în care toate persoanele, de toate vârstele, să joace un rol activ şi să aibă posibilitatea de a contribui din punct de vedere economic şi social, astfel încât toate acestea să participe la îmbunătăţirea calităţii vieţii acestui grup de persoane.
Vârstnicii singuri reprezintă un grup vulnerabil mai ales din perspectiva accesului la servicii medicale şi de îngrijire.

La nivelul judeţului Botoşani, ponderea populaţiei vârstnice de 60 de ani şi peste este de 96.594, reprezentând 24,4% din populaţia totală, ceea ce indică un grad moderat de îmbătrânire a populaţiei. Fenomenul de îmbătrânire demografică la nivel judeţean se manifestă mai pregnant la populaţia de sex feminin unde ponderea persoanelor de 60 de ani şi peste este de cu aprox 2% mai mare decât populaţia de gen masculin. Accentuarea procesului de îmbătrânire demografică are consecinţe negative economice şi apariţia unor dezechilibre în sistemele de asigurări sociale.

Categorii de vârstă	Total general ambele sexe	Urban		Total	Rural		Total
		masculin	feminin		masculin	feminin	
65-69	20971	3790	4407	8197	5378	7396	12774
70-74	14526	1854	2521	4375	4115	6036	10151
75-79	16560	1719	2555	4274	4745	7541	12286
80-84	11940	1074	1801	2875	3415	5650	9065
85 ani şi peste	8696	689	1370	2059	2284	4353	6637

În acelaşi context este relevantă şi distribuţia vârstnicilor după mediul de proveniență – aproximativ 73% din numărul total fiind concentrat în mediul rural, ceea ce se explică prin migrarea populaţiei tinere către mediul urban în căutarea unui loc de munca, dar şi invers prin migrarea populaţiei vârstnice către sate în contextul scăderii nivelului de trai şi a creşterii costului vieţii la oraş.

Impactul social este dat, pe de o parte, de numărul persoanelor vârstnice, iar pe de altă parte de implicaţiile pe care le are bătrâneţea în viaţa personală (asocierea cu singurătatea, izolarea, risc crescut de dependenţă), cât şi în viaţa familiei (o persoana vârstnică dependentă/ semidependentă într-o familie presupune responsabilităţi pe care nu oricine şi le asumă). Aceste persoane sunt supuse în mod evident riscului însingurării, excluziunii sociale sau instituţionalizării şi necesită, prin urmare, o atenţie deosebită în dezvoltarea de servicii comunitare la nivel local, cu preponderenţă în mediul rural. Bătrâneţea este asociată şi cu scăderea nivelului de trai ca urmare a cuantumului redus al pensiilor sau al unor venituri suplimentare (imposibil de realizat pentru cei cu capacitate redusă de muncă) şi acces scăzut la serviciile medicale.

6.6 Principalii indicatori privind protecţia persoanelor vârstnice – trimestrul 3 din anul 2018 (30.09.2018)

În judeţul Botoşani sunt servicii total insuficiente pentru persoanele vârstnice. Astfel, la data elaborării prezentei strategii există următoarea structură de servicii licenţiate pentru vârstnici:

- 1 cămin pentru persoane vârstnice în sistemul public (în subordinea Primăriei Truşeşti) şi 3 cămine pentru persoane vârstnice în sistemul privat (unul în comuna Răchiţi şi două în municipiul Botoşani) – conform Registrului Naţional al furnizorilor de servicii sociale. De asemenea, menţionăm faptul că în structura Primăriei Lunca funcţionează un Centru rezidenţial pentru persoane vârstnice cu 6 locuri aflat în prezent în curs de licenţiere.

În cadrul Primăriei Sulița există o rețea de îngrijire la domiciliu (aflată în curs de licențiere), iar în cadrul DAS Botoșani funcționează Centrul de Îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice dependente - Senior. DGASPC nu are în prezent servicii adresate persoanelor vârstnice.

În luna iunie 2018, DGASPC Botoşani a solicitat de la toate autorităţile locale din judeţul Botoşani o estimare a numărului de persoane vârstnice care ar necesita sprijin pentru desfăşurarea activităţilor de bază şi instrumentale ale vieţii zilnice, dar şi pentru a ne consulta în privinţa necesităţii dezvoltării serviciilor sociale destinate acestei categorii de persoane la nivelul DGASPC.

Din centralizarea şi analizarea datelor transmise s-au identificat următoarele situaţii:

- unităţi administrativ-teritoriale cu un număr mare de persoane vârstnice, respectiv: Primăria Hilişeu Horia – 200 persoane vârstnice, Primăria Răuseni -150 persoane vârstnice, Primăria Drăguşeni – 52 persoane vârstnice, Primăria Tudora – 60 persoane vârstnice, Primăria Vlăsineşti – 63 persoane vârstnice;

- unităţi administrativ-teritoriale care au un număr redus de persoane vârstnice, respectiv: Primăria Bucecea – 10 persoane vârstnice, Primăria Dorohoi – 40 persoane vârstnice, Primăria Bălușeni – 20 persoane vârstnice, Primăria Broscăuți – 10 persoane vârstnice, Primăria Călăraşi – 30 persoane vârstnice, Primăria Cristineşti - 20 persoane vârstnice, Primăria Frumuşica – 2 persoane vârstnice, Primăria Hlipiceni – 15 persoane vârstnice, Primăria Ibăneşti – 35 persoane vârstnice, Primăria Lunca -10 persoane vârstnice, Primăria Mihai Eminescu – 6 persoane vârstnice, Primăria Mihălăşeni – 35 persoane vârstnice, Primăria Mitoc – 2 persoane vârstnice, Primăria Prăjeni – 30 persoane vârstnice, Primăria Răchiți – 30 persoane vârstnice, Primăria Rădăuți Prut – 35 persoane vârstnice, Primăria Todireni – 20 persoane vârstnice, Primăria Truşeşti – 5 persoane vârstnice, Primăria Vârfu Câmpului – 20 persoane vârstnice, Primăria Vlădeni – 4 persoane vârstnice.

Precizăm că cele 914 persoane vârstnice din unităţile administrativ-teritoriale sunt persoane cu nevoi particulare datorită limitărilor fiziologice şi fragilităţii caracteristice fenomenului de îmbătrânire, în situaţii de vulnerabilitate care pentru a beneficia de o măsură de protecţie în sistem rezidenţial necesită o evaluare complexă conform Grilei naţionale de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice.

6.7 NEVOI PRIORITARE (2019 -2024)

a) Responsabilizarea şi implicarea comunităţilor locale în prevenirea instituţionalizării persoanelor vârstnice prin dezvoltarea serviciilor alternative

Justificare: lipsa serviciilor la nivel comunitar destinate vârstnicilor, în contextul în care cadrul legislativ - Legea 17/2000 republicată - desemnează clar competenţa autorităţilor locale.

Serviciile comunitare pentru persoanele vârstnice care se găsesc în situaţii de vulnerabilitate au în vedere: a) îngrijirea temporară sau permanentă la domiciliu; b) îngrijirea temporară sau permanentă într-un cămin pentru persoane vârstnice; c) îngrijirea în centre de zi, cluburi pentru vârstnici, case de îngrijire temporară, apartamente şi locuinţe sociale, precum şi altele asemenea

b) Evaluarea nevoilor persoanelor vârstnice şi atragerea unui medic specialist geriatru care să colaboreze pentru evaluarea medicală

Această nevoie este justificată de necesitatea elaborării unui plan concret de intervenţie pentru vârstnici în funcţie de încadrarea acestora în gradul de dependenţă dat de Grila de evaluare a nevoilor persoanelor vârstnice.

c) Înfiinţarea de centre rezidenţiale de îngrijire şi asistenţă pentru persoane vârstnice: cămine pentru persoane vârstnice, centre de tip respiro/centre de criză, locuinţe protejate pentru persoane vârstnice care să asigure servicii/activităţi de : îngrijire personală, supraveghere, cazare, îngrijire medicală, preparare şi servire hrană, terapii de recuperare, etc

Nevoia este justificată atât de numărul mare de persoane care necesită o astfel de asistenţă cât şi de lipsa centrelor de profil din sistemul rezidenţial.

d) **Înfiinţarea unor unităţi de îngrijire la domiciliu, centre de zi de socializare şi petrecere a timpului liber, centre de zi de asistenţă şi recuperare** – atât la nivel judeţean cât şi la nivelul comunităţilor locale; înfiinţarea de servicii pentru îngrijiri paleative ale persoanelor vârstnice.

e)Sensibilizarea opiniei publice în vederea combaterii marginalizării şi excluziunii sociale a persoanelor vârstnice

Nevoia justificată de atitudinea existentă la nivelul societăţii faţă de persoanele de vârsta a III-a; lipsa unor alternative de relaţionare, socializare;

f) Dezvoltarea parteneriatelor publice/private

Nevoia este justificată de necesitatea derulării de proiecte realizate în colaborare furnizori publici şi privaţi de servicii sociale şi care să vina în sprijinul persoanelor vârstnice.

g)Perfecţionarea profesională a specialiştilor implicaţi în domeniul protecţiei persoanelor vârstnice

Această nevoie este motivată de necesitatea creşterii calităţii serviciilor oferite şi a diversificării acestora.

h) **Schimburi de bune practici şi experienţă** cu instituţii din alte judeţe/state referitoare la serviciile specializate destinate persoanelor vârstnice.

Direcţii de acţiune[15] în domeniul îmbătrânirii active şi al protecţiei drepturilor sociale pentru o viaţă demnă:

- Promovarea dezvoltării unui sistem echitabil şi sustenabil de servicii sociale adresate persoanelor vârstnice dependente, cu accent pe asigurarea serviciilor de îngrijire de lungă durată acordate la domiciliu şi în sistem rezidenţial, precum şi prevenirea oricăror forme de abuz şi neglijenţă;

[15]Direcţiile de acţiune propuse sunt în concordanţă cu:„Analiza în domeniul protecţiei drepturilor sociale/demografie şi îmbătrânire activă pentru programarea Fondurilor Europene 2014-2020" MMFPSPV (2013); Programul de Guvernare 2013-2016

- Protecţia multidimensională a drepturilor sociale ale vârstnicilor în scopul creşterii calităţii vieţii şi creării unui mediu de viaţă adaptat nevoilor acestora, asigurării independenţei şi demnităţii acestora;
- Crearea de oportunităţi pentru implicarea persoanelor vârstnice în activităţi sociale, culturale şi civice ale comunităţii;
- Dezvoltarea unei culturi pro-active şi participative în rândul populaţiei vârstnice după pensionare, prin implicarea acestora în activităţi de economie socială şi de voluntariat;
- Promovarea şi sprijinirea comportamentelor demografice de tip pozitiv, orientate către creşterea şi dezvoltarea familiei şi a comunităţii, inclusiv prin antrenarea şi folosirea experienţei şi abilităţilor vârstnicilor;
- Facilitarea participării economice a vârstnicilor prin menţinerea acestora pe piaţa muncii cât mai mult timp posibil şi încurajarea accesului la forme de educaţie şi formare profesională, inclusiv la programe de învăţare pe tot parcursul vieţii, adaptate nevoilor şi posibilităţilor acestora;
- Încurajarea ocupării în forme atipice, alternative, inclusiv şi mai ales prin sprijinirea ocupării gospodăreşti şi a celei artizanale;
- Sprijinirea unei iniţiative integrate de evaluare şi monitorizare a problematicii vârstnicilor şi îmbătrânirii active (Mapping Old Age and Active Ageing).

6.8 OBIECTIVE GENERALE ŞI OBIECTIVE OPERAŢIONALE

<u>Obiectivul general nr. 1:</u> Creşterea calităţii vieţii persoanelor vârstnice şi asigurarea condiţiilor pentru îmbătrânirea activă şi o viaţă demnă

Obiectivul operaţional 1.1: **Asigurarea accesului persoanelor vârstnice la servicii sociale, medicale, de ocupare, de educaţie – pe tot parcursul vieţii**

Activităţi O 1.1.

- Implicarea autorităţilor locale în facilitarea accesului persoanelor vârstnice la sistemul de servicii sociale şi de sănătate;
- Dezvoltarea parteneriatului local între autoritatea publică locală, medicul de familie, alţi furnizori privaţi şi publici de servicii medicale cu scopul de a îmbunătăţi accesul persoanelor vârstnice la servicii de calitate
- Suport acordat vârstnicilor vulnerabili în accesarea sistemului de beneficii sociale şi a programelor guvernamentale pentru îmbunătăţirea propriei situaţii economice.

Obiectivul operaţional 1.2: **Promovarea implicării şi participării persoanelor vârstnice la viaţa comunităţii**

Activităţi O 1.2.

- Crearea de oportunităţi pentru implicarea persoanelor vârstnice în activităţi sociale, culturale şi civice; dezvoltarea în comunităţile locale a unor servicii locale tip "Clubul pensionarilor";

- Dezvoltarea unei culturi pro-active și participative în rândul populației vârstnice după pensionare, prin implicarea acestora în activități inter-generaționale, de economie socială și de voluntariat;
- Încurajarea ocupării în forme atipice, alternative, inclusiv și mai ales prin sprijinirea ocupării gospodărești și a celei artizanale;
- Organizarea de campanii publice locale de informare și mediatizare privind consecințele îmbătrânirii pentru sensibilizarea publicului larg și pentru valorizarea rolului persoanelor vârstnice în societate și familie;
- Facilitarea implicării de către autoritățile publice locale a persoanelor vârstnice în luarea deciziilor cu privire la acțiunile și măsurile care le sunt destinate.

<u>Obiectivul general nr. 2:</u> Dezvoltarea unui sistem coerent, echitabil și sustenabil de servicii sociale adresate persoanelor vârstnice

Obiectivul operațional 2.1: **Întărirea capacității autorităților publice locale de a furniza servicii comunitare integrate persoanelor vârstnice**

Activitatea O 2.1.

- Crearea/înființarea unei structuri destinată asistenței și protecției persoanelor vârstnice la nivelul autorităților publice locale;
- Dezvoltarea și implementarea unui sistem funcțional și eficient - local și județean – de evaluare și monitorizare a respectării drepturilor persoanelor vârstnice;
- Implicarea autorităților publice locale în activarea resurselor comunitare (valorizarea instituțiilor de cult, a medicilor de familie, a ONG –urilor locale, sindicatul pensionarilor, etc), dezvoltarea de parteneriate și colaborări interinstituționale în scopul îmbunătățirii calității vieții persoanelor vârstnice;
- Profesionalizarea resurselor umane, a specialiștilor care activează în domeniul serviciilor adresate persoanelor vârstnice.

***Obiectivul operațional 2.2*: Înființarea, dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale de îngrijire și protecție a persoanelor vârstnice**

Utilizarea unor oportunități de finanțare din fonduri structurale/programe de interes național/alte finanțări pentru:

- înființarea de centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice: cămine pentru persoane vârstnice, centre de tip respiro/centre de criză, locuințe protejate pentru persoane vârstnice; centre pentru îngrijiri paleative a persoanelor vârstnice;
- înființarea de unități de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice;
- Înființarea de centre de zi de socializare și petrecere a timpului liber, centre de zi de asistență și recuperare – atât la nivel județean cât și la nivelul comunităților locale;
- dezvoltarea unui set de servicii comprehensive, socio-medicale pentru prevenirea precoce, tratamentul și îngrijirea persoanelor vârstnice cu afecțiuni psihiatrice;
- sprijinirea unei inițiative integrate de evaluare și monitorizare a problematicii vârstnicilor și îmbătrânirii active (*Mapping Old Age and Active Ageing*).

***Obiectivul operațional 2.3*: Monitorizarea calității serviciilor sociale furnizate persoanelor vârstnice**

- elaborarea şi implementarea unei metodologii de raportare şi monitorizare a furnizorilor publici şi privaţi de servicii sociale destinate persoanelor vârstnice cu grade diferite de dependenţă şi autonomie personală, a respectării standardelor de calitate, etc.;
- întărirea controlului instituţiilor publice care au acest rol în privinţa respectării standardelor minime de calitate şi protecţia persoanelor vârstnice împotriva abuzurilor, violenţei, relelor tratamente.

7. RISCURI ŞI IPOTEZE ÎN IMPLEMENTAREA STRATEGIEI

Situaţia socio-economică existentă, la nivel macroeconomic, generează unele riscuri care influenţează evoluţia problematicii protecţiei copilului şi a familiei în situaţie de risc:

- scăderea nivelului de trai şi creşterea nivelului de sărăcie al populaţiei cu focus pe populaţia din mediul rural;
- creşterea ratei şomajului, lipsa locurilor de muncă;
- numărul mare de familii cu venit redus şi cu locuinţe improprii;
- creşterea migraţiei părinţilor în scopul de a identifica un loc de muncă;
- numărul mare de familii monoparentale, mame minore şi de familii dezorganizate;
- familii cu probleme de interrelaţionare, cu internalizarea unor valori ce expun copiii la abuzuri şi violenţe, cu nivel de educaţie scăzut, consum excesiv de alcool;
- izolare şi marginalizare socială;
- dependenţa unor categorii de persoane, de sistemul de sprijin şi prestaţii/beneficii sociale.

Alte elemente cu influenţe negative:

- carenţe şi neconcordanţe în sistemul legislativ;
- carenţe în sistemul sanitar (număr mare de persoane fără medic de familie, carenţe în asistenţa medicală de specialitate, accesibilitate redusă la medicamente compensate şi la alte servicii de specialitate, etc);
- neadecvări în sistemul de învăţământ (sistem inadecvat cerinţelor socio-economice, lipsa pregătirii socio-profesionale a copiilor şi tinerilor în concordanţă cu piaţa muncii, lipsa şcolilor de meserii şi a şcolilor profesionale, etc);
- implicare redusă a societăţii civile în problematica grupurilor vulnerabile, număr redus de organizaţii nonguvernamentale care activează în judeţul Botoşani în domeniul protecţiei şi promovării drepturilor copilului, resurse limitate;
- mentalităţi şi practici învechite;
- probleme de finanţare a serviciilor şi a activităţilor în domeniul protecţiei drepturilor copilului;
- lipsa partenerilor la finanţarea proiectelor; respingerea cererilor de finanţare.
- rezistenţa la schimbare a personalului din centrele de plasament clasice;
- insucces în reintegrarea copiilor în familia naturală din cauza dezinteresului părinţilor faţă de soarta copiilor, precum eschivarea de responsabilităţile părinteşti;
- insucces în derularea campaniilor de sensibilizare a opiniei publice;
- percepţiile societăţii civile şi reacţia la reformă;
- dificultăţi întâmpinate în adaptarea copiilor la modul de viaţa de tip familial;
- identificarea locaţiilor pentru noile servicii;

- interesul scăzut al autorităților locale în rezolvarea problemelor persoanelor din comunitate; lipsa unei experienţe în implicarea comunității, a mediului de afaceri şi cetăţenilor în acţiuni sociale, de binefacere;
- sistemul actual de salarizare care facilitează migraţia către alte domenii de activitate;
- lipsa resurselor umane specializate în mediul rural; lipsa de activitate operațională și constantă a Consiliului Comunitar Consultativ;
- serviciile sociale sunt concentrate în jurul municipiilor şi a oraşelor şi nu ajung la beneficiarii din mediul rural;
- serviciile de prevenire şi intervenție timpurie nu sunt dezvoltate și finanțate, conform nevoilor;
- neimplicarea în parteneriat activ a celor trei sisteme: social, medical şi educaţional care conduc la dezvoltarea armonioasă a copilului;
- lipsa unui sistem coerent de formare profesională continuă şi insuficienta ofertă pe piaţă, în acest domeniu;
- lipsa fondurilor pentru susţinerea activităţilor de prevenire şi sprijin a copiilor/familiilor în situaţie de risc din cadrul comunităţilor locale;
- blocarea angajărilor în domeniul bugetar;
- neacceptarea proiectelor depuse către finanțare.

8. IMPLEMENTARE, MONITORIZARE, FINANȚARE

Implementarea măsurilor stabilite în cadrul Strategiei impune un proces de planificare anuală bazat pe obiectivele generale şi nevoile locale, precum şi pe resursele materiale, financiare şi umane disponibile.

Activităţile necesare pentru realizarea obiectivelor operaţionale, precum şi planificarea acestora vor fi sintetizate în Planurile anuale de acţiune întocmite în conformitate cu prevederile[16] *Legii Asistenţei Sociale 292/2011* respectiv în conformitate cu *Ordinul ministrului muncii și justiției sociale nr. 1086/2018.*

Astfel, planurile anuale de acţiune privind serviciile sociale vor cuprinde date detaliate privind numărul şi categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente, serviciile sociale propuse pentru a fi înfiinţate, programul de contractare a serviciilor din fonduri publice, bugetul estimat şi sursele de finanţare.

Planurile anuale de acţiune privind serviciile sociale se elaborează de către autorităţile administraţiei publice locale, în conformitate cu obiectivele şi direcţiile de acţiune prevăzute în Strategia locală dar şi in acord cu *Strategia județeană de dezvoltare a serviciilor sociale.*

Monitorizarea şi evaluarea implementării Strategiei reprezintă activităţi de maximă importanţă care pot determina revizuirea prezentei strategii şi redefinirea unora dintre măsuri, în funcţie de contextul social la nivelul comunităţilor, de evoluţia nevoilor beneficiarilor şi a numărului acestora, de alte modificări legislative în domeniu, de oportunități noi de finanțare..

---

[16] Art.112(...) (3) *În domeniul organizării, administrării şi acordării serviciilor sociale, autorităţile administraţiei publice locale au următoarele atribuţii principale: b) în urma consultării furnizorilor publici şi privaţi, a asociaţiilor profesionale şi a organizaţiilor reprezentative ale beneficiarilor elaborează planurile anuale de acţiune privind serviciile sociale administrate şi finanţate din bugetul consiliului judeţean/consiliului local/Consiliului General al Municipiului Bucureşti, care cuprind date detaliate privind numărul şi categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente, serviciile sociale propuse pentru a fi înfiinţate, programul de contractare a serviciilor din fonduri publice, bugetul estimat şi sursele de finanţare;*

Având în vedere complexitatea intervenţiilor planificate, pentru realizarea activităţilor se au în vedere mai multe surse de finanţare:

- bugetul de stat – sume defalcate pentru asistenţa socială conform Legii bugetului (servicii pentru copil şi familie şi servicii pentru persoane cu dizabilităţi);

- bugetul Consiliului Judeţean Botoşani;

- bugetele locale ale municipiilor, oraşelor şi comunelor din judeţ;

- fonduri nerambursabile (fonduri structurale, fonduri din programe de interes naţional sau alte programe cu finanţare nerambursabilă);

- donaţii, sponsorizări sau alte contribuţii din partea persoanelor fizice sau juridice,

- autofinanţare prin dezvoltare de programe de economie socială prin care să fie produse bunuri şi servicii pentru piaţa economică.

DIRECTOR EXECUTIV ,
Doina NACU – MANOLE

CONSILIUL JUDEŢEAN BOTOŞANI
DIRECŢIA GENERALĂ DE ASISTENŢĂ SOCIALĂ ŞI PROTECŢIA COPILULUI
ROMÂNIA

Şef Birou Programe, Strategii, Monitorizare,
Parteneriate şi coordonare APL,
Lăcrămioara Radu

DIRECTOR EXECUTIV ADJUNCT,
Valentin – Alexandru COLBU

ROMANIA
2
CONSILIUL JUDEŢEAN
JUDEŢUL BOTOŞANI

ANEXA 1

PLAN OPERAȚIONAL PENTRU IMPLEMENTAREA STRATEGIEI JUDEȚENE DE DEZVOLTARE A SERVICIILOR SOCIALE PENTRU PERIOADA 2019-2024

COMPONENTA – PROTECȚIA ȘI PROMOVAREA DREPTURILOR COPILULUI

Domeniul principal de interes : Protecţia şi promovarea drepturilor copilului

I. Întărirea rolului familiei pentru creşterea, îngrijirea şi educarea copiilor; îmbunătățirea accesului tuturor copiilor la servicii de calitate

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi/Responsabili	Parteneri	Termene și surse de finanțare	Indicatori/Rezultate
1. **Creşterea gradului de educaţie a părinţilor şi adolescenţilor cu privire la valorile familiale, a responsabilităţilor parentale şi a noii viziuni referitoare la protecţia drepturilor copilului în familie care să determine o creştere a calităţii serviciilor sociale destinate copiilor**	- creşterea capacităţii serviciilor publice de asistenţă socială pentru acordarea de servicii; acreditarea furnizorilor publici – SPAS şi licenţierea serviciilor create; - elaborarea unor proceduri pentru abordarea integrată a intervenţiilor atât la nivel comunitar cât şi la nivel judeţean; - revizuirea şi implementarea procedurilor de lucru operaţionale ale Centrului de consiliere şi sprijin pentru părinţi şi copii în scopul oferirii de servicii de calitate copiilor şi părinţilor; - elaborarea şi implementarea procedurilor de lucru în cadrul în cadrul Programului „Şcoala Părinţilor" care se va derula la Centrul de consiliere şi sprijin pentru părinţi şi copii din	DGASPC Botoşani	Inspectoratul Şcolar Judeţean Botoşani (ISJ) Casa Corpului Didactic Botoşani (CCD) Centrul Judeţean de Resurse şi Asistenţă Educaţională Botoşani (CJRAE) ONG-uri Direcţia de Sănătate Publică Botoşani (DSP) Cabinete Medicale Individuale	2019-2024 Bugete instituţionale	Existența și utilizarea unor proceduri pentru abordarea integrată a intervențiilor atât la nivel comunitar cât și la nivel județean; Nr. de protocoale de colaborare între DGASPC, unitățile școlare, centrele și cabinetele de asistență psihopedagogică, cabinete medicale individuale, ONG –uri, parohii/protopopiat Nr. de activități realizate în cadru programului „Școala Părinților„

	cadrul DGASPC Botoşani, în colaborare cu centrele şi cabinetele de asistenţă psihopedagogică de la nivelul unităţilor de învăţământ; - realizarea de activităţi de tipul: o educaţie pentru sănătate, educaţie sexuală şi planning familial; o îmbunătăţirea şi dezvoltarea deprinderilor parentale de creştere, îngrijire şi educare a copilului în vederea prevenirii abandonului şi a altor forme de violenţă asupra copilului; o organizarea de grupuri de suport pentru minorele gravide şi tinerele mame/mame minore; o consiliere premaritală pentru cei aflaţi la vârsta minimă legală pentru căsătorie şi care doresc să se căsătorească; o informarea familiei privind efectele instituţionalizării asupra dezvoltării copilului (consiliere, organizarea de vizite împreună cu părinţii în unităţile rezidenţiale);		Protopopiatul Botoşani		

	○ informarea părinților cu privire la efectele plecării la muncă în străinătate, precum și efectele divorțului asupra dezvoltării copilului; - implementarea programului de consiliere psiho-socială pentru copii/mame minore şi părinţi care fac parte din grupul ţintă al serviciilor de prevenire a separării copilului de familie, la solicitarea acestora/autorităților locale/unități sanitare;				
1.2. **Accesibilizarea serviciilor destinate consolidării sistemului familial în vederea asigurării unei dezvoltări armonioase a copilului**	- diseminarea rezultatelor și promovarea exemplelor de bună practică din cadrul programului „Școala Părinților„ în vederea dezvoltării acestui tip de serviciu la nivelul comunităților locale; - coordonarea prin acordarea de sprijin metodologic autorităților locale pentru preluarea modelului „Școala Părinților„ și implementarea acestuia la nivel local; - dezvoltarea de către autoritățile locale a unor servicii de tipul Centre/compartimente locale de consiliere și sprijin pentru părinți și copii în cadrul cărora se vor desfășura activități specifice programului „Școala Părinților„	DGASPC Botoşani Autorități publice locale	Autorități publice locale ONG-uri Consiliul Comunitar Consultativ (CCC)	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr de Autorități Publice locale care beneficiază de informare și modele de bună practică; Numărul de centre/compartimente de consiliere şi sprijin pentru părinţi şi copii înfiinţate Numărul de activităţi desfăşurate în cadrul programului „Şcoala Părinţilor” din cadrul centrelor/ compartimentelor nou înfiinţate Numărul persoanelor participante la activități:

	- continuarea implementării programului „Şcoala Părinţilor" în toate centrele/ compartimentele de consiliere pentru copii şi părinţi, centrul maternal, centrele de zi etc. - dezvoltarea unor strategii integrate, care să îmbine sprijinul acordat părinților în vederea facilitării accesului pe piața muncii cu servicii pentru copil și familie, în scopul menținerii unității familiale;				
1.3. **Creșterea gradului de cunoaștere și de conștientizare de către copii și familiile acestora a drepturilor și responsabilităților lor și a serviciilor pe care aceștia le pot accesa**	- promovarea drepturilor copilului și a responsabilităților părintești pentru asigurarea unui mediu familial securizant de creștere, îngrijire și educare; - dezvoltarea de parteneriate cu instituțiile publice și private în vederea promovării și susținerii campaniilor/programelor/activităţilor de informare – educare – comunicare (cu privire la drepturile copilului), desfăşurate de fiecare instituţie responsabilă în parte; - informarea părinţilor /reprezentanţilor legali ai copilului cu privire la legislaţia din domeniul protecţiei copilului şi la serviciile existente pentru copii; - realizarea unor întâlniri de lucru cu reţelele comunitare de la nivelul uni-	DGASPC Botoșani ISJ Botoșani Autorități publice locale	ONG-uri Mass-media Reţeaua comunitară	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de campanii desfăşurate Nr. de activități din cadrul campaniilor Nr. de parteneriate cu instituțiile publice și private în vederea promovării și susținerii campaniilor/programelor/activităţilor de informare – educare – comunicare (cu privire la drepturile copilului) Rapoartele de activitate pentru activităţile desfăşurate Nr. de materiale informative realizate/diseminate

	tăților administrativ teritoriale în vederea elaborării unor materiale informative pentru copii cu privire la drepturile şi responsabilităţile acestora şi modalităţile de a sesiza încălcarea/nerespectarea acestora; diseminarea materialelor cu sprijinul reţelelor comunitare, în special în mediul rural; - consilierea psiho-socială a părinţilor şi copiilor care solicită sprijin sau a celor identificaţi în teren cărora li s-a încălcat un drept fundamental, în vederea cunoaşterii şi respectării drepturilor copilului în conformitate cu prevederile legale în vigoare				
1.4. **Promovarea dreptului fiecărui copil la o familie care să-i asigure creșterea și dezvoltarea sa armonioasă**	- derularea unor campanii/acțiuni de informare a populaţiei cu privire la adopţia naţională, respectiv asupra modificărilor legislative care au apărut în procedura adopției; - susținerea de acțiuni de promovare a adopțiilor pentru copiii greu adoptabili (copii de vârstă mare, copii cu nevoi speciale, copii de altă etnie decât etnia română); - identificarea familiilor potenţial adoptatoare care să vină în întâmpinarea nevoilor copilului adoptabil şi să acţioneze în interesul acestuia şi monitorizarea	DGASPC Botoşani	ONG –uri Mass -media Instanțele de judecată	2019-2024 Bugete instituționale	Număr de campanii/acțiuni Număr de acțiuni ce vizează copiii greu adoptabili Număr de familii potenţial adoptatoare identificate Număr de copii cu situaţia juridică clarificată în scopul adopţiei

	familiilor care au adoptat, perioada legală după încheierea adopției; - deschiderea procedurii de adopție pentru copiii din sistemul de protecție a copilului care nu au posibilitatea reintegrării/integrării in familia naturală sau extinsă; - evaluarea și pregătirea familiilor/persoanelor care solicită obținerea atestatului de familie/persoană aptă să adopte;				

2. Promovarea şi respectarea drepturilor şi libertăţilor civile ale copiilor

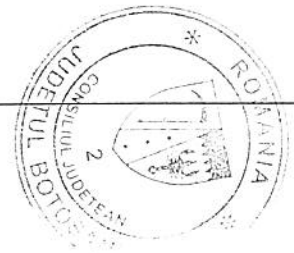
Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termene şi surse de finanțare	Indicatori/Rezultate
2.1. **Promovarea și asigurarea dreptului copilului separat de părinți de a avea legături directe cu aceștia și alte persoane față de care a dezvoltat legături de atașament. Dezvoltarea unor măsuri specifice de suport**	- asigurarea suportului psiho-emoțional pentru copilul separat temporar de părinți în vederea adaptării la noul mediu de creștere și îngrijire, precum și pentru pregătirea reintegrării familiale, sociale ori socio-profesionale;	DGASPC Botoşani ONG-uri care au copii în plasament	Serviciile publice de asistență socială (SPAS) ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Toți copiii separați temporar de părinți beneficiază de suport psiho-emițional Nr. de copii reintegrați în familie
	- dezvoltarea unor programe de consiliere a părinților și a altor membri de familie de interes pentru copil, privind importanța menținerii relațiilor personale cu copilul și asigurarea	DGASPC Botoşani ONG-uri care au copii în plasament	SPAS-uri CCC-uri ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de părinți/membri de familie consiliați în scopul menținerii legăturilor personale cu copilul

	suportului pentru revenirea copilului în cadrul sistemului familial;	APL- uri			
	-facilitarea contactelor directe şi indirecte ale copilului separat temporar de părinţii săi, cu aceştia şi alte rude sau persoane faţă de care copilul a dezvoltat legături de ataşament;	DGASPC Botoşani ONG-uri care au copii în plasament APL- uri	SPAS-uri CCC-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de vizite sau alte forme de menținere a legăturilor cu copilul, efectuate de membrii familiilor copiilor separați temporar.
	- organizarea de întâlniri cu membrii consiliilor comunitare consultative şi cu alţi actori comunitari (primari, secretari, asistenţi sociali, asistenți medicali comunitari, etc), având ca temă de dezbatere rolul serviciilor comunitare pentru prevenirea separării copilului de familie, a importanţei deosebite pe care o are intervenţia timpurie dar şi pentru reintegrarea copiilor separați temporar de părinți.	DGASPC Botoşani SPAS -uri	APL-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de întâlniri realizate cu membrii CCC
2.2 **Promovarea importanței menținerii legăturilor personale cu copilul în situația copilului ai căror părinți sunt plecați în străinătate, sunt separați sau se află în divorț/au divorțat**	- dezvoltarea de programe de consiliere pentru părinții care nu se înțeleg cu privire la modalitățile de exercitare a drepturilor și obligațiilor, precum și la modalitățile de menținere a legăturilor personale cu copilul, în scopul diminuării consecințelor negative asupra dezvoltării psiho-emoționale a acestuia	DGASPC Botoşani SPAS -uri	CCC-uri ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale	Nr de programe de consiliere pentru părinți
	- asigurarea suportului psiho-emoțional pentru copiii ai căror părinți sunt separați, în divorț sau au divorțat a acestuia;	DGASPC Botoşani SPAS-uri	APL-uri CCC-uri CJRAE Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de copii/părinți care beneficiază de programe de consiliere / suport
2.3. **Diminuarea impactului asupra copiilor urmare plecă-**	- informarea/îndrumarea/consilierea părinților care intenționează să plece la muncă în străinătate cu privire la	SPAS-uri DGASPC Botoşani	ONG-uri CCC-uri	2019-2024 Bugete in-	Fișă privind situația copiilor cu părinți plecați în străină-

rii la muncă în străinătate a părinților, precum și sprijinirea copiilor remigranți	drepturile şi obligaţiile acestora, conform legislaţiei în domeniul protecţiei copilului şi orientarea acestora către Compartimente de asistenţă socială / Serviciile de asistență socială de la nivelul primăriilor;	ISJ Botoșani	CJRAE Botoșani	stituționale	tate
	- dezvoltarea unor programe personalizate de consiliere şi suport pentru copii cu părinţi plecaţi la muncă în străinătate; acordarea de servicii specifice de consiliere psiho-socială copiilor cu părinți migranți și familiilor de îngrijire;	SPAS-uri DGASPC Botoșani ISJ Botoșani	ONG-uri CCC-uri CJRAE Botoșani	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de copii/familii care beneficiază de servicii de consiliere
	- crearea unei proceduri de lucru privind colaborarea interinstituțională ISJ - CJRAE –SPAS - DGASPC în vederea identificării și raportării cazurilor de copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, precum și în vederea evaluării și monitorizării situației acestora;	APL-uri	DGASPC Botoșani ONG-uri ISJ Botoșani CJRAE Botoşani DSP Botoșani	2019-2024 Bugete instituționale	Procedura de lucru privind colaborarea interinstituțională ISJ - CJRAE –SPAS - DGASPC
	- înființarea de servicii comunitare pentru copiii ai căror părinți sunt plecați în străinătate (centre de zi, programe de consiliere, centre after-school, etc); - dezvoltarea de servicii specifice, adaptate nevoilor individuale, pentru sprijinirea reintegrării copiilor remigranți	SPAS-uri DGASPC Botoșani ISJ Botoșani	ONG-uri CJRAE Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. centrelor de zi nou înființate (sau a altor servicii comunitare, în funcție de nevoi) Nr. de copii remigranți incluși în programe specifice Nr de servicii specifice pentru reintegrarea copiilor remigranți
2.4. **Reducerea**	- realizarea unui sistem de raportare	DGASPC Botoșani	DSP Boto-	2019-2024	Raportul județean realizat în

semnificativă a numărului de copii fără acte de identitate	a cazurilor de copii fără acte de identitate din comunităţi, precum şi a comunităţilor cu risc de a exista copii fără acte de identitate;	APL-uri	şani/Unităţi sanitare Serviciul Judeţean de Evidenţă Informatizată a Persoanei ISJ Botoşani	Bugete instituţionale	baza rapoartelor comunităţilor întocmite în acest sens
	- monitorizarea comunităţilor la nivelul cărora au fost identificate cazuri de copii fără acte de identitate şi intervenţia în toate situaţiile în care se încalcă dreptul la identitate;	DGASPC Botoşani APL-uri	DSP ISJ Botoşani SPAS-uri CCC-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Scăderea nr. de copii fără acte de identitate
2.5. **Creşterea gradului de cunoaştere în rândul populaţiei a drepturilor şi libertăţilor civile ale copiilor privind: libertatea de exprimare, libera asociere şi participare la viaţa comunitară, depunerea de plângeri şi solicitarea de informaţii, protejarea imaginii publice şi a vieţii intime, menţinerea specificului etnic şi cultural, precum şi interzicerea**	- elaborarea şi diseminarea unor materiale informative pentru copii cu privire la drepturile civile şi modalităţile de a sesiza încălcarea acestora; - realizarea unor programe/campanii de informare şi conştientizare a populaţiei cu privire la drepturile copilului şi mijloace de sesizare ale situaţiilor de încălcare a acestora;	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani APL-uri	ONG-uri Consiliul Judeţean al Elevilor CCC-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Numărul de materiale informative diseminate Informaţiile sunt simple şi uşor de reţinut
	- realizarea de programe şi activităţi specifice în unităţile de învăţământ privind eliminarea violenţei în şcoală şi a pedepselor umilitoare din partea cadrelor didactice;	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	ONG-uri Consiliul Judeţean al Elevilor CCC-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de programe/campanii/activităţi realizate
	-accesibilizarea participării copiilor la luarea deciziilor ce îi privesc (Consiliul copiilor); - informarea/consilierea copiilor şi reprezentanţilor legali ai acestora cu	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	ONG-uri Consiliul Judeţean al Elevilor	2019-2024 Bugete instituţionale	Programul de activitate al Consiliul Judeţean al Elevilor Nr de copii informaţi în

pedepselor fizice și a altor tratamente umilitoare și degradante.	privire la formele şi activităţile concrete prin care copiii pot participa la procesul de luare a deciziilor care îi privesc – respectarea opiniei copilului în context familial/şcolar/social şi instituţional; - realizarea unor activităţi de informare a copiilor, în cadrul şedinţelor de consiliere, cu privire la drepturile şi responsabilităţile acestora, modalităţi de a sesiza încălcarea/nerespectarea drepturilor copilului;		CCC-uri		cadrul şedinţelor de consiliere
2.6. **Promovarea șanselor egale și nediscriminarea în scopul reducerii inegalităților în rândul copiilor**	- realizarea de acțiuni de consultare a copiilor proveniți din medii defavorizate, inclusiv copii de etnie romă , copii cu dizabilități și sprijinirea implicării acestora în structurile participative (Consiliul copiilor);	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani ONG-uri	APL Mass-media Consiliul Judeţean al Elevilor CCC-uri	2014-2020 Bugete instituționale	Nr. de copii din medii defavorizate implicați în structuri participative
	- derularea de programe/campanii de sensibilizare în vederea eliminării atitudinilor discriminatorii cu privire la copiii proveniți din medii defavorizate sau comunități de romi;	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani ONG-uri	APL Mass-media Consiliul Judeţean al Elevilor CCC-uri Grupul de lucru mixt pentru rromi	2014-2020 Bugete instituționale	Impactul programelor/ campaniilor realizate în scopul eliminării discriminărilor

3. Creşterea accesului la serviciile de sănătate şi de promovare a sănătăţii şi bunăstării copiilor

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termene si surse de finanţare	Indicatori/Rezultate
3.1. **Creşterea accesului copiilor cu handicap la serviciile de recuperare/reabilitare**	-dezvoltarea şi diversificarea serviciilor de recuperare/reabilitare pentru copilul cu handicap, cu HIV/SIDA, boli cronice grave/terminale (servicii specializate de zi, servicii de respiro, centre tip hospice şi alte servicii de tip paleativ, asistenţi maternali specializaţi, servicii mobile de recuperare/reabilitare la domiciliu, centre de dezvoltare pentru intervenţia precoce etc.) – în funcţie de nevoile specifice ale comunităţilor;	APL - uri DGASPC Botoşani DSP Botoşani	Cabinete medicale individuale ONG-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Numărul de copii cu nevoi speciale care beneficiază de servicii de recuperare/ reabilitare, funcţie de nevoile lor

	- crearea de noi centre de zi si de recuperare pentru copii cu dizabilități în comunități în funcție de nevoile specifice ale comunităţilor (atât în mediu urban cât și în mediul rural); - înființarea *echipelor mobile* pentru a oferi servicii integrate copiilor cu dizabilități (care să asigure recuperarea copilului, coerența programelor de intervenție copil –familie-școală – comunitate – servicii pentru copii); - înființarea /dezvoltarea Centrelor de respiro respectiv Centrelor resursă pentru părinții copiilor cu dizabilități;	APL- uri DGASPC Botoșani	ONG-uri SPAS-uri Alți finanțatori	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Numărul de centre de zi si de recuperare pentru copii cu dizabilități în comunități în funcţie de nevoile specifice ale comunităţilor Numărul de *echipelor mobile* pentru a oferi servicii integrate copiilor cu dizabilități Numărul Centrelor de respiro respectiv Centrelor resursă pentru părinții copiilor cu dizabilități;
	- dezvoltarea de servicii integrate (MEDICAL –SOCIAL EDUCAŢIONAL -OCUPARE) la nivelul comunităților locale sau la nivelul unor grupuri (asociaţii) de comunităţi locale, în funcţie de nevoile identificate prin strategii si planuri de acţiuni locale;	APL-uri GAL -uri	DGASPC Botoșani ONG-uri DSP Botoșani ISJ Botoșani	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de servicii comunitare integrate create la nivelul comunităților locale Nr. de proiecte accesate de către APL –uri in scopul dezvoltării serviciilor integrate
3.2. **Creșterea calității serviciilor de îngrijire, recuperare și reabilitare, educație**	- realizarea şi derularea unor programe de formare a personalului specializat precum şi a celorlalte categorii de persoane care îngrijesc copilul	DSP Botoșani Colegiul Medicilor Botoșani	ONG-uri acreditate ca furnizori de formare profesională	2019-2024 Bugete instituți-	Numărul de părinţi/asistenţi personali/tutori/asistenţi maternali care efectuează cursurile de formare

pentru copilul cu handicap.	cu handicap (părinți, tutori, asistenți personali, asistenți maternali, etc.) privind metode și tehnici de lucru specifice recuperării/reabilitării copilului, adaptate nevoilor acestuia; - inițierea unor programe de instruire, formare profesională a medicilor privind abordarea/intervenția medicală a copiilor cu dizabilități (cu prioritate pentru medicii de familie și medicii stomatologi); - promovarea unor cursuri de educație pentru sănătate (adresate adolescenților, părinților care au copii cu dizabilități, salariaților din servicii sociale pentru copii cu dizabilități); - dezvoltarea programelor de împuternicire a părinților care au copii cu dizabilități, inclusiv susținerea dezvoltării organizaționale a asociațiilor de părinți.	DGASPC Botoșani ONG -uri	SPAS-uri Cabinete medicale individuale	onale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Numărul de programe de instruire, formare profesională a medicilor privind abordarea/intervenția medicală a copiilor cu dizabilități Numărul de organizații ale părinților copiilor cu dizabilități
3.3. **Reducerea numărului de copii cu boli cronice/ dizabilități ca urmare a comportamentelor neglijente ale părinților**	- realizarea de campanii de informare a populației privind importanța adoptării unui stil de viață sănătos (alimentație, igienă, consum de alcool/droguri/alte substanțe, etc.), sănătatea reproducerii, importanța și mijloace de prevenire a infectării cu HIV/SIDA și alte boli cu transmitere sexuală, etc	DSP Botoșani DGASPC Botoșani APL -uri Agenția Județeană Antidrog Botoșani	ONG-uri Cabinete medicale individuale	2019-2024 Bugete instituționale	Numărul de campanii de informare a populației privind importanța adoptării unui stil de viață sănătos

	- informarea şi consilierea adolescenţilor cu privire la riscurile începerii vieţii sexuale precoce (sarcini nedorite, B.T.S., HIV, folosirea metodelor contraceptive, riscuri în cazul avortului)	DSP Botoşani DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	Unităţi şcolare CJRAE Botoşani Cabinete medicale individuale	2019-2024 Bugete instituţionale	Numărul de adolescenţi informaţi cu privire la riscurile începerii vieţii sexuale precoce
	- promovarea unor acţiuni comunitare pentru conştientizare de către copii şi părinţii acestora cu privire la asigurarea unui mod de viaţă sănătos, o igienă personală adecvată; realizarea şi distribuirea unor materiale informative	DSP Botoşani APL -uri	SPAS –urile Asistenţii medicali comunitari /Mediatorii sanitari	2019-2024 Bugete instituţionale	Numărul de acţiuni comunitare pentru conştientizare
	- derularea de activităţi de susţinere a educaţiei pentru sănătate, de promovare a importanţei planificării familiale şi a educaţiei sexuale pentru familie şi comunitate;	DSP Botoşani DGASPC Botoşani SPAS-uri	ONG-uri Cabinete medicale individuale	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de beneficiari ai programelor de educaţie parentală
	- realizarea de programe de consiliere şi educaţie pentru mamele minore şi familiile acestora;	DSP Botoşani DGASPC Botoşani SPAS-uri	ONG-uri Cabinete medicale individuale	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de mame minore incluse în programe de consiliere şi educaţie parentală
	-extinderea serviciilor medicale primare comunitare (colaborarea în echipă pluridisciplinară a asistentului medical comunitar cu asistentul/referentul social respectiv cu mediatorul sanitar/ şcolar, asistentul medical şcolar); Pregătirea asistenţilor sociali de la nivelul SPAS/persoanelor cu atribuţii de	DSP Botoşani APL -uri	Cabinete medicale individuale ONG-uri	2019-2024 Bugete instituţionale Surse de finanţare nerambursabile	Nr. de servicii medicale primare nou înfiinţate Numărul de asistenţilor sociali de la nivelul SPAS/persoanelor cu atribuţii de asistenţă socială si a asistenţilor medicali comunitari în vederea identificării şi sprijinirii gravidei şi mamei în

	asistenţă socială si a asistenţilor medicali comunitari în vederea identificării şi sprijinirii gravidei şi mamei în risc de părăsire a copilului precum şi monitorizarea mamelor minorevederea identificării şi sprijinirii gravidei şi mamei în - risc de părăsire a copilului.			Fonduri europene	risc de părăsire a copilului precum şi monitorizarea mamelor minorevederea identificării şi sprijinirii gravidei şi mamei în risc de părăsire a copilulu
	- sprijinirea, informarea, suportul şi acompanierea dacă se impune a părinţilor în vederea accesării serviciilor medicale şi sociale, precum şi a prestaţiilor sociale şi a altor facilităţi, în scopul satisfacerii nevoilor minime de creştere şi dezvoltare a copilului;	SPAS-uri DGASPC Botoşani		2014-2020 Bugete instituţionale	Creşterea adresabilităţii părinţilor la servicii medicale şi sociale
3.4. Creşterea gradului de educaţie pentru sănătate în rândul copiilor	- realizarea de campanii informative având ca temă educaţia pentru sănătate în rândul copiilor;	DSP Botoşani ISJ Botoşani	ONG-uri Mass-media Consiliul Judeţean al Elevilor	2014-2020 Bugete instituţionale	Nr. de campanii realizate Nr. de materiale informative distribuite
	- derularea în unităţile şcolare a unor programe de educaţie pentru viaţă, educaţie sexuală, adoptarea unui stil de viaţă sănătos, riscul consumului de alcool, droguri şi alte substanţe;	DSP Botoşani ISJ Botoşani DGASPC Botoşani Agenţia Judeţeană Antidrog Botoşani	ONG-uri Mass-media Consiliul Judeţean al Elevilor SPAS-uri	2014-2020 Bugete instituţionale	Nr. de programe realizate în şcoli
	- asigurarea accesului la programe de reabilitare/reintegrare socială pentru adolescenţii consumatori de băuturi alcoolice, droguri sau alte substanţe.	DSP Botoşani DGASPC Botoşani Agenţia Judeţeană Antidrog Botoşani	ONG-uri SPAS-uri Cabinete medicale individuale	2014-2020 Bugete instituţionale	Nr. de copii/adolescenţi beneficiari de programe de reabilitare

	- informarea şi consilierea beneficiarilor cu privire la riscurile consumului de droguri şi alte substanţe nocive, precum şi cu privire la evitarea transformării consumului experimental şi ocazional în unul regulat; - înfiinţarea unor servicii de zi destinate copiilor care au dezvoltat diverse tulburări de comportament/adicţii.	DSP Botoşani DGASPC Botoşani Agenţia Judeţeană Antidrog Botoşani		2014-2020 Bugete instituţionale	Nr de copii/adolescenţi informaţi şi consiliaţi Nr de servicii de zi destinate copiilor care au dezvoltat diverse tulburări de comportament/adicţii

4. Realizarea unui acces egal la educaţie, inclusiv la educaţia timpurie, pentru toţi copiii

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termene şi surse de finanţare	Indicatori/Rezultate
4.1 Creşterea rolului consiliilor locale în a preveni şi reduce neşcolarizarea şi abandonul şcolar datorat unor cauze socio-economice.	- identificarea comunităţilor în care există un risc ridicat de neşcolarizare, absenteism şi abandon şcolar precum şi identificarea cauzelor care le produc, în vederea dezvoltării unor strategii de combatere a acestora prin acţiuni comunitare care să stimuleze participarea şcolară a tuturor copiilor defavorizaţi din punct de vedere socio-economic; intervenţia timpurie în situaţii de potenţial abandon şcolar;	APL-uri SPAS-uri	ISJ Botoşani DGASPC Botoşani ONG-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Raportul de analiză a comunităţilor la risc Strategia şi planul de acţiune vizând prevenirea abandonului şcolar realizat de fiecare Consiliul local

	-intervenţia timpurie in situaţii de potenţial abandon şcolar;	APL-uri SPAS-uri cu Rețe-lele comunitare	ISJ Botoşani DGASPC Botoşani ONG-uri	2019-2024 Bugete instituți-onale	Numărul de intervenţii cu scop de prevenire a abandonului
4.2. **Scăderea numă-rului de copii neşco-larizați, cu absente-ism şcolar şi a celor la risc de abandon şcolar sau care au abandonat şcoala**	- realizarea unei proceduri de identi-ficare, intervenție şi monitorizare a cazurilor de neşcolarizare şi abandon şcolar în parteneriat interinstituțional ISJ Botoşani - DGASPC Botoşani - SPAS-uri;	SPAS-uri ISJ Botoşani DGASPC Botoşani	APL-uri ONG-uri	2019-2024 Bugete instituți-onale	Parteneriatul interinstituțional Rapoarte trimestriale de monito-rizate
	- includerea copiilor neşcolarizaţi şi a celor care au abandonat şcoala în programe de sprijin, precum şi activităţi de consiliere, realizate în parteneriat de SPAS-uri, unităţile şcolare şi/sau ISJ şi alte instituţii relevante, în vederea integră-rii/reintegrării şcolare a acestora;	ISJ Botoşani CJRAE Botoşani DGASPC Botoşani	SPAS-uri ONG-uri	2019-2024 Bugete instituți-onale	Numărul de copii incluşi în pro-grame
	- organizarea de programe educative "Săptămâna pentru prevenirea absen-teismului şcolar" în şcolile în care incidenţa abandonului şcolar este ridicată;	ISJ Botoşani CJRAE Botoşani	DGASPC Botoşani SPAS-uri ONG-uri	2019-2024 Bugete instituți-onale	Nr. de programe realizate pentru prevenirea abandonului şcolar

	- formarea și extinderea rețelei de mediatori școlari în comunitățile județului (în mod deosebit în comunitățile cu o pondere ridicată a populației rome) ;	ISJ Botoșani UAT-uri	DGASPC Botoșani CJRAE Botoșani ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de mediatori școlari
	- organizarea de programe de formare a cadrelor didactice în spiritul nondiscriminării și sprijinirii tuturor categoriilor de copii la risc de abandon (copii cu cerințe educative speciale, copii de etnie romă, copii proveniți din familii cu potențial economic scăzut, copii din mediul rural, etc.) în vederea adaptării și rămânerii lor în sistemul de învățământ;	ISJ Botoșani CJRAE Botoșani DGASPC Botoșani	ONG-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de programe de formare profesională
	- dezvoltarea parteneriatului școală-familie și implicarea părinților în activitățile școlare și extrașcolare ale copiilor;	ISJ Botoșani CJRAE Botoșani	SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Creșterea implicării părinților în activitățile școlare și extrașcolare ale copiilor
4.3 **Dezvoltarea de servicii pentru cu copii cu rezultate școlare deosebite sau cu talente speciale care provin din familii defavorizate**	-crearea unor servicii educaționale destinate copiilor cu rezultate școlare deosebite sau cu talente speciale care provin din familii defavorizate	ISJ Botoșani CJRAE Botoșani	APL -uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare neram-	Nr. de servicii educaționale create

				bursabile Fonduri europene	
4.4. **Creşterea accesului copiilor cu handicap şi al celor cu dificultăţi de adaptare şcolară la servicii educaţionale adaptate nevoilor lor în vederea realizării educaţiei inclusive**	- diversificarea şi adecvarea serviciilor educaţionale pentru copiii cu handicap şi pentru cei cu dificultăţi de adaptare şcolară, concomitent cu creşterea numărului de servicii educaţionale în şcolile de masă, posibilităţi crescute de învăţare la domiciliu pentru cei nedeplasabili şi deschiderea învăţământului special pentru copiii cu handicap asociat şi grav, precum şi stabilirea unui sistem clar de identificare şi recunoaştere a serviciilor educaţionale care sunt oferite de alţi furnizori de servicii decât cei din sistemul educaţional;	ISJ Botoşani	Consiliul Judeţean Botoşani – DGASPC Scolile de artă şi meserii Botoşani CJRAE Botoşani ISJ Botoşani ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Servicii educaţionale nou înfiinţate
	-înfiinţarea/dezvoltarea programelor de instruire a cadrelor didactice privind metodele de lucru cu copilul / tânărul cu dizabilităţi/cerinţe educaţionale speciale;	ISJ Botoşani Casa Corpului Didactic Botoşani	CJRAE Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. programelor de instruire a cadrelor didactice

5. Respectarea dreptului copilului la odihnă şi promovarea activităţilor recreative şi culturale

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termene şi surse de finanţare	Indicatori/Rezultate
5.1 **Promovarea acţiunilor care vizează respectarea dreptului copilului la odihnă, precum şi a activităţilor recreative şi culturale**	- identificarea bunelor practici privind organizarea şi petrecerea timpului liber (organizarea şi participarea la spectacole, organizarea de activităţi de cunoaştere a patrimoniului ştiinţific şi cultural, excursii, tabere, dezvoltarea de hobby-uri, schimburi interculturale etc.) şi promovarea acestora de către personalul din unităţile preşcolare şi şcolare, precum şi în sistemul de protecţie a copilului;	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	Clubul / Palatul Copiilor Şcoala Populară de Artă Instituţii de cultură ONG-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Bune practici şi modele diseminate
	-promovarea unor activităţi culturale în comunitate , gen Ziua Copilului, Ziua Pământului, Sărbătoarea primăverii, etc– la care să participe atât copii din familie cât şi copii cu măsură de protecţie de tip rezidenţial respectiv de tip familial.	DGASPC Botoşani	Teatrul "Mihai Eminescu" Botoşani Teatrul pentru copii "Vasilache" Botoşani Instituţii de cultură	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr de activităţi organizate
	-colaborarea DGASPC Botoşani cu Direcţia Judeţeană pentru Tineret şi Sport în scopul organizării unor tabere pentru copii (inclusiv copii cu dizabilităţi);	DGASPC Botoşani	Direcţia Judeţeană pentru Tineret şi Sport	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr de tabere pentru copii (inclusiv copii cu dizabilităţi);
5.2. Eliminarea barierelor de tipul costului,	- crearea de spaţii de joacă, săli de sport, biblioteci, cercuri culturale	UAT-uri	ONG-uri	2019-2024	Nr. de spaţii de joacă, săli de sport, biblioteci, cercuri cultura-

accesului și diferențelor culturale pentru asigurarea participării tuturor copiilor la joacă, recreere, sport și activități socio-culturale	etc., la nivelul tuturor comunităților locale;		ISJ Botoșani Instituții de cultură	Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	le nou înființate Nr. de copii care au acces la acestea

6. Monitorizarea drepturilor copilului

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
6. 1 Întărirea capacităţii instituţionale a DGASPC în vederea îndeplinirii adecvate a obligaţiilor ce îi revin, potrivit actelor normative interne şi internaţionale, în monitorizarea modului în care sunt promovate, respectate şi implementate drepturile copilului	- analiza indicatorilor menţionaţi în Planul Operaţional în vederea identificării nevoii de studii /evaluări rapide pentru stabilirea instrumentelor de monitorizare şi evaluare a impactului Strategiei judeţene	DGASPC Botoşani	Toţi partenerii menţionaţi în Planul operațional judeţean (anexa la Strategie)	2019-2024 Bugete instituționale	Analiza cu studiile necesare
	- realizarea de schimburi de experienţă şi promovarea modelelor de bune practici în domeniul protecţiei copilului în celelalte sectoare din sistemul asistenţei sociale (educațional, medical);	DPC şi DGASPC Botoşani ISJ Botoșani DSP Botoșani	ONG –uri Consiliile locale	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile	Numărul schimburilor de experienţă şi promovarea practicilor pozitive

				Fonduri europene	
6.2. Creşterea rolului serviciilor comunitare în intervenţia primară şi monitorizarea modului cum sunt respectate drepturile copilului	- crearea unei proceduri la nivelul SPAS-urilor de identificare, intervenţie şi monitorizare a tuturor situaţiilor de încălcare a drepturilor copilului, în vederea diminuării efectelor negative asupra dezvoltării acestora şi prevenirii situaţiilor de dificultate; - întărirea rolului Consiliului Comunitar consultativ în prevenirea situaţiilor de risc pentru copii;	SPAS-uri DGASPC Botoşani	ONG-uri Unităţi şcolare CCC-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	-Nr de proceduri create la nivelul SPAS-urilor de identificare, intervenţie şi monitorizare a tuturor situaţiilor de încălcare a drepturilor copilului,

7. Asigurarea dreptului copilului la protecţie împotriva abuzului, neglijării, exploatării şi a oricăror forme de violenţă, prin intervenţie multidisciplinară şi interinstituţională

Obiective operaţionale	**Activităţi**	**Responsabilităţi**	**Parteneri**	**Termene si surse de finanţare**	**Indicatori/Rezultate**
7.1. Accesibilizarea mijloacelor de raportare a cazurilor de abuz, neglijare, exploatare, trafic, migraţie şi alte forme de violenţă asupra copilului.	-derularea unor acţiuni de informare a populaţiei şi promovare a serviciului gratuit *Telefonul copilului* pentru semnalarea situaţiilor de abuz asupra copilului, respectiv numărul unic judeţean 0231.983 şi numărul unic european de urgenţă pentru copii 116111	DGASPC Botoşani Asociaţia Telefonul Copilului	Mass-media ONG-uri SPAS-uri ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituţionale	Numărul de activităţi prin care s-a promovat serviciul *Telefonul copilului*
	- identificarea familiilor unde există risc de abuz asupra copiilor şi realizarea unei intervenţii multidisciplinare corespunzătoare;	SPAS -uri DGASPC Botoşani	ONG-uri ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituţi-	Nr. familiilor unde există risc de abuz asupra copiilor Nr. de intervenţii în situaţii de

			Inspectoratul de Poliţie Judeţean Botoşani (IPJ)	onale	abuz
	-diseminarea în rândul publicului larg a indicatorilor privind abuzul şi neglijarea, precum şi a celor care suspicionează o situaţie de exploatare, trafic şi migraţie ilegală a copiilor, în vederea facilitării raportărilor/ semnalărilor şi a identificării rapide a copiilor la risc pentru o intervenţie timpurie	SPAS -uri DGASPC Botoşani	ONG-uri ISJ Botoşani Inspectoratul de Poliţie Judeţean Botoşani (IPJ) Mass media Echipa intersectorială locală (EIL)	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr de activităţi de diseminare
	-consilierea psiho-socială a părinţilor cu privire la modul de exercitare a drepturilor şi responsabilităţilor parentale - în scopul respectării principiului interesului superior al copilului;	DGASPC Botoşani	SPAS -uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr de părinţi incluşi în programe de consiliere
	-consilierea copiilor, în funcţie de vârsta şi de gradul lor de maturitate, privind drepturile fundamentale, serviciile de care pot beneficia în funcţie de nevoile identificate şi măsurile de protecţie speciale prevăzute de lege;	DGASPC Botoşani	SPAS -uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr de copii incluşi în programe de consiliere
	-colaborarea cu serviciile publice de asistenţă socială / persoanele cu atribuţii în domeniul asistenţei sociale pe problematica protecţiei drepturilor copilului; intervenţia în echipă în realizarea atribuţiilor prevăzute de lege;	DGASPC Botoşani	SPAS -uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr de asistenţi sociali/persoane cu atribuţii în asistenţa socială cu care DGASPC colaborează

	-colaborarea cu alţi furnizori de servicii cu atribuţii în domeniu care iniţiază campanii / programe / activităţi de informare în domeniul protecţiei drepturilor copilului, conform protocoalelor/convenţiilor de colaborare încheiate	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	Unităţi şcolare ONG –uri Asociaţii ale părinţilor	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de campanii / programe / activităţi de informare în domeniul protecţiei drepturilor copilului
7.2. Creşterea gradului de conştientizare a populaţiei în general şi a profesioniştilor în special cu privire la problematica violenței asupra copilului, în vederea prevenirii tuturor formelor de abuz, neglijare, exploatare, trafic şi migraţie ilegală	- sensibilizarea opiniei publice prin dezbateri şi informări precum şi sprijinirea derulării programelor privind problematica maltratării copilului, în scopul prevenirii diverselor forme de abuz, neglijare şi exploatare a copilului, inclusiv a traficului de copii şi a migraţiei ilegale, în toate mediile cu care se află în relaţie copilul: familie, şcoală, instituţii de protecţie, locuri de detenţie, locuri de muncă, comunitate;	UAT-uri DGASPC Botoşani ANITP – Centrul regional Suceava	IPJ Botoşani ISJ Botoşani CCC-uri ONG-uri Echipa Intersectorială Locală Botoşani (EIL) Inspectoratul Teritorial de Muncă Botoşani (ITM)	2019-2024 Bugete instituţionale	Numărul de programe de prevenire
	- realizarea unor programe/activităţi de educare a părinţilor în spiritul disciplinării pozitive a copilului şi evitării violenței asupra acestuia;	DGASPC Botoşani	ISJ Botoşani ONG-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de programe/activităţi realizate Nr. de beneficiari

	- derularea unor campanii de informare în şcoli asupra drepturilor şi obligaţiilor ce le revin copiilor în vederea conştientizării de către aceştia a riscurilor şi mijloacelor de reacţie urmare expunerii la diverse situaţii ce comportă un risc crescut de abuz, neglijare, exploatare, traficare, etc.	DGASPC Botoşani Agenţia NaţionalăÎmpotriva Traficului de Persoane (ANITP) – Centrul Regional Suceava	EIL Botoşani ISJ Botoşani IPJ Botoşani	2019-2024	Număr de campanii de informare Nr. de copii beneficiari
7.3. **Creşterea eficienţei serviciilor specializate de intervenţie în cazurile de violenţă asupra copilului**	- actualizarea şi adaptarea procedurilor şi instrumentelor de lucru specifice cazurilor de violenţă asupra copilului, în acord cu legislaţia specifică şi noile forme de violenţă prin internet, mass-media etc.;	DGASPC Botoşani DPC	ONG-uri IPJ Botoşani ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituţionale	Procedura şi instrumentele de lucru specifice situaţiilor de violenţă asupra copilului
	- realizarea de activităţi (întruniri, dezbateri, participarea la seminarii, conferinţe, etc.) care să vizeze îmbunătăţirea intervenţiei specializate în situaţiile de abuz, neglijare, exploatare, trafic, migraţie ilegală şi orice formă de violenţă asupra copilului	DGASPC Botoşani EIL Botoşani	IPJ Botoşani ISJ Botoşani ITM Botoşani ONG-uri SPAS-uri ANITP – Centrul Regional Suceava	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de activităţi realizate
	- încheierea convenţiilor de colaborare între instituţiile relevante de pe plan judeţean în vederea dezvoltării metodologiei – cadru pentru prevenirea şi intervenţia rapidă, în echipă multidisciplinară şi în reţea în cazurile de abuz, neglijare, exploatare şi traficare a copilului;	DGASPC Botoşani EIL Botoşani ANITP – Centrul Regional Suceava	IPJ Botoşani ISJ Botoşani ITM Botoşani ONG-uri	2014-2020 Bugete instituţionale	Nr. de convenţii de colaborare încheiate Obligaţiile părţilor stabilite prin convenţii

	- dezvoltarea și adaptarea procedurilor de lucru privind intervenția în situații de criză, în situația copiilor imigranți/familiilor cu copii imigrante, aflați pe teritoriul județului Botoșani, în conformitate cu acordurile internaționale sau alte acte normative în domeniu;	DPC DGASPC Botoșani	ONG-uri SPAS-uri IPJ Botoșani	2014-2020 Bugete instituționale	Existența unor proceduri specifice de lucru pentru copii/familii imigrante aflate în situații de risc
7.4. Reducerea consecințelor pe care violența asupra copilului (abuz, neglijare, exploatare, trafic, violența în familie) o antrenează în plan psihologic, social, medical, juridic	- implementarea procedurilor de intervenție în situațiile de violență asupra copilului (abuz, neglijare, exploatare, trafic, violența în familie) și integrarea acestora într-o abordare interinstituțională unitară în scopul diminuării consecințelor negative și prevenirii revictimizării;	DGASPC Botoșani IPJ Botoșani ANITP – Centrul Regional Suceava ISJ Botoșani ONG –uri CCC-uri EIL	ONG-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituționale	
	- acordarea de servicii specializate, individualizate, copiilor victime ale violenței (abuz, neglijare, exploatare, trafic, violența în familie) și familii-	DGASPC Botoșani	DGASPC Botoșani ONG-uri	2019-2024 Bugete instituți-	Nr. de beneficiari de servicii specializate

	lor acestora		DSP Botoşani	onale	
	- derularea unor activităţi si servicii specifice (informare, consiliere, orientare, etc.) pentru agresori;	DGASPC Botoşani SPAS-uri	DSP Botoşani IPJ Botoşani ONG-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de activităţi realizate cu agresorul
	-diminuarea/stoparea fenomenului de "bullying" prin derularea unor Campanii în şcoli, în comunităţile locale unde există risc crescut.	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	SPAS-uri Unităţile şcolare	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de campanii/activităţi în şcoli
7.5 Conştientizarea copiilor privind importanţa exercitării dreptului de a cere şi primi informaţii, de a-şi exprima opinia, de a depune plângeri, de a se asocia şi participa la viaţa comunităţii, de a-şi menţine specificul etnic şi cultural	-consilierea şi informarea copiilor în funcţie de vârstă şi gradul de înţelegere al acestora cu privire la importanţa exercitării dreptului de a cere şi primi informaţii, de a-şi exprima opinia, de a depune plângeri, de a se asocia şi participa la viaţa comunitară, de a-şi menţine specificul etnic şi cultural;	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	SPAS-uri Unităţile şcolare	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de informări ale copiilor cu privire la importanţa exercitării dreptului de a cere şi primi informaţii
	-desfăşurarea unor activităţi de informare a copiilor/elevilor cu privire la prevenirea abuzurilor asupra copiilor.	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	SPAS-uri Unităţile şcolare	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de informări ale copiilor cu privire la prevenirea abuzurilor asupra copiilor
	-desfăşurarea activităţilor prevăzute în protocoale de colaborare cu instituţii în domeniu şi implementarea mecanismului de semnalare, intervenţie şi monitorizare a cazurilor de violenţă, indiferent de locul de producere (familie, şcoală, comunitate, instituţii).	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	SPAS-uri Unităţile şcolare CJRAE Botoşani	2019-2024 Bugete instituţionale	Nr. de informări desfăşurate conform protocoale de colaborare cu instituţii în domeniu

8. Promovarea formării profesionale

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
8.1. Dezvoltarea resursei umane din domeniul protecţiei şi promovării drepturilor copilului	-realizarea unui parteneriat cu furnizorii publici şi privaţi în domeniul protecţiei şi promovării drepturilor copilului în scopul desfăşurării unor programe de formare profesională care să ofere o pregătire adecvată şi sistemică, precum şi familiarizarea cu drepturile copilului pentru toţi profesioniştii care interacţionează cu copiii sau iau decizii care îi privesc; -participarea la perfecţionare şi programe de formare continuă a tuturor specialiştilor din instituţie; - identificarea, redactarea şi depunerea cererilor de finanţare nerambursabilă pentru dezvoltarea resurselor umane prin formarea continuă a personalului de specialitate al Direcţiei ca solicitant eligibil în nume propriu sau ca partener al altor organizaţii; - realizarea unor schimburi de bune practici intre servicii sociale cu parteneri publici sau privaţi din alte judeţe sau alte state.	DGASPC Botoşani	ONG-uri acreditare pentru formarea de personal Asociaţii profesionale (colegii profesionale) Alţi finanţatori Furnizori publici şi privaţi de servicii sociale	2019-2024 Bugete instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Toţi profesioniştii salariaţi care interacţionează cu copii beneficiază de formare în domeniul protecţiei şi promovării drepturilor copilului

	- participarea specialiștilor care lucrează cu copii cu dizabilități la servicii la programe de formare profesională: terapia ABA, logopedie, limbaj mimico-gestual, PECS, TEACH, terapie senzorială				

B.Subdomeniu de interes: Prevenirea separării copilului de părinţi şi protecţia specială a copilului separat de părinţi

9. Asigurarea tranziției de la îngrijirea instituțională a copilului la cea bazată pe familie și comunitate, în beneficiul copiilor care trăiesc în prezent în instituții, dar și pentru cei care trăiesc în cadrul comunităților, fiind lipsiți adesеori de sprijinul adecvat

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termene şi surse de finanțare	Indicatori/Rezultate
9.1 **Promovarea descentralizării serviciilor destinate prevenirii separării copilului de familie**	- coordonarea metodologică a activității de asistență socială din cadrul SPAS-urilor de către DGASPC și asigurarea suportului metodologic (formare, informare, îndrumare, supervizare), în scopul creșterii calității serviciilor oferite de acestea;	DGASPC Botoșani	APL-uri SPAS-uri CCC-uri ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Liste de prezenta/Minute ale întâlnirilor privind coordonarea SPAS de către DGASPC
	-sprijinirea comunităţilor locale pentru creşterea spiritului civic şi activarea structurilor comunitare consultative în vederea implicării în activităţile de prevenire a separării copilului de familie; acordarea de suport tehnic din partea DGASPC pentru funcţionarea structurilor comunitare consultative;	DGASPC Botoșani	APL-uri SPAS-uri CCC-uri Parohiile locale, Unități scolare, Posturile de poliție	2019-2024 Bugete instituționale	Metodologia de înființare, organizare și funcționare a structurilor comunitare consultative

			locale, Cabinetele medicale indivi-duale		
	- sprijinirea programelor de formare a asistenţilor sociali/persoanelor cu atribuţii de asistenţa socială de la nivelul comunităţilor locale şi în-drumarea acestora în realizarea acti-vităţilor de evaluare/diagnosticare, intervenţie şi monitorizare printr-o prezenţă activă în teren;	DGASPC Botoşani	APL-uri SPAS-uri ONG-uri	2019-2024 Bugete instituţi-onale Surse de finanţare neram-bursabile Fonduri europene	Toţi asistenţii sociali/persoanele cu atribuţii de asistenţă socială beneficiază de formare şi îndru-mare
	- sprijinirea autorităţilor locale pentru accesarea de fonduri destinate dez-voltării şi îmbunătăţirii infrastructurii sociale în funcţiile de nevoile locale identificate (centre de zi, centre de consiliere şi sprijin pentru părinţi şi copii, servicii integrate, etc);	DGASPC Botoşani ONG-uri	APL-uri SPAS-uri CCC-uri	2019-2024 Bugete instituţi-onale Surse de finanţare neram-bursabile Fonduri europene	Nr. de proiecte depuse de autori-tăţile locale în vederea obţinerii de fonduri pentru investiţii în infrastructura socială Nr de servicii noi create
	- promovarea şi susţinerea diversifi-cării şi înfiinţării serviciilor integrate (sociale, medicale, educaţionale) primare la nivelul comunităţilor loca-le (centre de consiliere şi sprijin,	DGASPC Botoşani ONG-uri	APL-uri SPAS-uri CCC-uri	2019-2024 Bugete instituţi-onale	Numărul serviciilor comunitare nou înfiinţate Numărul de programe şi practici specifice pentru intervenţie în cazuistici care pot apărea în mod

	centre de zi, centre after school etc.), în scopul reducerii ratei instituționalizării copiilor; de asemenea, dezvoltarea unor programe şi practici specifice pentru intervenţie în cazuistici care pot apărea în mod izolat în comunitate (de exemplu situaţii de inundaţii sau alte calamităţi naturale); sprijinirea abordării multidisciplinare/integrate a cazurilor de copii şi familiilor acestora aflate în risc social;			Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	izolat în comunitate

10. Continuarea reformei serviciilor sociale pentru copil şi familie

Obiective operaţionale	Activităţi	Responsabilităţi	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
10.1 **Extinderea parteneriatului public-privat şi permanentizarea dialogului cu organizaţiile neguvernamentale**	- realizarea unei baze permanente de comunicare a DGASPC Botoşani cu organizaţiile neguvernamentale şi alte organisme ale societăţii civile, în special asociaţii de copii şi tineret;	DGASPC Botoşani	ONG-uri ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale	Includerea modalităţilor de comunicare permanentă cu organizaţiile neguvernamentale în documentele interne ale instituţiei
	- colaborarea cu diverse ONG-uri şi alţi furnizori de servicii sociale în scopul stimulării atitudinii proactive din partea comunităţii şi atragerii de sponsori şi donatori pentru susţinerea şi stimularea copiilor din sistemul de protecţie ori proveniţi din medii sociale defavorizate şi care obţin rezultate deosebite şcolare, sportive, culturale, etc. (recompense, premii, rechizite, echipament sportiv, tabere,	DGASPC Botoşani	ONG-uri SPAS -uri ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de protocoale de colaborare Nr. de copii susţinuţi financiar şi materiale

	excursii, participarea la competiții/concursuri), precum și pentru finanțarea unor investiții pentru creșterea calității serviciilor destinate copiilor;				
10.2 **Creșterea calității serviciilor sociale pentru copil și familie**	- colaborarea cu ANPDCA (implicarea in grupuri de lucru la nivel național) pentru finalizarea și aprobarea ghidurilor metodologice de implementare a aplicării standardelor minime obligatorii în domeniul protecției copilului, precum și a altor legi și metodologii de prevenire și intervenție în cazurile de copii aflați în situații de risc; -perfecționarea managementului de caz ca metodă de lucru în cazurile de copii aflați în situații de risc social;	DGASPC Botoșani ANPDCA	ONG - uri	2019-2024 Bugete instituționale	Ordinele Ministrului Muncii din domeniul protecției și promovării drepturilor copilului
	- promovarea dezinstituționalizării și creării de servicii de protecție de tip familial copiilor separați temporar de părinții lor, printr-un proces de închidere treptată a centrelor rezidențiale de tip vechi si crearea de structuri care să promoveze îngrijirea de tip familial (case de tip familial cu un nr maxim de 12 locuri/apartamente sociale);	DGASPC Botoșani ANPDCA	ONG-uri APL-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Închiderea tuturor centrelor de tip vechi/reorganizarea in unități de tip familial

	- colaborarea cu instituțiile responsabile publice și private în vederea dezvoltării și aprobării unei proceduri unitare, de diagnosticare, evaluare, intervenție și monitorizare, care să fie folosită de toți asistenții sociali/persoanele cu atribuții de asistență socială în instrumentarea cazurilor care privesc copiii în situații de risc și familiile acestora;	DGASPC Botoșani SPAS-uri	ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Existența și folosirea de către asistenții sociali/persoanele cu atribuții de asistență socială a unor proceduri și instrumente unitare
	- diversificarea, dezvoltarea şi specializarea reţelei de asistenţi maternali profesionişti pentru a răspunde nevoilor imediate, de urgenţă sau unor caracteristici deosebite ale copiilor protejaţi (copilul 0-3 ani, copilul cu dizabilităţi, preluarea în regim de urgenţă, copii cu tulburări de comportament / de adaptare la un nou mediu sau copii cu anumite patologii rare, adolescenți/preadolescenți);	DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Date statistice: număr de asistenţi maternali recrutaţi/formaţi, număr de copii plasaţi la aceşti asistenţi maternali
	- dezvoltarea reţelei de servicii, programe şi activităţi de sprijin pentru asistenţi maternali (recrutare, evaluare, formare continuă, orientare şi monitorizare) în vederea oferirii unui mediu familial adecvat de creștere și îngrijire copiilor separați temporar de părinți; organizarea unor grupuri de suport cu asistenții maternali;	DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri SPAS-uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Oferirea unor servicii de calitate copiilor plasați la un asistent maternal profesionist
	-creșterea accesului copiilor cu măsu-	DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-	Numărul copiilor cu măsură de

	ră de protecție în sistemul rezidențial, de asistență maternală respectiv plasament la rude la servicii medicale, educaționale, de suport, pentru petrecerea timpului liber și recreere;		Școala populară de artă Direcția de Tineret și Sport Botoșani Clubul Copiilor Instituții de cultură	2024 Bugetele instituționale	protecție care au primit suport pentru petrecerea timpului liber și recreere;
	- accesarea unor finanțări care să sprijine DGASPC în închiderea unităților rezidențiale de tip vechi (Centrul de plasament "Sf Nicolae" Trușești, Centrul de plasament "Dumbrava Minunată" Pomârla și Centrul de Plasament "Prietenia" Botoșani) și dezvoltarea unor alternative de tip familial (case de tip familial) care să respecte standardele în vigoare ; asigurarea investițiilor de infrastructură și dotare necesare funcționării la standarde de calitate a tuturor apartamentelor aflate în structura celor 3 complexuri de apartamente situate în municipiul Dorohoi și 1 complex de apartamente situat în municipiul Botoșani; de asemenea, asigurarea investițiilor de infrastructură și dotare necesare funcționării la standarde de calitate a tuturor caselor de tip familial din structura DGASPC;	DGASPC Botoșani	ANPDCA, MMFPSPV ONG-uri Potențiali finanțatori	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Unitățile rezidențiale corespund standardelor de calitate minime obligatorii

	- dotarea tuturor unităților de tip rezidențial din structura DGASPC cu echipamente, obiecte de mobilier și electrocasnice, echipamente IT în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață ale copiilor care beneficiază de o măsură de protecție în sistemul rezidențial; - licențierea tuturor serviciilor aflate în structura DGASPC – pentru care există standarde de calitate	DGASPC Botoșani	DGASPC ANPDCA, MMFPSPV Potențiali finanțatori ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Numărul de unități rezidențiale și de zi dotate cu echipamente si obiecte de mobilier. Toate serviciile rezidențiale furnizate de către DGASPC vor fi licențiate.
	- dezvoltarea, diversificarea și oferirea de servicii specializate (îngrijire, educare, petrecerea timpului liber, orientare în carieră) pentru o perioadă determinată copiilor separați temporar de părinți și pregătirea acestora pentru reintegrare familială/socio-profesională;	DGASPC Botoșani	ONG-uri AJOFM	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Copiii din sistemul de protecție a copilului beneficiază de servicii individualizate și adaptate nevoilor acestora
	- inițierea de parteneriate cu ONG uri acreditate ca furnizor de servicii sociale în vederea accesării fondurilor nerambursabile în scopul creșterii calității serviciilor acordate beneficiarilor, cât mai aproape de domiciliul acestora;	DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Număr de parteneriate cu ONG –uri Număr de servicii noi dezvoltate
	-dezvoltarea unor programe de sprijin material (în colaborare cu ONG –uri	DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024	Numărul de programe de sprijin material

	în domeniu) cu scopul sprijinirii familiei la reintegrarea copilului;			Bugete instituționale	
	-externalizarea/contractarea unor servicii sociale ale DGASPC cu efect în reducerea costurilor de întreţinere per beneficiar în condiţii de creşterea calităţii serviciilor sociale oferite prin aport suplimentar al furnizorului privat.	DGASPC Botoşani	ONG-uri Furnizori publici şi privaţi de servicii sociale	2019-2024 Bugete instituționale	Număr de contaracte pentru externalizare/contractare de servicii sociale
10.3 Creşterea capacităţii instituţiei de a acorda servicii profesionalizate în scopul dezvoltării deprinderilor de viaţă independentă a copiilor/tinerilor	-dezvoltarea unor programe personalizate pentru copiii/tinerii aflaţi cu măsură de protecţie specială în scopul dezvoltării capacităţilor de viaţă autonomă;	DGASPC Botoşani	ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Numărul de programe personalizate pentru copiii/tinerii
	- crearea unor servicii care să contribuie la dezvoltarea unor deprinderi de viaţă autonomă a copiilor cu măsură de protecţie (exemplu: Centru pentru deprinderi de viaţă independentă);	DGASPC Botoşani	ONG –uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	1 centru pentru deprinderi de viaţă independentă creat
	- dezvoltarea unor servicii care să contribuie la orientarea profesională şi vocaţională a copiilor/tinerilor cu măsură de protecţie, astfel încât părăsirea sistemului de protecţie a copilu-	DGASPC Botoşani	ONG –uri AJOFM Angajatori Alti parteneri	2019-2024 Bugete instituționale	1 Centru de incluziune socială dezvoltat

	lui să se realizeze în condiții optime (exemplu: Centru de incluziune socială);			Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	

11. Protecția grupurilor vulnerabile de copii și tineri care necesită o atenție specială (copiii străzii, copiii delincvenți, copiii cu handicap, HIV/SIDA și boli cronice grave/terminale, tinerii care urmează să părăsească sistemul de protecție)

Obiective operaționale	Activități	Responsabilități	Parteneri	Termen	Indicatori/Rezultate
11.1 **Eradicarea fenomenului „copiii străzii" și asigurarea unor servicii de calitate copiilor identificați pe/în stradă .Crearea unui sistem de monitorizare și control**	- evaluarea, în colaborare au reprezentanții autorităților publice locale, a situațiilor copiilor identificați în /pe stradă în vederea identificării unor soluții, în interesul superior al acestora; - colaborarea cu autoritățile locale în vederea prevenirii fenomenului „copiii străzii". - dezvoltarea de programe specifice lucrului cu grupul țintă „copiii străzii" și familiile acestora (identificare, evaluare, intervenție, monitorizare);	DGASPC Botoșani	ANPDCA ONG-uri SPAS-uri	2014-2020 Bugete instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Intervenție specializată în situațiile de copii găsiți pe stradă/în stradă
	- crearea unei baze de date cu copiii străzii (copii identificați pe stradă/în stradă) în scopul monitorizării, evaluării și prevenirii recidivei;	DGASPC Botoșani SPAS-uri	IPJ Botoșani IJJ Botoșani Poliția Locală ONG-uri	2014-2020 Bugete instituționale	Existența unui sistem de control și monitorizare a fenomenului „copiii străzii„
11.2 Prevenirea delin-	- înființarea (în funcție de nevoi) a	DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024	Existența unor proceduri de

cvenței juvenile în rândul copiilor la risc, precum și a recidivei în cazul copiilor care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal.	unui serviciu de tip rezidențial pentru copiii care săvârșesc fapte penale și nu răspund penal în structura DGASPC, cu programe specifice de consiliere psiho-socială pentru copil (susținere, valorizare, educare, încurajare spre schimbarea comportamentelor și interiorizarea valorilor morale, socializare, creșterea empatiei și a respectului față de ceilalți, etc.) și familiile acestora (responsabilizare, înțelegerea normelor sociale și modalități de educare a copilului în spiritul acestora, mijloace de disciplinare pozitivă și supraveghere, nevoile de bază ale copilului și rolul familiei în dezvoltarea psiho - emoțională și comportamentală a copilului etc.) în scopul reintegrării socio-familiale și prevenirii recidivei;		SPAS-uri Serviciul de Probațiune Botoșani	Bugete instituționale	lucru eficiente pentru copiii care au săvârșit fapte penale și nu răspund penal și care au fost separați temporar de părinți Număr de copii care nu au mai săvârșit fapte penale urmare reintegrării
	- realizarea de activități de prevenire a delincvenței juvenile în colaborare cu alte instituții responsabile (informare, educare, consiliere, etc.)	DGASPC Botoșani ISJ Botoșani SPAS-uri	IPJ Botoșani Serviciul de Probațiune Botoșani ONG-uri CCC-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Număr de activități de prevenire a delincvenței juvenile
	-continuarea și dezvoltarea colaborării inter - instituționale cu privire la disciplinarea pozitivă a copilului și prevenirea delincvenței juvenile, în cadrul activităților de prevenire – informare – comunicare;	DGASPC Botoșani ISJ Botoșani SPAS-uri	IPJ Botoșani Serviciul de Probațiune Botoșani ONG-uri CCC-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Numărul de activități

	- consiliere psiho - socială a părinţilor şi copiilor privind prevederile Legii nr. 272/2004, inclusiv Cap. V "Protecţia copilului care a săvârşit o faptă penală şi nu răspunde penal" - consilierea psiho-socială a copiilor care au săvârşit fapte penale şi nu răspund penal cu accent pe motivarea acestora în vederea responsabilizării şi autodisciplinei, interiorizării valorilor morale legitimate social, reinserţiei sociale şi prevenirii abandonului şcolar - realizarea unui cadru favorabil audierii optime a minorului aflat în conflict cu legea	DGASPC Botoşani Instanţele de judecată	Serviciul de Probaţiune Botoşani IPJ Botoşani ONG-uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Nămărul de consilieri
11.3 Conştientizarea copiilor privind importanţa exercitării dreptului de a cere şi primi informaţii, de a-şi exprima opinia, de a depune plângeri, de a fi asistaţi la audiere de către reaprezentantul DGASPC	- elaborarea unor materiale informative pentru copii şi părinţi cu privire la riscurile delincvenţei juvenile, drepturi şi responsabilităţi parentale -însoţirea şi asistarea copiilor la audiere în faţa reprezentanţilor IPJ/Parchet	DGASPC Botoşani	IPJ Botoşani Instanţele de judecată	2019-2024 Bugete instituţionale	Numărul de materiale elaborate şi distribuite
11.4 **Creşterea**	-continuarea furnizării şi	DGASPC Botoşani	Fundaţia SERA	2019-2024	Numărul de copii cu

calităţii serviciilor de îngrijire a copiilor cu handicap	îmbunătăţirea constantă a serviciilor specifice pentru copiii cu handicap din cele 6 case de tip familial Complexul de case de tip familial- „Sf. Mina„ Botoşani precum şi a serviciilor specializate din cadrul Complexului de servicii comunitare pentru copilul aflat în dificultate „Sf. Spiridon„ Botoşani; -diversificarea serviciilor de recuperare oferite de Complexul de servicii " Sf Spiridon" prin recrutarea de noi specialişti şi înfiinţarea de noi cabinete de specialitate: consiliere pentru părinţi/aparţinători, interpret de limbaj mimico-gestual, terapii de comunicare alternative: PECS		Romania Fundaţia HHC Baia Mare ONG -uri	Bugete instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	dizabilităţi care beneficiază de serviciile celor două unităţi (rezidenţiale şi de zi)
	-înfiinţarea de grupuri de suport moderate de facilitatori (psihologi, psihopedagogi, asistenţi sociali, părinţi ai copiilor cu dizabilităţi) pentru familiile copiilor cu dizabilităţi (pe categorii de dizabilităţi, pe vârste şi dificultăţi specifice).	DGASPC Botoşani	ONG -uri	2019-2024 Bugete instituţionale	Numărul de grupuri de suport pentru familiile copiilor cu dizabilităţi
	- desfăşurarea de mese rotunde care au ca scop informarea părinţilor cu privire la aspecte legislative ce au în vedere copiii cu dizabilităţi (drepturi, facilităţi, demersuri pentru obţinerea unor drepturi); - accesul părinţilor la cursuri destinate exclusiv lor construite pentru fiecare tip de dizabilitate în parte: dizabilităţi mentale,	DGASPC Botoşani	ONG –uri Asociaţii profesionale (colegii profesionale) DSP Botoşani Cabinete	2019-2024 Bugete instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	

	locomotorii, senzoriale, asociate, cursuri structurate pe module care să respecte etapele dezvoltării umane şi să conţină aspecte teoretice şi practice care să ajute părintele să îngrijească copilul în mod corespunzător, să îl susţină în demersul recuperator şi să ia cele mai bune decizii împreună cu sau pentru acesta. - activităţi terapeutice individuale structurate pe domenii de dezvoltare (autonomie personală, motricitate, cognitiv, comunicare şi limbaj şi socializare); - consiliere psihologică individuală şi de grup; - realizarea de schimburi de experienţă cu ONG-uri şi instituţii abilitate, schimburi ce au ca scop îmbunătăţirea tehnicii de lucru a specialiştilor implicaţi în procesul de recuperare a copiilor cu dizabilităţi;		medicale individuale Asociaţii ale părinţilor copiilor cu dizabilităţi		
	-dezvolarea de servicii tip *echipe mobile* – care să acorde servicii de evaluare şi recuperare pentru copiii cu dizabilităţi din mediu rural, copii care nu pot accesa serviciile judeţene;	DGASPC Botoşani	DGASPC Botoşani ONG –uri partenere DSP Botoşani	2019-2024 Bugete instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri	Număr de echipe mobile funcţionale Număr de copii cu dizabilităţi/nevoi speciale care pot beneficia de servicii de evaluare/recuperare acordate de către echipe mobile

				europene	
11.5 **Sprijinirea integrării socio-profesionale a tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecţie a copilului, precum şi a tinerilor care părăsesc sistemul sancţionar şi a celor aflaţi în evidenţele serviciului de probaţiune**	- corelarea activităţilor desfăşurate în cadrul serviciilor rezidenţiale din sistemul de protecţie specială a copilului cu cele realizate de autorităţile publice şi instituţiile care au atribuţii privind integrarea socio-profesională a tinerilor după părăsirea sistemului de protecţie, a tinerilor care părăsesc sistemul sancţionator custodial şi a celor aflaţi în evidenţele serviciilor de probaţiune, în baza prevederilor strategiei din domeniu, inclusiv prin încheierea unor protocoale de colaborare;	DGASPC Botoşani Serviciul de Probaţiune de pe lângă Tribunalul Botoşani Penitenciarul Botoşani AJOFM Botoşani	DPC IPJ Botoşani ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale	Numărul de protocoale de colaborare între instituţii
	-dezvoltarea unor acțiuni concrete de sprijin în vederea (re)inserției socio-profesionale a tinerilor care părăsesc sistemului de protecţie, a tinerilor care părăsesc sistemul sancţionator custodial şi a celor aflaţi în evidenţele serviciilor de probaţiune, de tipul: - activități de consiliere vocațională și orientare profesională; - activități specifice creșterii autonomiei și de pregătire pentru viața independentă; - activități de consiliere motivațională și creșterea autodeterminării; - identificarea unei locuințe; - activități de formare profesională; - identificarea unui loc de muncă, inclusiv prin participarea la bursa	DGASPC Botoşani Serviciul de Probaţiune de pe lângă Tribunalul Botoşani Penitenciarul Botoşani AJOFM Botoşani	ANPDCA ONG-uri ISJ Botoşani	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de activități realizate în scopul facilitării (re)inserției socio-profesionale a tinerilor Nr. de tineri beneficiari de programe de sprijin Nr. de tineri (re)integrați socio-profesional

	locurilor de muncă; - medierea relațiilor cu angajatorul; - susținerea tinerilor pentru menținerea locului de muncă; - pregătirea și participarea tinerilor la simularea unor interviuri în vederea angajării.				
	- includerea tinerilor care urmează să părăsească sistemul de protecție a copilului în Programul se sprijin financiar realizat în parteneriat cu Fundația HHC România și alte ONG-uri, în scopul încurajării integrării și identificării mijloacelor de subzistență proprii și prevenirii marginalizării și excluziunii sociale;	DGASPC Botoșani	ONG-uri/ Partenerii din cadrul proiectelor	2019-2024 Bugete instituționale	Numărul de tineri care beneficiază de sprijin financiar
	-identificarea fondurilor nerambursabile naționale/ internaționale necesare implementării măsurilor de sprijin a tinerilor care urmează să părăsească sistemul de - protecție a copilului; - înființarea unui Centru de tranzit pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului în colaborare cu alți furnizori publici și privați de servicii sociale;	DGASPC Botoșani	ONG-uri/ Partenerii din cadrul proiectelor	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanațare nerabursabile Fonduri europene	Numărul de tineri care beneficiază de sprijin financiar 1 Centru de tranzit pentru tinerii care părăsesc sistemul de protecție a copilului
	-accesarea unor linii de finanțare in colaborare cu ONG –uri sau alte organizații cu scopul dezvoltării unor unități de economie socială în care tinerii expuși marginalizării sociale să-și identifice un loc de muncă	DGASPC Botoșani	ONG-uri/ Partenerii din cadrul proiectelor	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanațare nerabursabile Fonduri europene	Numărul de tineri care vor lucra in unități de economie social Număr unități de economie socială

II . COMPONENTA INCLUZIUNEA SOCIALĂ A PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI

II.1 Asigurarea accesului, pe bază de egalitate cu ceilalți cetățeni, la toate resursele comunității - bunuri, servicii, inclusiv servicii publice (”societate deschisă”)

Obiective operaționale	Activități	Responsabilități/ Responsabili	Parteneri	Termene și surse de finanțare	Indicatori/Rezultate
1. **Eliminarea barierelor fizice care limitează integrarea și participarea persoanelor cu dizabilități la viața socială**	- informarea persoanelor cu dizabilități și a familiilor, tutorilor, reprezentanților legali/convenționali cu privire la drepturile și facilitățile de care beneficiază în domeniul accesibilizării mediului fizic prin: materiale informative, mijloace mass-media, puncte de informare ("info-point") din instituțiile publice etc.;	DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugete instituționale	Numărul de familii/persoane informate Nr. de apariții în mass-media a informațiilor privind drepturile persoanelor cu dizabilități
	- facilitarea accesului potențialilor beneficiari/reprezentanților legali/reprezentanților convenționali și /sau membrilor de familie la informații cu privire la scopul/funcțiile centrelor rezidențiale, oferta de servicii, condițiile de admitere, drepturile și obligațiile persoanelor beneficiare prin mediatizarea la nivelul comunității a materialelor informative (postări pe	DGASPC Botoșani	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de pliante, broșuri și alte materiale informative și promoționale distribuite Nr. de apariții în mass-media

	site-urile centrelor sau, după caz, al furnizorului, filme şi fotografii de informare sau publicitare, editare pliante, broşuri şi alte materiale informative şi promoţionale, etc.);				
	- asigurarea de către autorităţile publice a unor modalităţi de comunicare şi informare accesibile persoanelor cu dizabilităţi (ex: interpretare în limbaj mimico-gestual, transpunerea în formate accesibile a documentelor oficiale ale autorităţilor publice-inclusiv afişajul public : scriere Braille, înregistrări audio, versiuni simplificate, scriere cu caractere mari, pagini web accesibilizate, etc); standardizarea serviciului social de interpretariat în limbaj mimico-gestual în vederea facilitării implementării dispoziţiilor locale - legat de acest aspect;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) Asociaţia Naţională a Surzilor din România, filiala Botoşani Asociaţia Nevăzătorilor din România, filiala Botoşani	2019-2024 Bugete instituţionale	Resursele alocate pentru facilita accesul persoanelor cu dizabilităţi la informare si comunicare Nr. de documente realizate în format accesibil persoanelor cu dizabilităţi

	- realizarea de campanii sociale privind informarea și sensibilizarea publicului larg cu privire la problematica integrării persoanelor cu dizabilități și drepturile acestora privind accesibilizarea mediului fizic și informațional/comunicațional;	DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanațare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de campanii sociale realizate
	- asigurarea unor servicii/activități de consultanță și instruire pentru factorii implicați în accesibilizarea mediului fizic și informațional/comunicațional la nevoile persoanelor cu dizabilități (clădiri, transport, informații în limbaj accesibil persoanelor cu dificultăți senzoriale sau de învățare, etc.);	DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanațare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de activități de consultanță și instruire pentru factorii implicați realizate
	- facilitarea accesului persoanelor cu dizabilități la utilizarea tehnologiilor asistive (sprijin în achiziționarea echipamentelor, instruire pentru utilizarea acestora, etc);	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanațare nerambursabile Fonduri	Nr. de echipamente achiziționate/nr. persoane instruite pentru utilizarea acestora

				europene	
	- implementarea unui pachet minim de servicii care să sprijine persoanele cu dizabilități și familiile/reprezentanții legali ai acestora în accesarea resurselor comunitare în scopul facilitării integrării sociale: informare, consiliere, mediere, acompaniere etc.;	DGASPC Botoșani AJPIS BOTOȘANI APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de persoane beneficiare de servicii de informare, consiliere, mediere, etc.
	- monitorizarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități;	DGASPC Botoșani AJPIS BOTOȘANI	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de activități de monitorizare a drepturilor persanelor cu dizabilități

2. Promovarea valorilor şi principiilor privitoare la drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului, la drepturile cetăţeneşti ale persoanelor cu dizabilităţi, precum şi la participarea activă a acestora la viaţa comunităţii	- alocarea de resurse adecvate nevoilor persoanelor cu dizabilităţi;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale	Resursele alocate pentru respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilități
	- eficientizarea procedurilor de obţinere şi/sau exercitare a drepturilor şi facilităţilor prevăzute de legislaţia în vigoare;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugete instituționale	Procedurile de obținere și exercitare a drepturilor de către persoanele cu dizabilități
	- desfăşurarea de campanii de conştientizare şi/sau sensibilizare a opiniei publice în scopul combaterii stereotipiilor şi prejudecăţilor asupra persoanelor cu dizabilităţi precum şi în scopul creşterii respectului pentru diversitate şi acceptarea persoanei cu dizabilităţi;	DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugete instituționale	Nr. de campanii de conștientizare/sensibilizare realizate

	- realizarea de întâlniri/dezbateri cu factorii locali în scopul creșterii implicării comunității la sprijinirea persoanelor cu dizabilități în procesul de incluziune și participare la viața socială;	DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) CCC-uri ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de întâlniri cu factorii locali
	- implicarea efectivă a persoanelor cu dizabilități și/sau reprezentanții legali ai acestora la dezbateri şi luări de decizii care îi privesc şi care le influenţează viaţa;	DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) CCC-uri ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de acțiuni/dezbateri la care au fost implicate persoane cu dizabilități/ reprezentanți legali
	- dezvoltarea serviciilor de îngrijire la nivelul comunităților locale (servicii de zi, unități de îngrijire la domiciliu, unități rezidențiale de capacitate mică – locuințe protejate, servicii comunitare de suport, asistenți personali, asistenți personali profesioniști, cantine "pe roți" pentru persoane cu dizabilități, etc).	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanațare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de servicii de zi, unități de îngrijire la domiciliu etc create

	- înființarea la nivelul autorităților publice locale a unui sistem de teleasistență pentru persoane cu dizabilități.	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoșani APL- uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ONG-uri	2019-2024 Bugete instituționale Surse de finanațare nerambursabile Fonduri europene	Nr. sistemelor înființate Nr. de persoane care beneficiază de sistemul de teleasistență

II.2 Exercitarea deplină a drepturilor de cetățeni ai României și respectiv ai Uniunii Europene de către persoanele cu dizabilități

2.1Creșterea nivelului de educație privind drepturile civile și modalitățile de exercitare ale acestora de către persoanele cu dizabilități și/sau reprezentanții legali ai acestora	- realizarea unei proceduri privind circuitul informațional unitar și eficient care să servească interesului persoanei cu dizabilități; asigurarea infrastructurii de tehnologie a informației și de resurse umane necesare pentru a susține circuitul informațional în condiții de confidențialitate a datelor;	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) CCC-uri Mass-media	2019-2024 Bugete instituționale	Existența unei proceduri unitare privind accesul și utilizarea informațiilor privitoare la persoanele cu dizabilități; Existența unor resurse umane și tehnologice care utilizează circuitul informațional

	- crearea unei structuri de informare și consiliere psiho-socială și juridică, atât pentru persoanele cu dizabilități cât și pentru membrii familiilor acestora sau a reprezentanților legali/convenționali;	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de centre de informare și consiliere Nr. de persoane care beneficiază de informare și consiliere
	- dezvoltarea de programe psiho-sociale specifice, care să susțină efectiv persoana cu dizabilități și/sau reprezentanții legali/convenționali ai acestora în exercitarea drepturilor, prin creșterea autonomiei personale, a demnității și securității fizice și emoționale, a inițiativei, responsabilității și a capacității proprii de decizie;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoșani	ONG-uri APL -uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de programe specifice realizate cu și pentru persoanele cu dizabilități/reprezentanții legali Nr. de benefici ari ai programelor specifice
	- încurajarea implicării active a persoanelor cu dizabilități în proiecte și acțiuni, ori asocierii în diverse organizații care să susțină drepturile acestora și egalitatea de șanse, precum și să promoveze principiul de reformare a societății prin accesibilizarea resurselor în acord cu nevoile acestei categorii de persoane;	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) CCC-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de persoane cu dizabilități implicate în proiecte/asociate în diverse structuri organizaționale

2.2 Consolidarea parteneriatului local şi implicarea comunităţii în scopul incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilităţi	- crearea de parteneriate cu instituţii publice şi private, cu furnizori publici şi privaţi de servicii sociale destinate persoanelor cu dizabilităţi;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de acorduri de parteneriat încheiate cu instituţii publice şi private Nr. de protocoale de colaborare încheiate de DGASPC în interesul persoanelor cu dizabilităţi
	- consolidarea colaborării dintre DGASPC Botoşani şi persoanele juridice, publice sau private, instituţiile de cult recunoscute de lege în vederea elaborării şi implementării de proiecte care au ca obiectiv dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoanele cu dizabilităţi;	DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri Protopopiatul Botoşani	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de proiecte elaborate şi implementate
	- promovarea şi încurajarea acţiunilor de voluntariat;	DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de voluntari implicati în problematica persoanele cu dizabilităţi;

	- organizarea, în colaborare/ în parteneriat cu ONG-urile cu activitate în domeniu şi cu asociaţiile profesionale, de activităţi cultural-sportive şi de petrecere a timpului liber pentru persoanele cu dizabilităţi şi familiile acestora;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de activităţi organizate pentru persoanele cu dizabilităţi
	- implicarea persoanelor cu dizabilităţi în proiecte ale diverşilor furnizori publici şi privaţi de servicii sociale inclusiv prin activităţi de voluntariat;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) CCC-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de persoane cu dizabilităţi voluntare în diverse proiecte ale ONG-urilor partenere
	- diversificarea surselor financiare prin organizarea, în parteneriat cu ONG-urile, a unor campanii de colectare de fonduri (acţiuni culturale, expoziţii cu vânzare etc.), în scopul îmbunătăţirii calităţii vieţii persoanelor cu dizabilităţi;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de campanii de strângere de fonduri realizate în parteneriat cu ONG-urile

	- accesarea de fonduri în vederea creării de unități de economie socială în colaborare cu alți furnizori de servicii sociale sau instituții publice sau private;	DGASPC Botoșani APL -uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de unități de economie socială
	- consolidarea colaborării cu instituții publice și private în scopul identificării unor locuri de muncă pentru persoanele cu dizabilități	DGASPC Botoșani Agentia Judeteana pentru Ocuparea Fortei de Munca Botosani APL -uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de persoane cu dizabilități angajate
	- activarea *Comitetului de analiză a problemelor persoanelor cu handicap din județul Botoșani* – structură fără personalitate juridică, cu rol consultativ, organizată în baza Legii 448/2006, care funcționează pe lângă DGASPC;	DGASPC Botoșani	ONG-uri Consiliul Județean Botoșani IPJ Botoșani AJPIS Botoșani DSP Botoșani CAS Botoșani Casa Județeană de Pensii AJOFM Botoșani Asociația Nevăzătorilor-Filiala Botoșani Asociația Națională	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr de sedinte/întruniri ale *Comitetului de analiză a problemelor persoanelor cu handicap din județul Botoșani*

			a Surzilor- Filiala Botoșani ISJ Botoșani Instituția Prejectului Județului Botoșani Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani Mass-media		
2.3. Prevenirea separării și promovarea dreptului persoanelor cu dizabilități la o viață independentă, privată și de familie	- crearea unui sistem integrat de servicii de sprijin pentru persoanele cu dizabilități și familiile acestora, care să se bazeze pe comunitate și să răspundă nevoilor corelate ale acestora prin accesibilizarea resurselor obișnuite ale comunității: facilități, servicii și produse privind locuința, sănătate și recuperare, cultură, educație și formare profesională, integrare socio-profesională, etc., în scopul prevenirii instituționalizării și menținerii în familie și comunitate;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale AJPIS Botoșani DGASPC Botoșani APL -uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) CCC-uri	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de servicii integrate pentru persoanele adulte dezvoltate la nivel comunitar

	- înființarea/extinderea serviciilor de îngrijire la domiciliu și a serviciilor de zi care permit menţinerea persoanei cu dizabilități în mediul propriu de viaţă, în familie şi comunitate; dezvoltarea de servicii de sprijin pentru familiile persoanelor cu dizabilități (centre de resurse, programe de formare, grupuri de suport, echipe mobile de intervenție și recuperare la domiciliu, etc);	DGASPC Botoşani APL -uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Serviciul de îngrijire la domiciliu/serviciul de zi Nr. de persoane cu dizabilități care beneficiază de servicii de îngrijire la domiciliu
	- extinderea serviciilor de asistenţă personală (asistent personal, asistent personal profesionist) și dezvoltarea de noi tipuri de servicii de asistență personală pentru viață independentă, precum și facilitarea accesului persoanei cu dizabilități la aceste tipuri de servicii;	DGASPC Botoşani APL -uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Serviciul asistenți personali profesioniști funcțional Nr. de beneficiari de servicii de asistență personală

	- sprijinirea funcţionării la nivel local a structurilor comunitare consultative cu atribuţii în domeniul protecţiei drepturilor persoanelor cu dizabilităţi, în scopul prevenirii separării;	DGASPC Botoşani APL -uri	ONG -uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de structuri comunitare consultative pe problemele persoanelor cu dizabilităţi create la nivelul autorităţilor locale
	- realizarea unei proceduri de prevenire, identificare, evaluare şi monitorizare a cazurilor de ascundere, abandonare, neglijare şi segregare a persoanelor adulte şi a copiilor cu dizabilităţi;	Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale AJPIS Botoşani DGASPC Botoşani APL-uri	ONG -uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Existenţa unor proceduri specifice de prevenire, identificare şi monitorizare a cazurilor de persoane adulte/copii cu dizabilităţi aflaţi în situaţii de risc
	- dezvoltarea la nivel local de servicii alternative de sprijin pentru copiii cu dizabilităţi şi familiile acestora, în scopul asigurării recuperării, reabilitării, educaţiei şi integrării socio-profesionale, astfel încât să se prevină separarea din cauza lipsei infrastructurii care să răspundă nevoilor speciale ale acestei categorii de copii;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) CCC-uri	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de servicii integrate pentru copiii cu dizabilităţi dezvoltate la nivel comunitar

	- implicarea familiei şi responsabilizarea acesteia cu privire la nevoile de îngrijire, reabilitare şi integrarea socială ale persoanelor cu dizabilităţi în scopul menţinerii acestora în cadrul sistemului familial;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG –uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) CCC-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de cazuri de persoane cu dizabilităţi (adulţi şi copii) pentru care s-a prevenit instituţionalizarea
	- asigurarea măsurilor privind confidenţialitatea datelor referitoare la viaţa intimă şi privată a persoanelor cu dizabilităţi;	DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) AJPIS Botoşani ONG-uri Autoritatea Naţională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal	2019-2024 Bugetele instituţionale	Existenţa unei proceduri unitare în condiţii de confidenţialitate a informaţiilor referitoare la persoanele cu dizabilităţi
	- acordarea de sprijin metodologic SPAS – urilor/DAS-urilor în accesarea de fonduri pentru proiecte ce vizează problematica persoanelor cu dizabilităţi;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de proiecte scrise/implementate de autorităţile locale în interesul persoanelor cu dizabilităţi

	- susținerea financiară a persoanelor cu dizabilități prin acordarea de beneficii sociale în acord cu nevoile acestora și legislația în domeniu.	Ministerul Muncii și Justiției Sociale AJPIS Botoșani DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de beneficiari, persoane cu dizabilități (adulți și copii), care beneficiază de prestații sociale

II.3 Asigurarea și promovarea condițiilor pentru deplina exercitare a drepturilor și libertăților cetățenești de către persoanele cu dizabilități, în condiții de nediscriminare în raport cu ceilalți membri ai societății

3.1. Asigurarea respectării principiului nondiscriminării și egalității de șanse pentru toți cetățenii, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități	- realizarea de campanii de informare și sensibilizare a populației privind interzicerea abuzului, torturii și a relelor tratamente asupra persoanelor cu dizabilități (copii și adulți);	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de campanii de informare/sensibilizare

	- realizarea unor proceduri specifice de prevenire, intervenție (identificare, semnalare, soluționare) și monitorizare a cazurilor supuse riscului de tratament degradant sau de violență asupra persoanelor cu dizabilități (copii și adulți)	Ministerul Muncii și Justiției Sociale AJPIS Botoșani DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) CCC-uri ONG-uri Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența unor proceduri specifice de prevenire, intervenție și monitorizare a cazurilor la risc sau de violență asupra persoanelor cu dizabilități
	- acordarea unei atenții deosebite cazurilor de violență asupra femeilor cu dizabilități;	DGASPC Botoșani AJPIS Botoșani IPJ Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) CCC-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. cazurilor de violență asupra femeilor cu dizabilități

	- organizarea de întâlniri/dezbateri cu reprezentanții instituțiilor/ personalul de specialitate care intră în contact cu persoanele cu dizabilități (adulți și copii), asociații ale beneficiarilor și a părinților copiilor cu dizabilități în scopul prevenirii situațiilor de discriminare și violență asupra acestora;	DGASPC Botoșani AJPIS Botoșani APL-uri	ONG-uri CCC-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) IPJ Botoșani	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de întâlniri/dezbateri cu reprezentanți ai instituțiilor/personalul de specialitate
	- monitorizarea respectării dreptului persoanelor cu dizabilități la egalitate de șanse.	DGASPC Botoșani AJPIS Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Consiliul de Monitorizare a Implementării Convenției ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de acțiuni realizate de Inspecția Socială în vederea verificării modului de respectare a dreptului la egalitate de șanse ale persoanelor cu dizabilități

II.4 Asigurarea accesului la muncă a unui număr cât mai mare de persoane cu dizabilităţi, în special pe piaţa liberă a muncii

4.1. Asigurarea tranziției de la protecția pasivă la protecția activă a persoanelor adulte cu dizabilități prin stimularea angajării acestora pe piața muncii	- realizarea şi implementarea unor proceduri privind prevenirea discriminării în selecţia, angajarea, menţinerea şi promovarea în muncă a persoanelor cu dizabilități şi monitorizarea respectării măsurilor de protecția muncii, interzicerea muncii copiilor şi protecția tinerilor la locul de muncă, interzicerea sclaviei şi a muncii forțate; organizarea de întâlniri cu angajatori/potențial angajatori;	Ministerul Muncii şi Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoșani	ONG-uri ITM Botoșani Mass-media	2019-2024	Existența unor proceduri pentru susținerea angajării persoanelor cu dizabilități apte de muncă
	- susținerea persoanelor cu dizabilități apte de muncă pentru integrare socio-profesională, prin activități specifice de sprijin pentru angajare, promovare şi menținerea locului de muncă în condiții de echitate socială: servicii de recuperare şi menţinere a sănătății, evaluare a capacității şi aptitudinilor de muncă, consiliere şi orientare profesională, sprijin pentru calificare/recalificare, sprijin pentru găsirea şi menținerea locului de muncă (angajare asistată), transport adaptat la /de la locul de muncă etc. şi adaptarea locului de muncă - „*reasonable accomodation*„ ;	Ministerul Muncii şi Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoșani	ONG-uri APL-uri CCC-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de activități specifice de sprijinire a persoanelor cu dizabilități apte de muncă în căutarea şi menținerea unui loc de muncă Nr. de persoane cu dizabilități care vor beneficia de locuri de muncă adaptate

	- sprijinirea pentru angajarea pe piaţa liberă a muncii a persoanelor cu dizabilităţi prin măsuri de „muncă asistată"; evaluarea capacităţii şi aptitudinilor de muncă;	Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri CCC-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de beneficiari ai activităţilor specifice
	- consilierea tinerilor antreprenori din rândul persoanelor cu dizabilităţi pentru a demara afaceri în sectoarele secundar şi terţiar în mediul rural, folosind forţa de muncă din rândul persoanelor dezavantajate social;	DGASPC Botoşani Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de tineri antreprenori consiliaţi Nr. de afaceri derulate de antreprenori - persoane cu dizabilităţi
	- sprijin pentru calificare/recalificare, prin participarea la cursuri.	Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de beneficiari cu dizabilităţi care au beneficiat de cursuri de calificare/recalificare
4.2. Diversificarea serviciilor de sprijin în vederea integrării socio-profesionale a persoanelor cu dizabilităţi	- crearea – la nivel judeţean – a unui centru de resurse pentru persoanele cu dizabilităţi aflate în căutarea unui loc de muncă, precum şi pentru angajatori;	DGASPC Botoşani Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani	ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. centrelor de resurse pentru persoanele cu dizabilităţi create

	- crearea unor grupuri de suport pentru persoanele cu dizabilități în scopul creșterii încrederii în capacitățile proprii precum și a șanselor de integrare socială și profesională;	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de grupuri de suport pentru persoanele cu dizabilități create Nr. de participanți la grupurile de suport
	- organizarea de întâlniri cu posibili angajatori pentru stimularea şi sprijinirea lor în a angaja personal din rândul persoanelor cu dizabilități;	DGASPC Botoşani Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani	Angajatori publici și/sau privați Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de angajatori beneficiari de servicii de informare, îndrumare, consiliere
	- acordarea sprijinului pentru inființarea de „întreprinderi sociale", ca structuri de tranziţie la economia de piață;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Direcția Muncii Botoșani DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de întreprinderi sociale create

	-dotarea centrelor rezidențiale cu infrastructura necesară unei terapii ocupaționale adecvate în vederea formării/dezvoltării abilităţilor şi deprinderilor persoanelor cu dizabilități instituționalizate;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean Botoșani DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. centrelor rezidențiale care beneficiază de infrastructura necesară unei terapii ocupaționale adecvate
	- încurajarea creării de locuri de muncă protejate, în măsură să pregătească tranziţia persoanelor cu dizabilităţi pe piaţa liberă a muncii (prin derularea de activităţi competitive cu cele existente, eficientizarea calificării la locul de muncă etc.);	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoșani	ONG-uri APL-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de locuri de muncă protejate create
	- sprijinirea proiectelor ce au ca obiectiv angajarea persoanelor cu dizabilităţi, „adaptarea rezonabilă” la locul de muncă, etc.;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoșani	ONG-uri APL-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de proiecte inițiate/implementate de instituții publice și private în scopul facilitării angajării persoanelor cu dizabilități

	- dezvoltarea unui dialog/ parteneriat social între toţi factorii implicaţi în domeniul ocupării forţei de muncă – instituţii de educaţie şi formare profesională, instituţii de asistenţă socială, O.N.G.-uri, angajatorii din sectorul public şi/sau privat, etc. în scopul creşterii şanselor persoanelor cu dizabilităţi în accesarea unui loc de muncă şi integrarea pe piaţa muncii;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) ISJ Botoşani Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Convențiile de parteneriat cu diverse instituții din domeniul ocupării forței de muncă
	- crearea unor mecanisme de monitorizare a impactului măsurilor sociale în favoarea încadrării în muncă a persoanelor cu dizabilităţi;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența unui mecanism de monitorizare a impactului asupra persoanelor cu dizabilități a măsurilor privind facilitarea integrării socio-profesionale
	- încurajarea creării unui atelier protejat, la nivelul D.G.A.S.P.C. Botoşani, în măsură să pregătească tranziţia persoanelor cu dizabilităţi pe piaţa liberă a muncii;	Consiliul Județean Botoșani DGASPC Botoşani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. persoanelor cu dizabilități care beneficiază de serviciile atelierului protejat

	- creşterea capacităţii Centrului de Incluziune Socială prin dezvoltarea de noi programe, angajarea de specialişti şi profesionalizarea acestora precum şi crearea unor practici de mediere şi suport pe piaţa muncii pentru tinerii cu dizabilităţi.	Consiliul Judeţean Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. tinerilor care au beneficiat de mediere şi suport
4.3. Facilitarea accesului pe piaţa muncii pentru persoanelor cu dizabilităţi	- crearea unei baze de date cu persoanele cu dizabilităţi apte de muncă;	Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de persoane cu dizabilităţi apte de muncă înscrise în baza de date
	- identificarea abilităţilor şi competenţelor persoanelor cu dizabilităţi utilizând instrumente specifice (testul CASPER) şi orientarea în carieră în acord cu acestea;	DGASPC Botoşani Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani	ONG-uri APL-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de persoane cu dizabilităţi evaluate utilizând instrumente specifice (CASPER)

	- încurajarea accesării programelor de formare continua a adulţilor de către persoanele adulte cu dizabilităţi;	Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de persoane cu dizabilităţi care vor accesa programe de formare profesională continuă
	- colaborarea cu mass-media în vederea creşterii gradului de conştientizare şi/sau sensibilizare a comunităţii cu privire la potenţialul, abilităţile şi contribuţia persoanelor cu handicap la piaţa muncii;	DGASPC Botoşani APL-uri	Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de protocoale de colaborare încheiate cu mass-media
	- organizarea de acţiuni de promovare a aptitudinilor speciale şi a talentelor persoanelor cu dizabilităţi („*Ziua internațională a persoanelor cu dizabilități*„ *Târguri specifice, expoziții, spectacole,* etc);	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de acţiuni de promovare a talentelor şi aptitudinilor persoanelor cu dizabilităţi

	- eficientizarea modalităţilor de evaluare complexă a persoanelor cu dizabilităţi şi implementarea unui sistem complex de evaluare cu accent pe identificarea potenţialului de integrare socio-profesională;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoșani	Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Evaluarea complexă a persoanei cu dizabilități urmărește identificarea potențialului pentru integrare socio-profesională Nr. de proceduri eficentizate
	- participarea persoanelor cu dizabilități la *Bursa locurilor de muncă*	Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. persoanelor cu dizabilități care au participat la Bursa locurilor de muncă
4.4. Dezvoltarea ”întreprinderilor sociale”, precum și a oricărei forme de angajare protejată (unități protejate, locuri de muncă protejate), ca structuri de sprijin în tranziția persoanelor cu dizabilități către piața	- crearea/dezvoltarea la nivelul județului de ”întreprinderi sociale” (unități de economie socială), ca structuri de tranziție la economia de piață, valorificând oportunitățile de finanțare din Fondul Social European sau alte surse de finanțare;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de întreprinderi sociale create/dezvoltate

liberă a muncii	- accesarea fondurilor structurale pentru asigurarea de locuri de muncă protejate, în măsură să pregătească tranziția persoanelor cu dizabilități pe piața liberă a muncii (prin derularea unor activități competitive cu cele de pe piața liberă a muncii, eficientizarea calificării la locul de muncă, etc);	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Valoarea fondurilor structurale accesate pentru asigurarea de locuri de muncă protejate
	- dezvoltarea proiectelor ce au ca obiectiv calificarea / recalificarea și angajarea persoanelor cu dizabilități, "adaptarea rezonabilă" la locul de muncă, cu finanțare din Fondul Social European sau alte surse de finanțare.	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani DGASPC Botoşani	ONG-uri APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de proiecte cu finanțare din Fondul Social European sau alte surse de finanțare.

II.5 Promovarea educației incluzive și a educației permanente pentru persoanele cu dizabilități

5.1. Facilitarea accesului la educație și formare profesională pentru persoanele cu dizabilități, în toate formele și nivelele de învățământ școlar și profesional	- implementarea unui sistem integrat de depistare precoce a dizabilității și evaluarea complexă a copilului cu dizabilități;	Ministerul Sănătății Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența unui sistem integrat de depistare precoce a dizabilității
	- identificarea timpurie a nevoilor educaționale speciale în vederea asigurării unor măsuri de sprijin flexibile, educație/formare, conforme cu nivelul de dezvoltare al aptitudinilor și deprinderilor de învățare;	CJRAE Botoșani ISJ Botoșani DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența unui sistem de identificare timpurie a nevoilor de învățare a persoanelor cu dizabilități
	- susținerea unor programe privind asigurarea fără discriminare a accesului persoanelor cu dizabilități la învăţământul incluziv primar şi secundar, gratuit, în condiţii de egalitate cu ceilalţi, în comunităţile în care trăiesc, la învăţământ superior, formare profesională, educaţie pentru adulţi şi formare continuă, fără discriminare şi în condiţii de egalitate cu ceilalţi cetățeni;	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoşani DGASPC Botoşani Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de programe de susținere a accesului la educație și formare profesională pentru persoanele cu dizabilități

	- crearea infrastructurii privind accesul copiilor la educație, formare profesională, activități recreative și alte activități care să permită integrarea socială a acestora și dezvoltarea personalității lor;	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoșani DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Dezvoltarea infrastructurii privind accesul fără discriminare a copiilor la educație și formare profesională în comunitate
	- respectarea dreptului persoanei cu dizabilități de a alege și o altă formă de educație (școala specială, învățământ la distanță, învățământ la domiciliu, etc.) în situațiile în care cerințele sale de învațare nu pot fi rezolvate cu expertiza și măsurile de sprijin complementar din școala de masă;	ISJ Botoșani DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Accesibilizarea mijloacelor de informare a persoanelor cu dizabilități cu privire la oferta educațională și de formare profesională
	- informarea persoanelor cu dizabilități, prin mijloace accesibile, cu privire la oferta de educație și formare profesională, a învățământului de masă și special, disponibilă în comunitate;	ISJ Botoșani CJRAE Botoșani DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. pe persoane care au fost informate/consiliate cu privire la oferta de educație și formare profesională

	- formarea profesioniştilor în domenii de strictă specializare pentru lucrul cu persoanele cu dizabilităţi: autism, maladia L. Down, logopedie, demutizare, scriere Braille, limbajul semnelor , boala Parkinson, etc.	Ministerul Educaţiei Naţionale Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale DGASPC Botoşani	ONG-uri Agenţia Judeţenă pentru Ocuparea Forţei de Muncă Botoşani Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de profesionişti formaţi pentru lucrul cu persoanele cu dizabilităţi (adulţi şi copii)
5.2. Îmbunătăţirea sistemului de învăţământ în acord cu nevoile de învăţare şi formare a persoanelor cu dizabilităţi	- accesibilizarea învăţământului de masă la toate nivelurile prin: a) adaptarea mediului fizic construit (inclusiv toalete) şi transport; b) adaptarea mijloacelor şi metodelor didactice (ex. limbajul semnelor, limbaj mimico – gestual, curriculum şcolar flexibil, mijloace de instruire/învăţare - scrierea Braille, texte mărite ori simplificate, site-uri web ş.a., tehnologii electronice asistive de instruire/învăţare); c) asigurarea serviciilor de sprijin individualizat pentru educaţia incluzivă şi viaţă independentă;	Ministerul Educaţiei Naţionale ISJ Botoşani Centrul Judeţean de Resurse şi de Asistenţă Educaţională Botoşani (CJRAE)	DGASPC Botoşani ONG-uri APL-uri Asociaţia Naţională a Surzilor din România, filiala Botoşani Asociaţia Nevăzătorilor din România, filiala Botoşani	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de unităţi şcolare care vor accesibiliza învăţământul de masă la toate nivelele Nr. de unităţi şcolare care vor fi dotate cu materiale destinate facilitării învăţării de către elevii/cursanţii cu probleme de învăţare

	- identificarea numărului și profilului copiilor cu dizabilități și/sau CES școlarizați în învățământul de masă, cât și a celor care au vârsta corespunzătoare dar nu mai frecventează școala	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoșani Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani (CJRAE)	DGASPC Botoșani Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Crearea unei baze de date cu numărului și profilului copiilor cu dizabilități și/sau CES
	- dezvoltarea bazei materiale din școli pentru desfășurarea unor activități de reabilitare/abilitare (recuperare) a elevilor/cursanților cu probleme de învățare (cabinete de kinetoterapie, logopedie, educație senzorială);	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoșani Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani (CJRAE) APL-uri	DGASPC Botoșani ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de cabinete deschise/dotate cu echipament corespunzător pentru desfășurarea unor activități de reabilitare/abilitare (recuperare) a elevilor/cursanților cu probleme de învățare

	- îmbunătățirea permanentă a sistemului de evaluare/reevaluare a capacităților de învățare a persoanelor cu dizabilități, copii și adulți, pentru identificarea cât mai timpurie a cerințelor educaționale speciale ale acestora, în vederea asigurării unor măsuri de sprijin flexibile, educație/formare, conforme cu nivelul de dezvoltare al aptitudinilor și deprinderilor de învățare;	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoșani Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani (CJRAE) DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența unui sistem de identificare timpurie a nevoilor de învățare a persoanelor cu dizabilități
	- planificarea și monitorizara măsurilor de sprijin educațional în vederea actualizării continue a acestora, în funcție de progresul școlar și în perspectiva ocupării unui loc de muncă a măsurilor de sprijin pentru educație/formare;	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoșani Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Botoșani (CJRAE)	DGASPC Botoșani ONG-uri APL-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Măsurile de sprijin educațional pentru persoanele cu dizabilități corespund nevoilor existente pe piața muncii
	- implicarea elevilor/cursanților cu dizabilități, a părinților/ tutorilor/reprezentanților legali ca parteneri activi în proiectarea, realizarea și monitorizarea planurilor individualizate de sprijin pentru educație/formare profesională a elevilor;	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoșani Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională	DGASPC Botoșani ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de elevi/cursanți/ reprezentanți legali implicați în dezvoltarea planurilor educaționale

		Botoşani (CJRAE)			
	- pregatirea şi perfecţionarea continuuă a personalului didactic pentru satisfacerea cerinţelor invăţământului incluziv (cunoaşterea problematicii dizabilităţii şi utilizarea modalităţilor, mijloacelor şi formatelor augmentative şi alternative adecvate de comunicare, a tehnicilor şi materialelor educaţionale potrivite pentru susţinerea persoanelor cu dizabilităţi).	Ministerul Educaţiei Naţionale ISJ Botoşani Centrul Judeţean de Resurse şi de Asistenţă Educaţională	ONG-uri APL-uri	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de cadre didactice care vor beneficia de programe de pregătire şi formare în domeniul învăţământului incluziv
5.3 Asigurarea unor condiţii optime de tranziţie de la şcoală la viaţa activă pentru copiii/tinerii cu dizabilităţi	- dezvoltarea şi eficientizarea serviciilor de consiliere, orientare şcolară şi profesională a copiilor/persoanelor adulte cu dizabilităţi;	DGASPC Botoşani ISJ Botoşani	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de centre de consiliere, orientare şcolară şi profesională a copiilor/persoanelor adulte cu dizabilităţi;
	- extinderea programelor specifice in centrele de zi pentru copii cu dizabilităţi şi pentru grupă de vârsta mai mare de 14 ani;	DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. centrelor de zi care oferă servicii şi pentru grupa de vârstă mai mare de 14 ani

	- promovarea unui dialog/parteneriat instituțional între factorii implicați în procesul de formare profesională și factorii / instituțiile implicate în plasarea/angajarea forței de muncă (ISJ, CJRAE, autorități locale, ONG uri, angajatori) în vederea creșterii șanselor de încadrare a persoanelor cu dizabilități pe piața liberă a forței de muncă.	DGASPC Botoșani ISJ Botoșani Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Botoșani	ONG-uri APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de parteneriate încheiate în vederea creșterii șanselor de încadrare a persoanelor cu dizabilități pe piața liberă a forței de muncă.

II.6 Promovarea unor condiții decente de viață pentru persoanele cu dizabilități prin măsuri de protecție socială.

6.1. Continuarea reformei instituționale și administrative a centrelor de tip rezidențial pentru persoane adulte cu handicap, aflate în subordinea DGASPC Botoșani în vederea acordării serviciilor în acord cu standardele	- dezvoltarea alternativelor la instituționalizarea de tip clasic prin crearea de servicii noi valorificând oportunități de finanțare prin fonduri structurale / programe de interes național/alte finanțări: locuințe protejate, centre de zi, centre de respiro, etc	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Nr de locuințe protejate, centre de zi, centre de respiro, etc deschise

minime obligatorii	- crearea şi profesionalizarea permanentă a unei reţele de asistenţi personali profesionişti care să aibă capacitatea de a oferi servicii de îngrijire şi protecţie persoanelor cu handicap grav sau accentuat în scopul continuării procesului de dezinstituţionalizare şi prevenirii instituţionalizării;	DGASPC Botoşani	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de asistenţi personali profesionişti angajaţi
	- funcţionarea centrelor rezidenţiale şi de zi conform standardelor de calitate în vigoare şi licenţierea acestora; dotarea tuturor unităţilor de tip rezidenţial din structura DGASPC cu echipamente, obiecte de mobilier şi electrocasnice, echipamente asistive - funcţie de nevoi, în vederea îmbunătăţirii condiţiilor de viaţă ale persoanelor cu dizabilităţi care beneficiază de protecţie în sistemul rezidenţial	Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale Consiliul Judeţean Botoşani (CJ) DGASPC Botoşani APL	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Centrele rezidenţiale pentru persoanele adulte cu dizabilităţi din structura DGASPC Botoşani corespund standardelor minime de cost şi a celor de calitate . Licenţierea tuturor centrelor rezidenţiale din structura DGASPC Botoşani

	- restructurarea/reorganizarea /reamenajarea Centrelor de asistenta și îngrijire Adășeni, Leorda și Dorohoi și Centrelor de recuperare și reabilitare Ionășeni și Dersca în scopul oferirii unor condiții optime de îngrijire, asistență, recuperare - pentru un nr. de maxim 50 de beneficiari /unitate rezidențială – conform standardelor în vigoare ;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani	APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene Programe de interes național	Nr. de centre reorganizate/noi înființate care să asigure condiții optime de îngrijire, asistență, recuperare - pentru un nr. de maxim 50 de beneficiari /unitate rezidențială
	-utilizarea metodei managementului de caz în evaluarea persoanelor cu dizabilități instituționalizate;	DGASPC Botoșani	APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. persoanelor cu dizabilități instituționalizate evaluate prin utilizarea metodei managementului de caz
	-amenajarea/reabilitarea/ modernizarea și dotarea cu infrastructură necesară unei terapii ocupaționale adecvate a Centrului de Integrare prin Terapie Ocupațională Botoșani;	Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani	ONG-uri Sponsori publici/privați	2019-2024 Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene	Existența unei dotări specifice misiunii CITO Botoșani

	- încurajarea şi sprijinirea persoanelor cu dizabilităţi din serviciile de protecţie specială să participe la viaţa comunităţii prin crearea şi/sau menţinerea contactelor sociale sau, după caz, prin reintegrarea în familie/comunitate;	DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr de beneficiari reintegraţi în familie/comunitate
	- încurajarea şi sprijinirea participării persoanelor cu dizabilităţi la activităţi sportive, de recreere şi culturale de masă, precum şi la evenimente dedicate lor (ex. Jocurile Paralimpice, etc) desfăşurate în ţară sau în alte ţări din cadrul UE;	Ministerul Tineretului şi Sportului DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. persoanelor cu dizabilităţi care participă la activităţi sportive, de recreere şi culturale de masă
	- crearea unor unităţi de tip rezidenţial de mici dimensiuni (capacitatea de maxim 50 de locuri) pentru a oferi servicii persoanelor cu anumite afecţiuni şi care nu pot beneficia de suport specializat (emoţional şi fizic) în familie (ex. centru rezidenţial pentru persoane cu Demenţa Alzheimer, Boala Parkinson şi alte afecţiuni neurologice degenerative);	Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale Consiliul Judeţean Botoşani (CJ) DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare nerambursabile Fonduri europene	Nr. de unităţi înfiinţate

	- dezvoltarea de noi structuri adaptate nevoilor persoanelor cu dizabilități, de tipul: - centru de pregătire pentru o viață independentă; - centre de abilitare și reabilitare; - centru de tip „respiro ” /centre de criză – care să se adreseze atât persoanelor care solicită instituționalizarea în scopul prevenirii acestei măsuri cât și persoanelor dezinstituționalizate și care traversează o perioadă de criză; - centru de intervenție în situații de urgență pentru persoana cu dizabilități; - locuințe protejate care facilitează procesul de integrare în comunitate, făcând tranziția de la instituțiile de tip vechi, prin dobândirea de competențe, deprinderi și abilități necesare integrării; - centre de zi, beneficiarii acestor servicii urmând a fi persoanele cu dizabilități care vor fi dezinstituționalizate din centrele rezidențiale, precum și persoanele cu dizabilități din comunitate, în vederea prevenirii instituționalizării acestora. Astfel, acest lucru va conduce, pe lângă oferirea de suport în comunitate pentru persoanele	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare nerambursabile Fonduri europene Programe de interes național	Un centru respiro pentru persoanele cu dizabilități Existența unor noi structuri adresate nevoilor persoanelor adulte cu dizabilități

	dezinstituționalizate, și la reducerea intrărilor în instituțiile de tip rezidențial; - echipe mobile – pentru acordarea de servicii la domiciliu persoanelor (inclusiv copii, tineri) cu dizabilități.				
	- formarea continuă a personalului implicat în protecția și îngrijirea persoanei cu dizabilități și angajare de personal de specialitate care să răspundă nevoilor persoanelor cu dizabilități;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. persoanelor de specialitate angajate Nr. angajaților care au participat la cursuri de formare/specializare

	- externalizarea/contractarea unor servicii sociale ale DGASPC cu efect în reducerea costurilor de întreținere per beneficiar în condiții de creșterea calității serviciilor sociale oferite prin aport suplimentar al furnizorului privat în raport cu tipurile de servicii acordate;	Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de servicii externalizate cu efect în reducerea costurilor de întreținere per beneficiar în condiții de creșterea calității serviciilor sociale oferite prin aport suplimentar al furnizorului privat în raport cu tipurile de servicii acordate;
6.3. Creșterea calității, eficienței și sustenabilității serviciilor de protecție socială specială	- revizuirea metodologiei de evaluare a persoanei cu dizabilități prin trecerea de la sistemul de evaluare-certificare a unui „grad și tip de handicap/dizabilitate", la un sistem de identificare a nevoilor individuale de sprijin, în baza inventarierii capacităților și limitărilor funcționale individuale relevante ale persoanei, în conformitate cu cerințele „modelului social" de abordare a dizabilității;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența unei metodologii de evaluare-certificare cu accent pe nevoile individuale de integrare socio-profesională
	- întocmirea și/sau actualizarea tuturor documentelor prevăzute de legislația în domeniu, în vigoare, (procedurile și toate instrumentele de lucru, fișele de post ale personalului sau orice alte documente necesare în procesul de acordare a serviciilor),	DGASPC Botoșani		2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de documente întocmite/actualizate prevăzute de legislația în domeniu astfel încât acestea să fie corelate cu modificările legislative;

	astfel încât acestea să fie corelate cu modificările legislative;				
	- revizuirea sistemului de planificare a măsurilor de asistenţă socială prin asigurarea de "pachete" de facilităţi şi servicii, flexibile (fixe si opţionale) în baza evaluării nevoilor individuale de sprijin ale persoanei cu dizabilităţi;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoşani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Furnizarea unor servicii specializate planificate în acord cu nevoile individuale ale persoanei cu dizabilități și ale familiilor/reprezentanților legali ai acestora
	- realizarea unor schimburi de bune practici cu instituții publice și private din alte județe sau alte state;	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri DGASPC-uri din alte județe Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de schimburi de experiență realizate cu alte județe/alte state
	- revizuirea standardelor de calitate pentru persoanele cu dizabilități, pe tipuri de dizabilitate (vizual, auditiv, psihic, etc);	Ministerul Muncii și Justiției Sociale DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. standarde de calitate revizuite

6.4. Optimizarea tranziției tinerilor din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție specială a adultului cu dizabilități	- planificarea tranziției tânărului cu dizabilități din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție specială pentru adulți (evaluarea nevoilor de sprijin, identificarea celei mai bune alternative de îngrijire din perspectiva nevoilor , abilităților și aptitudinilor acestora, informarea tânărului cu dizabilități privind alternativa la îngrijire);	DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. tinerilor cu dizabilități din sistemul de protecție a copilului care au beneficiat de aceste servicii
	- implicarea copilului/tânărului cu dizabilități în programe de dezvoltare /formare/consolidare a deprinderilor de viață autonomă în vederea planificării tranziției acestora din instituții rezidențiale la un mod de viață independent;	DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de copii cu dizabilități care beneficiază de servicii/măsuri de protecție și de pregătire pentru o viață independentă
	-transferarea tânărului cu dizabilități în forme alternative de protecție și îngrijire, apropiate modelului de îngrijire cunoscut de el (locuințe protejate, asistent personal profesionist, etc);	DGASPC Botoșani	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	Nr. tinerilor cu dizabilități transferați în forme alternative de protecție și îngrijire

	-dezvoltarea serviciilor sociale de tip centre de zi şi locuinţe protejate în vederea asigurării tranziţiei tinerilor cu dizabilităţi de la sistemul de protecţie specială a copilului către sistemul de protecţie a persoanelor adulte cu dizabilităţi, precum şi a prevenirii instituţionalizării persoanelor cu dizabilităţi din comunitate	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani	ONG-uri APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	Nr. centrelor de zi și a locuințe protejate înființate
	-dezvoltarea serviciilor de suport pentru socializare, activități culturale și sportive pentru tinerii cu dizabilități, sprijin pentru integrarea în muncă (inclusiv munca asistată) a acestora în funcție de tipul de dizabilitate;	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	Nr. tinerilor cu dizabilități care beneficiază de servicii de suport pentru socializare, activități culturale și sportive etc

II.7. Asigurarea accesului la servicii şi facilităţi privind sănătatea, în condiţii de echitate socială şi în baza consimţământului liber exprimat

7.1. Facilitarea accesului persoanelor cu dizabilităţi la îngrijire medicală şi programe de sănătate de masă, inclusiv la servicii de îngrijire a sănătăţii şi recuperare destinate persoanelor cu dizabilităţi, la aceeaşi calitate şi la fel de accesibile ca preţ ca şi pentru ceilalţi cetăţeni.	- informarea persoanelor cu dizabilităţi, în formate accesibile, cu privire la drepturile lor şi la oferta de servicii de sănătate din comunitate, inclusiv a serviciilor medicale şi de recuperare destinate acestora;	DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri CCC-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) Asociaţia Naţională a Surzilor din România, filiala Botoşani Asociaţia Nevăzătorilor din România, filiala Botoşani	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de beneficiari ai activităţilor/programelor de informare
	- consultarea persoanelor cu dizabilităţi pentru a decide în cunoştinţă de cauză în ceea ce priveşte măsurile de îngrijire medicală ce le sunt destinate, furnizorii de servicii ş.a.;	DGASPC Botoşani APL-uri Cabinetele Medicale Individuale	ONG-uri CCC-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de persoane cu dizabilităţi/reprezentanţi legali care vor fi consultate cu privire la măsurile de îngrijire medicală

	- dezvoltarea serviciilor de abilitare/reabilitare (recuperare) pentru persoanele cu dizabilităţi, in vederea unui trai pe cât posibil independent şi a integrării/reintegrării în muncă a persoanei adulte cu dizabilităţi, în perioada vieţii active;	Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale Consiliul Judeţean Botoşani (CJ) DGASPC Botoşani APL-uri	ONG-uri CCC-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare neranbursabile Fonduri europene	Nr. de servicii de abilitare/reabilitare create
	- creşterea capacităţii de a acorda servicii de calitate si licenţierea Centrului de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu Botoşani;	Consiliul Judeţean Botoşani DGASPC Botoşani	Centrului de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu Botoşani;	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare neranbursabile Fonduri europene	Nr. de servicii acordate conform standardelor de calitate Licenţierea Centrului de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu Botoşani;
	- promovarea măsurilor şi iniţiativelor privind sănătatea mintală, inclusiv prin sprijinirea angajării în muncă a persoanelor cu probleme de sănătate mintală, apte de muncă, în condiţiile legii;	Centrul de Sănătate Mintală Botoşani DGASPC Botoşani DSP Botoşani	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de iniţiative privind sănătatea mintală
	- pregătirea personalului din domeniul sănătăţii privind cerinţele specifice dizabilităţii dar şi în ceea ce priveşte competenţele şi metodele privind abordarea problemelor de	Ministerul Sănătăţii Ministerul Muncii	DGASPC Botoşani ONG-uri Serviciile publice	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de persoane beneficiare de programe de pregătire în domeniul sănătăţii persoanelor

	sănătate ale persoanelor cu dizabilități;	și Justiției Sociale DSP Botoșani	de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS)		cu dizabilități
	- asigurarea personalului de specialitate, a dotărilor, medicamentelor și a materialelor necesare acordării unor serviciilor medicale de calitate în cadrul centrelor rezidențiale aflate în subordinea DGASPC Botoșani;	Consiliul Județean Botoșani (CJ) DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. personalului de specialitate Acordarea unor servicii medicale de calitate în cadrul centrelor rezidențiale aflate în subordinea DGASPC Botoșani;
7.2. Promovarea măsurilor de prevenire a riscurilor apariției dizabilității	- implementarea programelor de educație pentru sănătate la nivel județean;	Ministerul Educației Naționale ISJ Botoșani Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională	DGASPC Botoșani ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr programelor de educație
	- acțiuni de informare și educare în comunitate privind accesarea serviciilor cuprinse în pachetul de bază de sănătate, respectiv cu Programele Naționale de Sănătate cu incidență crescută în domeniu;	Cabinetele Medicale Individuale DSP Botoșani APL-uri	DGASPC Botoșani ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS)/Direcțiile de asistență socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de acțiuni de informare și educare

	- definirea unui rol activ a medicului de familie şi a altor specialişti din comunitate (asistent social, asistent medical comunitar, mediator sanitar, asistent medical şcolar) în depistarea precoce a persoanei cu dizabilităţi şi orientarea acesteia către servicii eficace de prevenţie primară şi secundară;	Cabinetele Medicale Individuale DSP Botoşani APL-uri	DGASPC Botoşani ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Elaborarea unor proceduri unitare de depistare precoce a persoanei cu dizabilităţi şi orientarea acesteia către servicii eficace de prevenţie primară şi secundară
	- implementarea de măsuri şi programe de prevenire a riscurilor apariţiei dizabilităţi (prevenţie primară) sau agravării dizabilităţii (prevenţie secundară);	Ministerul Sănătăţii DSP Botoşani Cabinete Medicale Individuale APL-uri	DGASPC Botoşani ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS)/Direcţiile de asistenţă socială(DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de programe derulate pentru prevenirea dizabilităţii
	- includerea în planurile şi programele privind dizabilitatea a unor măsuri vizând siguranţa şi sănătatea angajaţilor la locul de muncă, inclusiv în ceea ce priveşte prevenirea apariţiei unor probleme de sănătate mintală a personalului angajat.	Ministerul Muncii şi Justiţiei Sociale Ministerul Sănătăţii ITM Botoşani	DGASPC Botoşani ONG-uri Angajatori publici/privaţi	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. de acţiuni de verificare a siguranţei şi sănătăţii la locul de muncă

III. COMPONENTA – PREVENIREA ȘI COMBATEREA VIOLENȚEI DOMESTICE

III.1.Dezvoltarea serviciilor sociale adecvate nevoilor identificate și care să asigure acces facil, asistență de calitate tuturor victimelor și măsuri pentru agresori

Obiective operaționale	Activități	Responsabilități/Responsabili	Parteneri	Termene și surse de finanțare	Indicatori/Rezultate
Creșterea capacității de intervenție a profesioniștilor care intră în contact cu victimele și agresorii și situațiile de violenta domestică	- implementarea unei proceduri de lucru operaționale, conforme cu legislația în vigoare, pentru prevenirea și intervenția în cazurile de violenta domestică	DGASPC Botoșani Botoșani	Compartimentul Asistență Socială/Primării IPJ Secții de Poliție/Posturi de Poliție Rurală Poliția Locală Jandarmeria	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. procedurilor de lucru operaționale conforme cu legislația în vigoare implementate
	- implementarea unor instrumente de lucru unitare, ghiduri comune care să respecte legislația în vigoare și care să ofere un tablou complet asupra cazurilor specifice ;	DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de instrumente unitare elaborate și implementate
	-informarea reprezentanților autorităților locale și a altor instituții publice cu privire la modalitățile de intervenție unitară, interdisciplinară și interinstituțională în cazurile de violență domestică;	DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri Mass-media CCC-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr autorităților locale și a altor instituții publice care au beneficiat de informare
	-creșterea capacității de prevenție a autorităților publice locale, a instituțiilor publice, a furnizorilor publici și privați în situațiile de	DGASPC Botoșani	IPJ Botoșani Judecătoria Botoșani Tribunalul Botoșani	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. cazurilor de prevenție

	violență domestică, corelat cu violența asupra copilului – implementarea unui mecanism eficient de semnalare, intervenție și monitorizare a cazurilor de violență;	APL-uri CCC-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri Mass-media		Implementarea unui mecanism eficient de semnalare, intervenție și monitorizare a cazurilor de violență
	-consolidarea unor practici prin care să fie respectate drepturile victimelor violenței în familie, inclusiv dreptul la protecție specială, adecvată situației și nevoilor sale (ordin de protective prin care agresorului i se interzice apropierea de victimă).	IPJ Botoșani Judecătoria Botoșani DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri CCC-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Procedurile de obținere și exercitare a drepturilor de către persoanele victime ale violenței în familie

III.2. Dezvoltarea și consolidarea competențelor profesionale prin formarea și pregătirea necesară și adaptată pentru intervenția diferitelor categorii de specialiști

Formarea profesională a specialiștilor în domeniul violenței domestice (asistenți sociali, psihologi, jurişti, medici, asistenți medicali, polițiști etc)	- creșterea numărului de specialiști în paralel cu participarea la programe de formare profesională pentru îmbunătățirea cunoștințelor, practicelor și modalităților de intervenție pentru prevenirea și combaterea violenței domestice;	DGASPC Botoșani IPJ Botoșani Judecătoria Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri CCC -uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de profesioniști angajați Nr. de profesioniști formați/specializați pentru prevenirea și combaterea violenței domestice;
	-schimburi de experiență, transfer de bune practici și promovarea abordărilor inovative ale	DGASPC Botoșani IPJ Botoșani Judecătoria Botoșani APL-uri	IPJ Botoșani Judecătoria Botoșani Tribunalul	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de schimburi de experiență realizate cu alte județe/alte state/ furnizorii

	serviciilor sociale oferite atât de către furnizorii publici cât şi de cei privaţi de servicii sociale;		Botoşani ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS/DAS)		publici-privaţi

III.3 Creşterea capacităţii furnizorilor publici şi privaţi pentru a asigura servicii de calitate victimelor violenţei domestice

Înfiinţarea şi dezvoltarea continuă a unor servicii specializate destinate victimelor violenţei domestice	-înfiinţarea de centre rezidenţiale de îngrijire şi asistenţă a victimelor violenţei în familie (domestice) – centru de primire în regim de urgenţă/centru de recuperare /locuinţă protejată care să asigure cazare pe o perioadă determinată, consiliere juridică, socială, psihologică, suport emoţional, alte activităţi/servicii;	DGASPC Botoşani APL -uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare neranbursabile Fonduri europene	Nr. de centre rezidenţiale de îngrijire şi asistenţă a victimelor violenţei înfiinţate
	-înfiinţarea de servicii pentru agresori;	DGASPC Botoşani APL-uri	Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS/DAS) ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituţionale Surse de finanţare neranbursabile Fonduri europene	Nr. de servicii pentru agresor înfiinţate
	-înfiinţarea de centre de zi pentru victimele violenţei în familie (centre de consiliere pentru prevenirea şi	DGASPC Botoşani APL-uri ONG-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistenţă socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituţionale	Nr. centrelor de zi înfiinţate (centre de consiliere pentru prevenirea şi

	combaterea violenței în familie / centre de informare și sensibilizare a populației, etc)			Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	combaterea violenței în familie / centre de informare și sensibilizare a populației) Nr. persoanelor care au beneficiat de informare/ nr. campanii de sensibilizare

III.4 Dezvoltarea de servicii de prevenție și protecție în conformitate cu legislația în vigoare

Dezvoltarea serviciilor/programelor de intervenție preventivă și a celor de protecție și sprijin; desfășurarea unor programe educative pentru părinți și copii, în vederea prevenirii violenței domestice, inclusiv prin parteneriate școală – comunitate - familie	- cooperarea eficace între toate instituțiile și autoritățile relevante ale statului, precum și organizațiile neguvernamentale din domeniu respectiv alte entități relevante în domeniul protejării și sprijinirii victimelor violenței domestice, cu scopul de a dezvolta programe și servicii care să adreseze un nr cât mai mare de potențiali beneficiari și nevoi ale acestora; (poliție, serviciile specializate de asistență socială, care funcționează în subordinea autorităților locale, serviciul de medicină legală, unitate sanitară și/sau organizații neguvernamentale)	Ministerul Justiției Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Muncii și Justiției Sociale	IPJ Botoșani Judecătoria Botoșani Tribunalul Botoșani DGASPC Botoșani ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența serviciilor/programelor de intervenție preventivă și a celor de protecție și sprijin Nr. de programe educative pentru părinți și copii desfășurate

	-reducerea toleranței față de violența în familie și creșterea eficacității programelor de prevenire (Campanii publice, mediatizarea în presa locală a efectelor nocive ale violenței asupra copiilor, practici non violente, etc);	DGASPC Botoșani IPJ Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de campanii de conștientizare/sensibilizare realizate
	-dezvoltarea de comportamente și atitudini nonviolente pentru atingerea obiectivului "toleranță zero" pentru violența domestică;	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri IPJ Botoșani Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de persoane care au beneficiat de informare/consiliere în acest sens
	-asigurarea protecției victimei violenței domestice prin ordine de protecție și asistarea specializată ;	Judecătoria Botoșani IPJ Botoșani	DGASPC Botoșani ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. persoanelor care au beneficiat de ordin de protecție și asistare specializată
	-creșterea gradului de cunoaștere și conștientizare în rândul populației a efectelor nocive pe care le are violența asupra dezvoltării copiilor;	DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de campanii realizate
	-acțiuni de informare a victimelor violenței privind serviciile de sprijin și măsurile legale disponibile (servicii de consiliere juridică, psihologică, găzduire, suport, cazare, reinserție socială, etc);	DGASPC Botoșani APL-uri	IPJ Botoșani ONG-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de victime ale violenței care au beneficiat de acțiuni de informare privind serviciile de sprijin și măsurile legale disponibile
	-acompanierea victimelor în accesarea serviciilor medicale și sociale existente în	DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. victimelor acompaniate în vederea accesării

	comunitate, în conformitate cu legislația în vigoare;		ONG-uri		serviciilor medicale
	-furnizarea complementară a serviciilor pentru a răspunde mai bine nevoilor grupului țintă.	DGASPC Botoșani APL-uri	Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	
	-consilierea psiho-socială realizată în cazurile de violență domestică pentru reducerea consecințelor pe care violența asupra victimei o antrenează în plan psihologic, social și medical.	DGASPC Botoșani Spitalul Județean de Urgență Mavromati Botoșani APL-uri		2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. programelor de consiliere/persoanelor consiliate

III.5. Întărirea capacității instituționale a autorităților administrației publice centrale și locale de gestionare a violenței domestice

Înființarea și întărirea rolului echipelor mobile de intervenție de urgență, la nivel județean / local în domeniul violenței domestice	-desfășurarea de acțiuni comune la nivel interinstituțional pentru prevenirea și combaterea fenomenului de violență domestică, în baza unui protocol de colaborare privind instrumentarea cazurilor de violență domestică;	DGASPC Botoșani	Judecătoria Botoșani Tribunalul Botoșani Parchetul de pe lângă Judecătoria Botoșani APL-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de protocoale încheiate /acțiuni comune la nivel interinstituțional
	-operaționalizarea activității și întărirea rolului (coordonată de către DGASPC – conform legislației în	DGASPC Botoșani	Membrii echipei EIL	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr de întâlniri /an a echipei EIL

	vigoare) în gestionarea situațiilor de violență domestică, prin colaborare interdisciplinară şi schimb permanent de informații raportat la cazurile instrumentate				
	-dezvoltarea unui sistem de monitorizare a victimelor violenței în familie – la nivel județean – prin contribuția tuturor instituțiilor implicate;	DGASPC Botoșani	Judecătoria Botoșani Tribunalul Botoșani Parchetul de pe lângă Judecătoria Botoșani Spitalul Județean de Urgență Mavromati Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Crearea/dezvoltarea unui sistem de monitorizarea victimelor violenței în familie
	-identificarea unor măsuri optime de creștere a coeziunii sociale în comunitățile izolate astfel încât oamenii să se cunoască mai bine între ei, în vederea prevenirii izolării sociale a victimelor.	APL-uri Serviciile publice de asistență socială (SPAS/DAS) CCC-uri	DGASPC Botoșani ONG-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de măsuri identificate de instituțiile responsabile în vederea creşterii coeziunii sociale în comunitățile izolate

IV. COMPONENTA – PROTECȚIA PERSOANELOR VÂRSTNICE

IV. 1. Creșterea calității vieții persoanelor vârstnice și asigurarea condițiilor pentru îmbătrânirea activă și o viață demnă

Obiective operaționale	Activități	Responsabilități/Responsa	Parteneri	Termene și surse de	Indicatori/Rezultate

		bili		finanțare	
Asigurarea accesului persoanelor vârstnice la servicii sociale, medicale, de ocupare, de educație – pe tot parcursul vieții	Implicarea autorităților locale în facilitarea accesului persoanelor vârstnice la sistemul de servicii sociale și de sănătate	APL-uri Cabinetele Medicale Individuale	DGASPC Botoșani Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri Mass-media	2019-2024	Nr. de întâlniri /informări realizate de autoritățile locale Nr. persoanelor informate
	Dezvoltarea parteneriatului local între autoritatea publică locală, medicul de familie, alți furnizori privați și publici de servicii medicale cu scopul de a îmbunătăți accesul persoanelor vârstnice la servicii de calitate	APL-uri DSP Botoșani Cabinetele Medicale Individuale	DGASPC Botoșani Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de parteneriate încheiate
	Suport acordat vârstnicilor vulnerabili în accesarea sistemului de beneficii sociale și a programelor guvernamentale pentru îmbunătățirea propriei situații economice	APL-uri Casa Județeană de Pensii Botoșani Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	DGASPC Botoșani Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri Parohii locale	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de vârstnici vulnerabili care au beneficiat de suport

			Mass-media		
Promovarea implicării și participării persoanelor vârstnice la viața comunității	Crearea de oportunități pentru implicarea persoanelor vârstnice în activități sociale, culturale și civice; dezvoltarea în comunitățile locale a unor servicii locale tip "Clubul pensionarilor"	APL-uri DGASPC Botoșani Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. persoanelor vârstnice implicate în activități sociale, culturale, civice; Nr. de servicii locale tip „Clubul pensionarilor" înființate
	Dezvoltarea unei culturi pro-active și participative în rândul populației vârstnice după pensionare, prin implicarea acestora în activități inter-generaționale, de economie socială și de voluntariat	APL-uri ONG-uri Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	Furnizori publici/privați Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) DGASPC Botoșani Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de acțiuni/activități realizate Nr. de persoane vârstnice participante
	Încurajarea ocupării în forme atipice, alternative, inclusiv și mai ales prin sprijinirea ocupării gospodărești și a celei artizanale	APL-uri ONG-uri Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	Furnizori publici/privați Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) Mass-media	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de acțiuni/activități realizate Nr. de persoane vârstnice participante
	Organizarea de campanii publice	DGASPC Botoșani	ONG-uri	2019-2024 Bugetele	Nr. de campanii publice organizate

	locale de informare și mediatizare privind consecințele îmbătrânirii pentru sensibilizarea publicului larg și pentru valorizarea rolului persoanelor vârstnice în societate și familie	APL-uri Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	Furnizori publici/privați Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) Mass-media	instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	
	Facilitarea implicării de către autoritățile publice locale a persoanelor vârstnice în luarea deciziilor cu privire la acțiunile și măsurile care le sunt destinate	APL-uri Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) DGASPC Botoșani	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de întâlniri /informări realizate de autoritățile locale

IV.2 Dezvoltarea unui sistem coerent, echitabil și sustenabil de servicii sociale adresate persoanelor vârstnice

Întărirea capacității autorităților publice locale de a furniza servicii comunitare integrate persoanelor vârstnice	Crearea/înființarea unei structuri destinată asistenței și protecției persoanelor vârstnice la nivelul autorităților publice locale	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice APL-uri	DGASPC Botoșani Furnizori publici/privați Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de structuri destinată asistenței și protecției persoanelor vârstnice create

			Botoșani ONG-uri		
	Dezvoltarea și implementarea unui sistem funcțional și eficient - local și județean – de evaluare și monitorizare a respectării drepturilor persoanelor vârstnice	Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice APL-uri DGASPC Botoșani	ONG-uri Sindicatul Pensionarilor Furnizori publici/privați Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența unui sistem funcțional și eficient - local și județean – de evaluare și monitorizare a respectării drepturilor persoanelor vârstnice
	Implicarea autorităților publice locale în activarea resurselor comunitare (valorizarea instituțiilor de cult, a medicilor de familie, a ONG –urilor locale, sindicatul pensionarilor, etc), dezvoltarea de parteneriate și colaborări interinstituționale în scopul îmbunătățirii calității vieții persoanelor vârstnice	APL-uri	ONG-urile Parohiile locale Cabinetele Medicale Individuale Sindicatul Pensionarilor Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de parteneriate încheiate
	Profesionalizarea resurselor umane, a specialiștilor care activează în domeniul	DGASPC Botoșani APL-uri	Furnizori publici/privați Serviciile publice de asistență socială/Direcții de	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de profesioniști formați pentru lucrul cu persoanele vârstnice

	serviciilor adresate persoanelor vârstnice	Centre rezidențiale pentru persoane vârstnice publice/private	asistență socială (SPAS/DAS) ONG-uri		
Înființarea, dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale de îngrijire și protecție a persoanelor vârstnice	Inființarea de centre rezidențiale de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice: cămine pentru persoane vârstnice, centre de tip respiro/centre de criză, locuințe protejate pentru persoane vârstnice; centre pentru îngrijiri paleative a persoanelor vârstnice	Ministerul Sănătății Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice Consiliul Județean Botoșani DGASPC Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS))	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	Nr. de centre rezidențiale înființate
	Inființarea de unități de îngrijire la domiciliu pentru persoane vârstnice	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean Botoșani DGASPC Botoșani CAS Botoșani APL-uri	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	Nr de unități de îngrijire la domiciliu create
	Inființarea de centre de zi de socializare și petrecere a timpului liber, centre de zi de asistență și recuperare – atât la nivel județean cât	Ministerul Sănătății Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Județean	ONG-uri Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile	Nr. de centre de zi de socializare și petrecere a timpului liber înființate

	și la nivelul comunităților locale	Botoșani DGASPC Botoșani APL-uri	Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	Fonduri europene	
	Dezvoltarea unui set de servicii comprehensive, socio-medicale pentru prevenirea precoce, tratamentul și îngrijirea persoanelor vârstnice cu afecțiuni psihiatrice	Ministerul Sănătății Ministerul Muncii și Justiției Sociale Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice	Spitale Județene Cabinete Medicale Individuale DGASPC Botoșani ONG-uri Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	Existența unor servicii comprehensive, socio-medicale pentru prevenirea precoce, tratamentul și îngrijirea persoanelor vârstnice cu afecțiuni psihiatrice
	Sprijinirea unei inițiative integrate de evaluare și monitorizare a problematicii vârstnicilor și îmbătrânirii active (Mapping Old Age and Active Ageing)	Ministerul Sănătății Ministerul Muncii și Justiției Sociale APL-uri Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice	ONG-uri DGASPC Botoșani Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS) Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani	2019-2024 Bugetele instituționale Surse de finanțare neranbursabile Fonduri europene	Creare unui sistem de evaluare și monitorizare a problematicii vârstnicilor
	Elaborarea și implementarea unei metodologii de raportare și monitorizare a furnizorilor publici și privați de servicii	Ministerul Muncii și Justiției Sociale APL-uri Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice	DGASPC Botoșani Serviciile publice de asistență socială/Direcții de asistență socială (SPAS/DAS)	2019-2024 Bugetele instituționale	Existența metodologiei de raportare și monitorizare

Monitorizarea calității serviciilor sociale furnizate persoanelor vârstnice	sociale destinate persoanelor vârstnice cu grade diferite de dependență și autonomie personală, a respectării standardelor de calitate, etc		ONG-uri Consiliul Județean al Persoanelor Vârstnice Botoșani		
	Intărirea controlului instituțiilor publice care au acest rol în privința respectării standardelor minime de calitate și protecția persoanelor vârstnice împotriva abuzurilor, violenței, relelor tratamente	Ministerul Muncii și Justiției Sociale Ministerul Sănătății AJPIS Botoșani Inspectoratul Teritorial de Muncă Botoșani Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice	DGASPC Botoșani APL-uri	2019-2024 Bugetele instituționale	Nr. de acțiuni de verificare a respectării standardelor minime de calitate și protecția persoanelor vârstnice împotriva abuzurilor, violenței, relelor tratamente

DIRECTOR EXECUTIV ,

Doina NACU -MANOLE

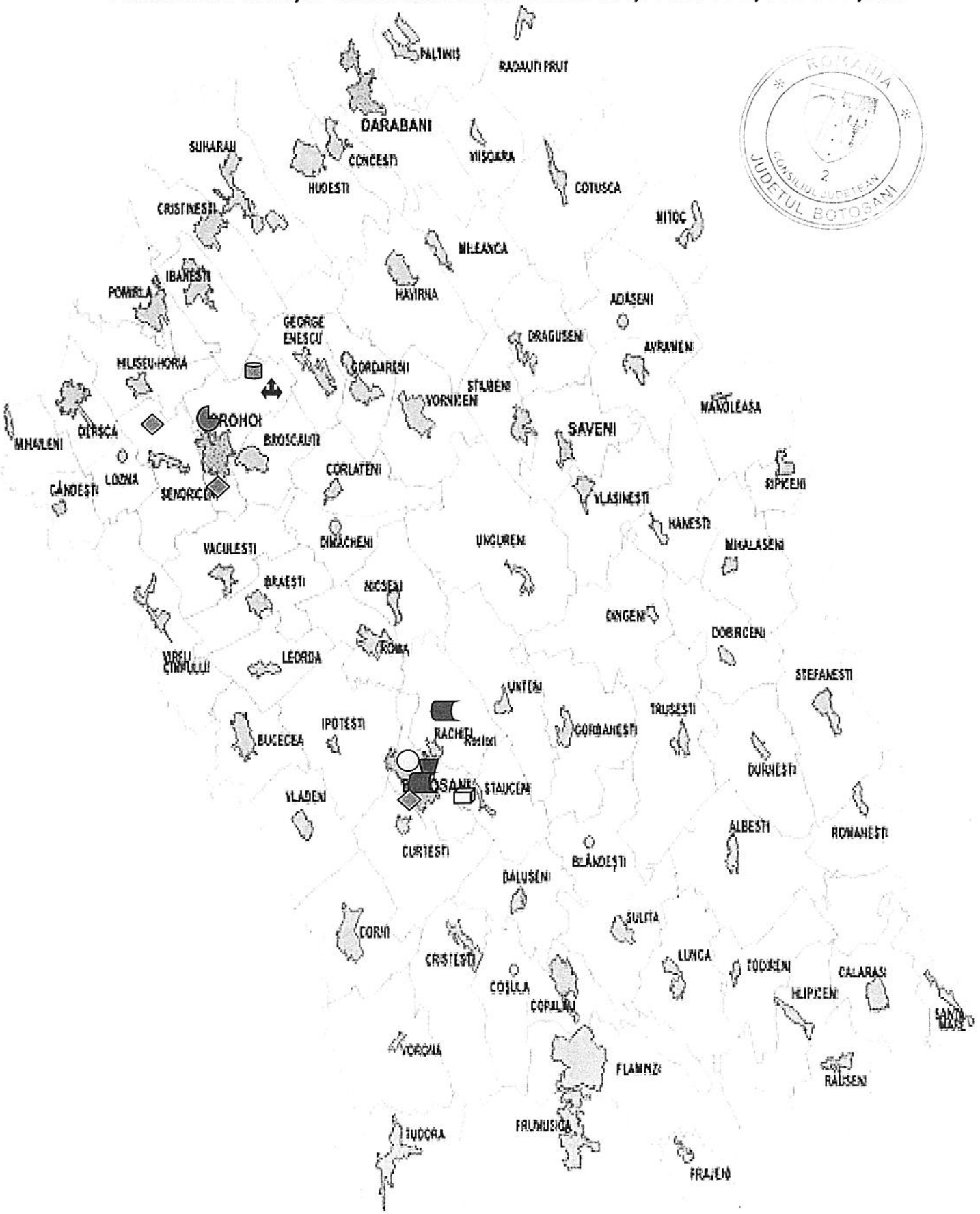
DIRECTOR EXECUTIV ADJUNCT,

Valentin – Alexandru COLBU

Șef Birou Programe, Strategii, Monitorizare, Parteneriate și coordonare APL,

Lăcrămioara Radu

FURNIZORI PRIVAȚI DE SERVICII SOCIALE ACREDITAȚI DIN JUDEȚUL BOTOȘANI

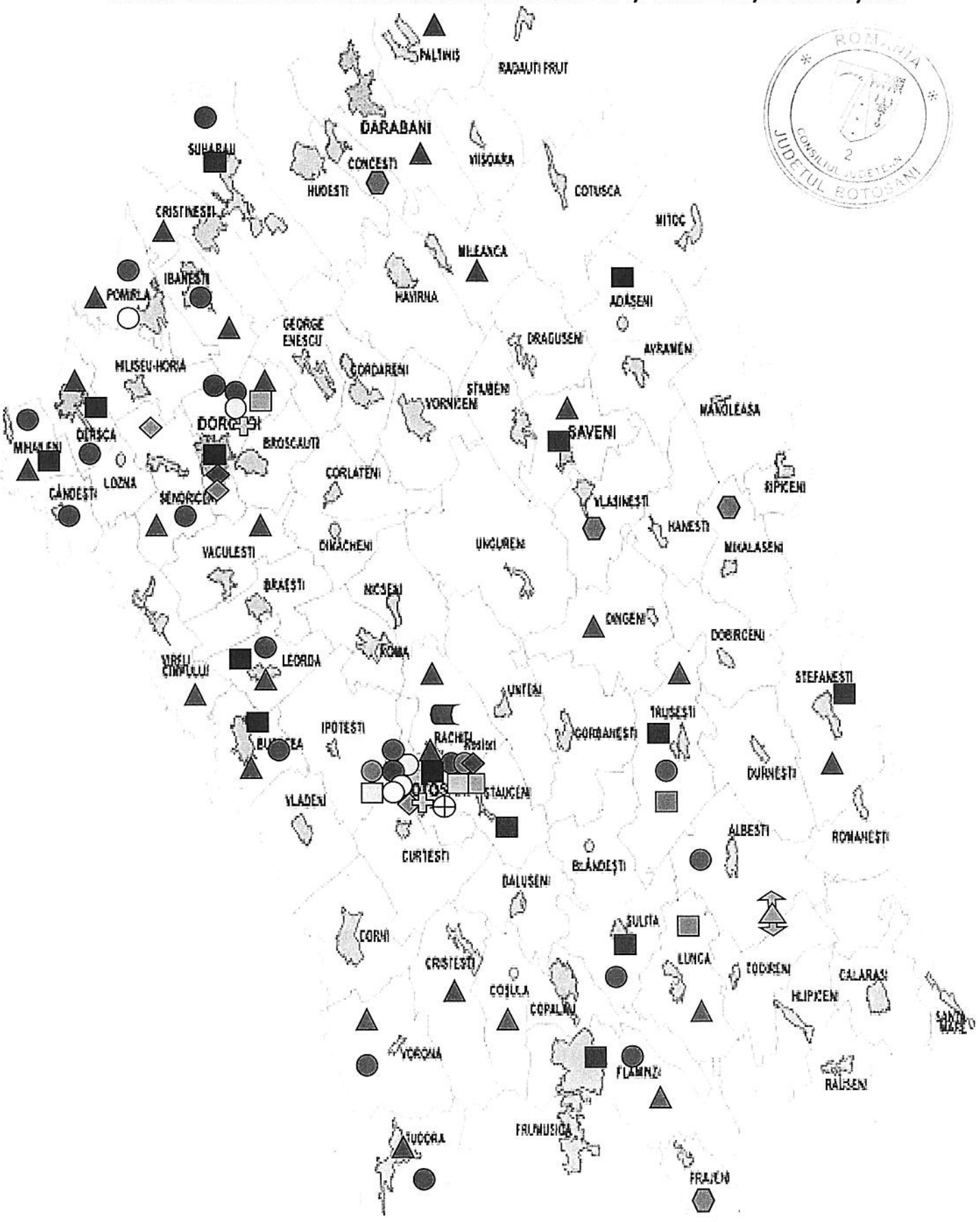

ROMÂNIA
CONSILIUL JUDEȚEAN
JUDEȚUL BOTOȘANI
2

LEGENDĂ:

- centre de zi pentru copii, în subordinea OPA (Botoşani)
- centru de zi pentru copii cu dizabilităţi OPA (Botoşani)
- centru de zi pentru persoane adulte cu dizabilităţi în subordinea OPA (Dorohoi)
- Centrul de zi pentru asistenţă şi suport pentru alte persoane aflate în situaţii de nevoie/OPA (Dorohoi)
- cămin pentru persoane vârstnice private (Botoşani, Răchiţi)
- Centru privat rezidenţial pentru persoane adulte cu dizabilităţi (Dorohoi)
- Centrul comunitar de zi pentru copii şi tineri (Crucea Roşie România/Botoşani)
- Cantina de ajutor social /Centre de preparare şi distribuire a hranei (Botoşani, Dorohoi şi Şendriceni)

FURNIZORI PUBLICI DE SERVICII SOCIALE ACREDITAȚI DIN JUDEȚUL BOTOȘANI

LEGENDĂ:

- ▲ - furnizori publici de servicii primare (SPLAS/ DAS/ Primării)
- ● - centre de zi pentru copii, în subordinea DGASPC/DAS/ SPAS – urilor/ primăriilor
- ⬢ - Centre After-school (Mihălășeni, Concești, Prăjeni și Vlăsinești)
- ○ - centru de zi pentru copii cu dizabilități (OPA Botoșani/Dorohoi)
- ◉ - Creșa Municipală Botoșani, în subordinea DAS Botoșani
- ● - centre de plasament de tip clasic, în subordinea DGASPC Botoșani
- ● - complexe de apartamente în subordinea, DGASPC Botoșani
- ○ - case de tip familial în subordinea, DGASPC Botoșani
- ◉ - Centrul maternal, în subordinea DGASPC Botoșani
- □ - Adăpostul pentru victimele violenței în familie, în subordinea DAS Botoșani
- ■ - Centrul Social de Urgență pentru persoanele fără adăpost, în subordinea DAS Botoșani
- ▣ - Servicii de îngrijire la domiciliu în subordinea DAS– urilor (Botoșani și Dorohoi)
- ▣ - cămin pentru persoane vârstnice publice (în subordinea primăriilor – Trușești, Lunca)
- □ Centrul pentru terapie ocupațională, în subordinea DGASPC Botoșani
- ■ - centre de recuperare și reabilitare pentru adulți, în subordinea DGASPC Botoșani
- ■ - centre de îngrijire și asistență pentru adulți, în subordinea DGASPC Botoșani
- ■ - Unități de asistență medico-socială
- ◆ - cantine de ajutor social în subordinea DAS - urilor (Botoșani și Dorohoi)
- ◈ - Cantina de ajutor social în subordinea Protopopiatului Botoșani/Centre de preparare și distribuire a hranei (Botoșani, Dorohoi și Șendriceni)
- ✚ - Protopopiate (Botoșani și Dorohoi)
- ⊕ - Penitenciarul Botoșani
- Asociația intercomunitară Todireni - Albești